

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 9 (2556) 1999 KOVAS-MARCH 2

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS - LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • NUMERIO KAINA - \$1

Kas pirmesnis, tas geresnis?

Prieš dešimtmetį stipriau pajudėjęs nepriklausomybės siekis ir beveik jau tikras jos palietimas grąžinant Vilniaus katedrą, keliant trispalvę Gedimino kalnė prasi-veržę nebeapakartojamą džiaugsmu, kilusiu iš savaimingo vienybės jausmo.

ŠIANDIEN apie tą iškilųjį tautos laikotarpį pradeda-ma vis daugiau ir įvairiau pasisakyti – analizuojami anksčiau nepastebėti ar nenorimi stebėti skirtingu-mai, ieškoma, kas ir ko iš tikrųjų norėjo (daugiau sava-rankiškumo, autonomijos, tikros nepriklausomybės ar dar ko), kokia ta laisvėjanti Lietuva buvo, kokie vadovai ir kaip jie reiškėsi, kodėl padaryti vienokie ar kitokie spren-dimai, kas padvelkė išmintimi, kas draikėsi nesuprati-mais ar neapsižiūrėjimais ir t.t. Tais klausimais rašan-tiems temų netrūksta, svarstymams už ir prieš motyvacijų užtenka – vis paklojama plačiam forumui: rinkitės, ver-tinkite, spęskite. Iš paprasčiausio dalyko kartais gana su-maniai išsineria teorijos, prielaidos – jei būtų buvę taip, tai dabar būtų kitaip. O įdomiausia, kad į tuos svarstymus gerokai per anksti įsivelia ir kai kurie praeities tyrinėtojai savo išvadas pagrįsdami vien tik sovietinių archyvų me-džiaga, tartum kitų archyvų ar duomenų iš viso nebūtų. Užtat kartais susidaro įspūdis, kad ketinama kažkam ir kažkodėl užbėgti už akių, paskubėti pasakyti, kad kitiems nebereikėtų. Negi rimtiems praeities tyrinėjimams, ypač tokių svarbių dalykų kaip Lietuvos laisvėjimas, galėtų bū-ti priimtina nuostata kas pirmesnis, tas geresnis? Negi pa-skubomis paskelbti teiginiai būtų svaresni už tuos, kurie dar neskelbiami? O ir iš viso ar ne per daug laiko gaišta-ma tiems netolimos praeities atkasinėjimams palyginus, kiek jo skiriama dabarties problemoms tvarkyti, negero-vėms mažinti.

AUGANTIS ir nebesuvaldomas nusikalstamumas – tai lyg ženklas, kad kabinatinės veiklos per daug, o per mažai po atviru dangumi. Keičiami ministe-riai, keičiami komisari, žvalgomaši į pavienius vadovus – gal iš jų kuris ims ir padarys tvarką? Sielojama dėl įsta-tymų ir jų pataisų, o valstybės kenkėjų grupuotės jau se-niai išvirtinuosios už įstatymų ribų ir drąsiai varo valsty-bės nepriklausomybei pragaistingą darbą. Apilėsinėjimų ir vogimo "mada" jau taip toli yra pažengusi, kad net už-sienio jaunimui, suvažiuojusiam į praeitų metų Dainų šventę, nebebuvo saugu. Mafija siaučia grobystidama tur-tus, gąsdindama ramius gyventojus susidorojimais, už-čiaupia burnas ir valstybės tarnautojams, norintiems bet kokia kaina išlikti darbe. O kai kur nors pakyla sveikesnė išmintis, siūlantys tvirtesnę rankos valdymą, tuojau būriai "demokratijos" šalininkų ima garsiai šaukti apie diktatū-ros grįžimą. Taigi – posėdžiaukit toliau, sukit galvas, ge-rinkit įstatymus, tik nesikiškite į gyvenimą, kuris ir be jų teorijų rieda kaip riedėjęs. Pernai spauda šviesuliais išsi-margino minint Sąjūdžio dešimtmetį. Buvo gražiai pasi-džiaugta buvusiu ryžtu, vienybe, anų dienų dvasiniu paki-limu, kurio trapumu anuomet mažai kas tikėjo. Šiandien visa tai kai kam tik sapnas, o kai kam jau net istorinė klai-da. Po bendro susitikimo išsivinguota įvairiais keliais ir takeliais. Išsibarsčė šnekame ir svarstome, rikiuojame va-dovus, skelbiame jų klaidas, ginčijamės dėl buvusių jaus-mų ir faktų. O ar jaunai Lietuvai ne naudingiau būtų, kad užuot ieškoję stalčiųose dar niekam nereikalingų raštelį, imtume rimtai dairytis, ko šiandien reikia. Jei visokie pra-eities klaidų svarstymai ir kritikavimai pavirstų konkre-čiais darbais, tikėtina, kad greičiau ir lengviau krašte atsi-rastų reformos ir tvarka. Č.S.

KANADOS ĮVYKIAI

Ontario jau tvarko sveikatos tarnybą

Ontario sveikatos ministe-rė E. Witmer tuoj po naujo fe-dercinio biudžeto pristatymo paskelbė provincijos planus sveikatos tarnybos pagerinimui. Pirmi \$22 milijonai jau vasario mėnesį skirti pirmosios pagal-bos skyrių praplėtimui: 106 naujos vietos pacientams bus įrengtos Toronto, Hamiltono, Londono ir Otavos ligoninėse ir bus naujai pasamdyta 150 gai-lesčių seselių. Tai tik pradžia naujo keturių metų plano, kuris kainuos \$90 milijonų, neska-itant \$225 milijonų paskirto tam tikslui prieš 9 mėnesius. Minis-terė taip pat paaiškino, kad To-ronto (kur šiuo metu pirmosios pagalbos skyriai pergyvena ne-mažą krizę) ligoninės bus pa-skirstytos į keturias miesto zo-nas ir kiekvienoje iš jų bent vie-na ligoninė privalės turėti tuščių lovų naujiems pacientams. Nau-jos taisyklės netruks bus įves-tos greitosios pagalbos automo-bilių kontrolei, kad nereikėtų gaišinti laiko važinėjant nuo vienos ligoninės į kitą, kartais net labai tolimą. Vėliau tikėki-mės, kad bus paskelbta ir dau-giau sveikatos tarnybos pageri-nimo projektų visose provinci-

jose, nes tam vien tik Otava sky-rė bilijonus dolerių.

"Air Canada Center", nauji Toronto sporto rūmai, kainavę \$265 milijonus, jau įsileido abu sporto klubus, kuriems šis pa-tatas buvo skirtas. Vasario 20 ledo ritulio rinktinė "Maple Leafs" sužaidė pirmąsias run-gtynes naujuose namuose su se-nu tradiciniu varžovu Montrea-lio "Canadiens", pasibaigusias Toronto pergale pirmame virš-laikyje 3:2. Sekančią dieną To-ronto krepšininkai "Raptors" susitiko su kita kanadiečių rin-kine, Vankūverio "Grizzlies", pasibaigusias irgi Toronto per-gale rezultatu 102:87. Žiūro-vams, kurių per abejas rungty-nes buvo 38,600 (pilnos salės), ne tik malonu buvo pergyventi sėkmingą saviškių sportininkų pradžią naujuose rūmuose, bet buvo ir patogiau sėdėti (nes kė-dės čia yra pora colių platesnės), ir skaniau užkandžiau-ti (spaudoje rašyta, kad maistas ir skanėnis, ir įvairėsnis, ir piges-nis, negu buvo "Maple Leaf Gardens" ar "Skydome").

Kanados konservatoriai, re-formų partijos vado P. Manning (Nukelta į 8-tą psl.)

Torontiškis Kanados lietuvių choras "Volungė", vadovaujamas muzikės DALIOS VISKONTIENĖS, at-liekę dalį meninės programos Lietuvos nepriklausomybės šventės iškilmėse 1999.II.14 Anapilio salėje Toronte-Mississaugoje

Politiniai Lietuvos rūpesčiai

Politinių studijų savaitgalyje Los Angeles mieste buvo svarstomi dabartiniai Lietuvos rūpesčiai ieškant jų sprendimo. Dalyvavo svarstybose: Lietuvos užsienio reikalų ministeris Algirdas Saudargas, ambasadoriai – dr. Vytautas Dambrava, Stasys Sakalauskas, seimo narys Algirdas Patackas

IGNAS MEDZIUKAS

Trisdešimtąsias politinių stu-dijų dienas Šv. Kazimiero pa-pijios salėje 1999 m. sausio 30 d. pradėjo įžangos žodžiu dr. Z. Brinkis, sakydamas, kad studijų maratonas tęsiasi. Jis pasvei-kino svečius, dalyvaujančius šio-se studijose: LR užsienio reika-lų ministerį Algirdą Saudargą, seimo narį Algirdą Patacką, Pietų Amerikos valstybės am-basadorių Vytautą Dambravą iš Venecuelos, ambasadorių Stasį Sakalauską iš Vašingtono, inž. Vytautą Šliupą iš San Francisco ir poetą Bernardą Brazdžionį. Susikaupimo minute buvo prisimintas politinių svarstųjų pra-dininkas a.a. Leonardas Valiuk-as, miręs 1988 m. Kun. Stanis-lovui Anužiniui sukalbėjus in-vo-kaciją, prasidėjo svarstybos.

ŠVIETIMAS IR POLITIKA

Tema "Švietimas ir politi-nės partijos – lemtingai valstybės pažangos varikliai", pasisakė keli kalbėtojai.

Algirdas Patackas sakė, kad švietimas yra labai svarbus veiksnys, be kurio tauta neturi ateities ir saugumo. Švietimas gina tautos dvasią ir kūną. A. Patackas davė gvyą pavyzdį, kaip neryžtingai kariavo rusų kariai Čekėnijoje. Švietime vyksta kova dėl materializmo ir ide-alizmo. Dar vis jaučiama pra-eities įtaka. Likę tie patys mokyk-lų direktoriai ir mokytojai. Rei-kia, kad pasikeistų bent viena karta. Iš mokyklų išėję jauni žmonės, persiėmę krikščioniška pasaulėžiūra pakeis dvasinį kli-matą.

Švietimo ministerio Z. Zinkevičiaus atleidimas sugalvotas prezidentui atleidiui. Aiški įtaka "Santaros-Sviesos", nes Prezi-dentas sutelkė apie save šios ideologijos žmones. Vadovėlius leidžia atviros Lietuvos fondas, kuris duoda pinigų ir užsako ideologinę kryptį. Istorijos skaitinuosie ci-tuojama ne Juozo Lukšos, bet Liūto Mockūno "Pavargusio herojaus" pareiškimai. Politinės partijos neturėtų sprautis į švietimą, nustatant jo kryptin-gumą. Prof. Z. Zinkevičiaus at-leidimas iš švietimo ministerio pareigų esąs didelis praradimas lietuvių tautai.

Juozas Kojelis savo mintis pradėjo reikšti, prisimindamas prof. Kazio Pakšto kalbą 1935 m., kurioje jis ragino pasukti Lietuvos laikrodį 100 metų pir-myn. XIX š. amžiaus gale estai ir latviai švietime buvo toli pa-žengę, tik lietuviai dėl spaudos

draudimo labai atsilikę, – vos 5% baigė pradžios mokyklas. Atsikūrusi 1918 m. Lietuva greit priartėjo švietimo prie Vakarų Europos kraštų. Dabar per 9 metus dar neįgyvendinta tau-tinės mokyklos koncepcija. No-rima viską pavesti valstybei. Iš tikrųjų ugdomoji kryptis pri-klauso mokinių tėvams. Lietu-voje jau plečiamas privačios (daugiausia) katalikiškų moky-klių tinklas.

Tokiai švietimo kryptiai bu-vo palankiai nusiteikęs švietimo ministeris Z. Zinkevičius, spėjęs pastūmėti lietuviško švietimo teisių atkūrimą Pietryčių Lietu-voje ir visoje Lietuvoje stengies stiprinti dorinį bei patriotinį auklėjimą, bet buvo nušalintas iš ministerio pareigų.

Vidurinėse mokyklose apsi-spręsta įvesti pasipriešinimo is-torijos kursą, kurio programą paruošė Garliavos Juozo Lukšos katalikiškos gimnazijos di-rektorius Vidmantas Vitkauskas. Siūloma švietimo reikalus atiduoti į valdžios rankas, bet pasitiekėjimas politinėmis parti-jomis yra kritės dėl įsigalėjusio didelio biurokratizmo.

Min. Algirdas Saudargas sakė, kad politinių partijų verti-nimas yra kritės dėl nuolatinių rietųjų. Pavyzdys – A. Terlecko pirmavimas rinkimuose į seimo atstovus Panevėžyje, nors ten išivirtinę konservatoriai. Parti-jos užsiėmusios savo problemom-is. Neturi jėgų gilesniam žvilgsniui. KDP užnugaris yra katalikiškoji visuomenė. Šiuo klausimu, sakė, keletą minčių pareiškęs kaip ciliinis pilietis. Po pareiškimo, iškilus diskusi-joms dėl min. Zinkevičiaus at-leidimo, sakė, kad KDP centras prof. Zinkevičių gynęs.

Su kalbėtojais supažindino ir diskusijoms vadovavo Vytau-tas Vidugiris.

ISTORINIAI ĮVYKIAI

"Laikas užbaigti istorinės reikšmės klausimų sprendimus"

Algis Raulinaitis: Sausio pradžioje LR seimas priėmė įstatymą, kuriuo pripažino Lie-tuvos laisvės kovų sąjūdžio tary-bos 1949 m. vasario 16 deklara-ciją valstybinių teisės aktu. Kaž-kodėl Prezidentas V. Adamkus šio įstatymo nepasirašė ir grąži-no seimui, jo nevetavęs. Pagal galiojančius įstatymus įj pasira-šė seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis. Toje deklaracijoje įtvirtinami pagrindiniai konsti-tuciniai demokratijos principai. "Valstybinė Lietuvos santvarka – demokratinė respublika. Su-

vereninė Lietuvos valdžia pri-klauso tautai". Tuo buvo įtei-sintas Lietuvos valstybingumo tęstinumas ir partizaninės kovos vieningos vadovybės sudarymas, apibrėžtas ginkluoto pasipriešimo teisėtumas.

Klausimas, kodėl iki šiol lie-ka neįteisintas 1941 m. sukilimo pareiškimas? Sukilimai buvo ruošiamasi prieš prasidedant vokiečių-sovietų karui, turint viltį, kad susidarys galimybė at-statyti Lietuvos valstybingumą. 1941 m. birželio 22 d. LAF davė ženklą pradėti sukilimą. Birže-lio 23 per Kauno radiją sukilė-liai paskelbė Lietuvą nepriklau-soma respublika. Kitą dieną laikraštis "I laisvę" pateikė in-formaciją apie koalicijos pargai-dais sudarytą vyriausybę. Ši laikinoji vyriausybė išlaikė 6 savaites ir 2 dienas. Per tą laiką ji atstatė Lietuvos konstituciją, teisingumo organus ir pertvarkė švietimą. Sudėtos kraujo aukos siekė 4000 sukilėlių. Kodėl šio nepriklausomybės atstatymo iki šio laiko dar tinkamai neįverti-no LR seimas ir vyriausybė?

Gediminas Lečys 1941 m. sukilimą pavadino garbingu lie-tuvių tautos istorijos įvykiu. Tauta siekė laisvės. Gaila, kad šis faktas nėra pakankamai iš-garsintas tarptautinėje plotmėje.

KGB tarnautojams įstaty-mas numato neleisti tarnauti tam tikrose pareigose, bet tiems, nuo kurių žiaurumo nu-kenktėjo Lietuvos gyventojai, rei-čia įvykdyti teisingumą. Žydiai dėl jų žudynių kaltina visą tautą (jų spaudoje buvo minima 20, 000). Apkaltinimas – neteisin-gas. Istorikas J. Dainauskas, iš-tyrinėjęs tą įvykį, priskaito 800. Tai nereiškia, kad visa tauta bū-tų apkaltinta, juo labiau, kad šiuos reikalus (rasistinė politi-ka) tvarkė naciai. SS brigados vadai F. Stahlecker, kaip rašo "LE" XV t., 373 psl., paskirtas Lietuvai, taip išsireiškė: "Mūsų tikslas parodyti pasauliui, kad vietiniai gyventojai emėsi inia-tivos žydus persekioti".

Kokia išeitis? Turi būti nu-bausti tie, kurių yra aiškūs nusi-kalstamų darbų įrodymai. Rei-kėtų finansuoti universitetuose rašančius tuo klausimu diserta-cijas. Griežtai atmesti kaltinimą visai lietuvių tautai.

Algirdas Patackas: 1941 m. birželio 23 vyriausybė buvo sku-biai suformuota. Jos deklaraci-jos pripažinimas sukėlė nerimą. Teisybės atstatymas daug kam nepatinka. Pasirinkta taktika – neerzinti meškos. Ir dabar civi-

(Nukelta į 2-tą psl.)

Savaitė Lietuvoje

Naujas muitinės vadovas

BNS skelbia, kad finansų ministeris Algirdas Šemeta sau-sio 29 d. Muitinės departamen-to darbuotojams pristatė naująjį vadovą, 54 metų teisininką Stasį Stažį. Ministeris pareiškė susi-rūpinimą padėtimi Klaipėdos uoste, per kurį keliauja pagrin-diniai kontrabandos srautai. Reikia pagreitinoti visos muiti-nės techninį pertvarkymą.

S. Stažys perėmė pareigas gruodžio mėn. iš už tarnybinių pažeidimą atleisto A. Budrio. Naujasis vadovas žada skirti daugiausia dėmesio teisinei ba-zei, materialiniam aprūpinimui, darbo organizavimui, kovai su kontrabanda ir muitinės procedūrų supaprastinimui.

Naujų konsulų paskyrimai

BNS žiniomis, naujuoju Lietuvos konsulu Seinuose bus Jonas Kindyrys. Jo įgaliojimai pripažinti sausio 14 d. iš Lenki-jos užsienio reikalų ministerijos gautu raštu. J. Kindyrys, 52 m. amžiaus, baigęs architektūros mokslus buvusiame Kauno poli-technikos institute.

ELTA skelbia, kad buvęs Lietuvos konsulas Varšuvoje, dirbęs seimo pirmininko pata-rėjų teisės klausimais Šarūnas Adomavičius vasario 17 d. pas-kirtas Lietuvos ambasadoriumi prie Jungtinių Tautų skyriaus Vienoje, Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) bei Tarptautinės ato-minės energetikos agentūros (TATENA). Jam taip pat buvo suteiktas nepaprastojo pasiunt-nio ir įgaliojotojo ministerio dip-lomatinis rangas.

Hamburgo senamiestyje, ne-toli rotušės, vasario 17 d. buvo atidarytas Lietuvos garbės kon-sulatas, Jo vadovas – 60 m. am-žiaus Šiaurės Vokietijos žemės banko Hamburgo skyriaus virši-ninkas Hans Frydrih Saure.

Byla "Lietuvos energijai"

BNS skelbia, kad Valstybės kontrolės kvotos skyrius iškėlė baudžiamąją bylą "Lietuvos energijai" už lėšų iššvaistymą. Nustatyta, kad LE padarė fi-nansinių pažeidimų ir neteisin-gai atsiskaitė su tarpininkais, parduoant elektrą Gudijai. Praeitais metais LE pardavė bendrovei "Belenergo" elektros energijos už 89 mln. JAV dole-rių, rašo ELTA vasario 17 d. Tačiau ELTA firmos "Baltic-SHEM", turėjusios tarpininkau-ti atsiskaitant, gavo tik apie 2 mln. dolerių. Generalinis prokuroras Kazys Pėdnyčia tvirti-no, kad Generalinė prokuratūra kol kas neperėmė Valstybės kontrolės iškeltos bylos, me-džiaga turės būti surinkta mė-nėsio laikotarpyje. Lietuvos pre-zidentas Valdas Adamkus lau-kia nuodugaus faktų ištyrimo.

Ministeris pirmininkas Ge-diminas Vagnorius "triukšmin-gą" bylos iškilimą ir kaltinimą ūkio ministerio ar vyriausybės,

o ne LE vadovų ar įsiskolinusių Gudiją, pavadino bandymu des-tabilizuoti politinę padėtį Lietu-voje.

Sutartis darbo reikalais

Vasario 11 d. buvo pasirašy-ta trišalė vyriausybės, profesinių sąjungų ir darbdavių organizaci-jų sutartis, kurioje nustatyta kaip bus daromi bendri sprendi-mai ekonominiais ir socialiniais klausimais. "Lietuvos aidas" ži-niomis, sutartį pasirašė ministe-ris pirmininkas Gediminas Vag-norius, Lietuvos darbininkų są-jungos pirmininkė Aldona Bal-sienė, ir darbdavių organizacijų vardu Lietuvos pramonininkų konfederacijos prezidentas Bro-nislovas Lubys.

Šia sutartimi išplėčiama ankstyvesnioji, pasirašyta 1995 m. Dabartinėje numatyta triša-lis bendradarbiavimas, susikei-čiant aktualia informacija, kartu rengiant ir derinant teisės aktų projektus, trisrašėje taryboje svarstant aktualiausias proble-mas. Vyriausybė įsipareigoja teikti informaciją apie rengia-mus teisės aktų projektus dar-bo, socialiniais ir ekonominiais klausimais. Kasmet iki gruodžio 1 d. bus pasirašomi metiniai tri-šaliai susitarimai dėl minima-laus valandinio atlygio mėnesi-nės algos, neapmokestinamo minimumo ir kt. Numatoma taip pat dalyvauti tarptautiniu-se renginiuose ir organizacijose.

TVF ataskaita

Vilniuje vasario 11 d. Tarp-tautinio valiutos fondo misijos nariai, baigiantys vieną iš savo reguliarių darbo vizitų Lietuvo-je, ministeriui pirmininkui Ge-diminui Vagnoriui pateikė ata-skaitą ir aptarė Lietuvos ekono-minę bei socialinę raidą, rašo ELTA. TVF Baltijos skyriaus vedėjas Odd Per Brekk pabrė-žė, kad "Lietuva pagal makro-ekonominių stabilumą yra viena pirmiausių šalių regione", ir kad užsienio investicijų lygis yra geras. Rusijos krizė Lietuvai pa-darius "gerokai mažesnę" įtaką bankų sektoriuje negu kai ku-riose kaimyninėse valstybėse, nors ir eksportas sumažėjo.

Nauja partija

Sausio 30 d. Vilniuje įvyko Lietuvos nacionaldemokratų par-tijos (LNDP) steigiamasis suva-žiavimas, kuriame dalyvavo 103 atstovai, rašo "Lietuvos aidas". Surinkti partijos steigimui rei-kalingi 600 įj priitariančių pilie-čių parašai. Partijos pirmininku išrinktas jos iniciatorius seimo narys R. Smetona, buvęs Lietu-vos tautininkų sąjungos vadovas.

LNDP prieštarauja Lietu-vos stojimui į Europos sąjungą ir skelbia "nuosaikaus naciona-lizmo" idėjas, tačiau sutinka, kad Lietuvos narystė ŠAS (NA-TO) būtų gera priemonė saugu-mui garantuoti.

Lietuvoje šiuo metu veikia 34 įteisintos partijos ir politiniai judėjimai. RSJ

Šiame numeryje

Kas pirmesnis, tas geresnis?

Lietuvai reikia ne kalbų, bet konkrečių darbų

Politiniai Lietuvos rūpesčiai

Politinių studijų savaitgalis Los Angeles mieste

Katedra ir vėl gva...

Dešimtmetis, kai grįžo Vilniaus arkikatedra tikintiesiems

Matome dvi Lietuvos...

Lietuvos nepriklausomybės šventė Čikagoje

Tauta be asmenybių – padangė be žvaigždžių

Prel. Juozo Prunskio gimimo 90-čio ir kunigystės 65-rių metų sukaktis

Pogrindžio spauštuvės sovietmečiui

Sumanusis spauštuvės steigėjas Vytautas Andziulis

"Išbloktasis žmogus"

Prano Gaidos-Gaidamavičiaus filosofinės trilogijos pirmoji dalis

Dokumentinis filmas apie tautosakininką

Filmo "Jurgis Dovydasaitis. Palikimas" premjera Vilniuje

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672. FAX 905 275-6755. E-mail: tevzbiz@pathcom.com

Canada Post Registration nr. 509 Sales Product Agreement nr. 1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai".
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, R. Sakalaitė-Jonaitytė, C. Senkevičius, G. Gaižutienė. Metinė prenumerata – \$42, pusmetinė – \$21, rėmėjo – \$52, garbės – \$62. Oro paštu į užjūrius – \$135. Amerikoje – JAV dol. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalavimai: "TŽ" administracija. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisymsi redakcijos nuožūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3, Phone: 905 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Subscriptions: regular \$42.00, supporter \$52.00, honorary \$62.00 per year. PERIODICALS Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P.O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

Katedra ir vėl gyva...

Vilniaus arkikatedros atšventinimo dešimtmetis

GENOVAITĖ GUSTAITĖ

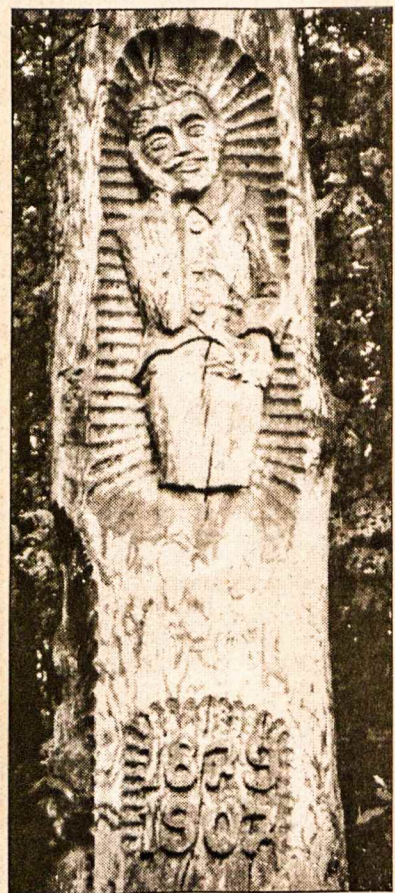
Šių metų besniegės, betvarės žiemos (kai šaltis vieną naktį nukrinta iki -25°, o po kelių dienų pakyla iki +1°) vasario 7-osios skėmadienis atėjo toks spindintis, iškilmingas, užklojęs žemę baltu, baltu patalu ir saulėtas.

Sukakties Mišias aukojo arkivyskupas metropolitas A. J. Bačkis, Vilniaus vyskupai – J. Tunaitis, J. Boruta, Panevėžio – J. Preikšas, Kašiadorių – J. Matulaitis, pirmasis klebonas – mons. K. Vasiliauskas, dabartinis arkikatedros administratorius – kun. G. Petronis. (Aukojusių Mišias pečius dengė tie patys arnotai kaip prieš dešimtmetį). Pamokslą pasakė vysk. J. Tunaitis.

Pirmojo skaitinio, pranašo Izaijo, Mato Evangelijos mintys tikro sukakties skėmadienio, dabarčiai: "Dalykis su alkančiu duona (...), nenusigręžk nuo savo tautiečio. (...) Kai tu savo tarpe pašalinsi priespaudą, skriaudos nedarysi, ko blogo nekalbėsi (...), tavo šviesa užtektų tamsioje (...)" (Iz 58, 7-10). "Taip tešviečia ir jūsų šviesa žmonių akivaizdoje, kad jie matytų jūsų gerus darbus" (Mt 5, 13-16).

Pasidžiaugęs prasminga diena – ("Jau dešimt metų katedra vėl gyva") vysk. J. Tunaitis apžvelgė jos kelią, sustojęs prie labai sunkių laikų: net šešerius metus (1949-1956) katedra buvo be šeimininko (tuomet apilėsta tris sykius), buvo numatoma joje įrengti traktorių remonto dirbtuves, paversti sandėliu; 1956 m. atiduota Dailės muziejui. Pagaliau kilo Sąjūdis, ir 1988 m. spalio mėn., atsivėlędamas į tikinčiųjų prašymus, respublikos vadovybė grąžino katedrą tikintiesiems. Nepamirštamos istorinės ryto Mišios spalio 23-ąją prie uždarytos, dar neatšventintos katedros durų, ir kardinolo Vincento pamokslas – "Nelipkime vieni kitiems ant kulnų".

Dabar pamokslė J. Tunaitis priminė iš tremties Žagarėje po 28-rių metų sugrįžusį ganytoją Julijoną Steponavičių, pasitiktą minių, atšventinimo apeigas, pamokslą. Tuomet kartu su Ganytoju Mišias aukojo vyskupai – A. Vaičiūs, J. Preikšas, Panevė-

Stogastulpis memorialinėje rašytojo JONO BILIŪNO sodyboje Niūronyse 1996 m. Ntr. Alf. Laučkos

žio valdytojas prel. K. Dulksnys, prel. A. Gutauskas, Vilniaus arkivyskupijos valdytojas, Kauno kunigų seminarijos rektorius kun. V. Butkus. Šventovės istoriją glaustai papasakojo kun. Vaclovas Aliulis, MIC. Jis pasidžiaugė, kad "sugrįžtame į pirmąją Lietuvos šventovę. Po mūsų kojomis protėvių kaulai, krikščioniškų altorių ir aukurų likučiai".

Su arkikatedros istorija, su Šventuoju Raštu susijusi pamokslą pasakė vysk. J. Steponavičius. "Šiandien švenčiame džiugią Lietuvos Bažnyčios šventę – tikinčiųjų sugrįžimą į Vilniaus arkikatedrą, garbingą istorinę mūsų tautos šventovę, primenančią mums karalių Mindaugą, kunigaikščių Vytautą, Jogailos ir visų Jogailaičių laikus. Lietuvos krikščionybės lopšys, mūsų bažnyčią Motina, prieš keturiasdešimt metų atimta iš tikinčiųjų šiandien atgauso savo pirmąją paskirtį: skelsti Dievo garbę ir vesti žmones tikėjimo, doros ir tiesos keliu į išganymą". Savo mintis pagrindė Šventojo Rašto žodžiais: "Viskam yra savas metas. Yra metas liudėti ir metas džiaugtis, metas griauti ir metas statyti, metas tylėti ir metas kalbėti (...)"

Sugrįžęs į dabartį, vyskupas J. Tunaitis pabrėžė: dabar šventovė yra valstybės atgimimo simbolis, kurį matė, aplankė ne vienas karalius, prezidentas, popiežius Jonas Paulius II. Tuomet, 1993 m. rugsėjo 3-4 d., viešėdamas Vilniuje, katedroje, popiežius sakė: "Dėkoju Viešpačiui už susitikimą čia, Lietuvoje širdyje, kur ilksi gražinti Šv. Kazimiero palaiką, už Jurgį Matulaitį, kurį pats išskelbė į altoriaus garbę. Minėjo taip pat tremtinį vyskupą J. Steponavičių, palaidotą katedroje, kankinį vyskupą M. Reinį, mirusį Vladimiro kalėjime."

Baigdamas pamokslą, vyskupas J. Tunaitis dėkojo pirmajam katedros klebonui mons. K. Vasiliauskui už įdėtą darbą, choristams, jų vadovams, tikintiesiems, kurių tikėjimą palygino su metalu, išmėgintu ugnyje. Ragino įsidėmėti, į širdį įsidėti Evangelijos, popiežiaus žodžius: tešviečia mūsų geri darbai, teprisideda jie prie šlovės mūsų Tėvo dangiui.

Ant L. Stuokos-Gucevičiaus pastatytų galingų kolonų po katedros langus krito saulės šviesa...

P.S. Prieš savaitę (1999 m. sausio 30 d.) suėjo kitas gimninių dvasios dešimtmetis: gimnadienį šventė ne tik Lietuvoje, bet ir Europoje, pasaulyje žinomas mūsų Valstybinis simfoninis orkestras, kurio vadovas ir vyriausiasis dirigentas yra Valskybinės premijos laureatas, Gedimino ordino gavėjas Gintaras Rinkevičius. Didelis mūsų kultūrinio gyvenimo įvykis sutapo su orkestro įsikūrimu Kongresų rūmuose (iki tol orkestras neturėjo savo kampe). Šventės išvakarėse G. Rinkevičius pasidalijo mintimis. "(...) yra tikėjimas ir viltis, kad bus kitas dešimtmetis, ne mažiau kūrybingas ir reikšmingas, bus iškilmingų ir džiugių akimirkų, ne tik akimirkų, bet ir valandų, dienų ir pergalių, kurios įtikina, kad mūsų pašaukimas yra prasmingas, kad dar daug žmonių ateis, išgars ir pajus stebuklingą muzikos galią, atras harmoniją savo sieloje".

O, kad mūsų padangėje būtų prasmingų, keliančių dvasią sukakčių būtų daugiau! Kad jau galima būtų pasakyti: praėjo metas griauti, atėjo metas statyti...

Politiniai Lietuvos rūpesčiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

lininės saugumo struktūrose veikia svetimos žvalgybos. Kas, kur, kodėl? – reikia klausti prezidento V. Adamkų. Lietuva neturėjo kažko panašaus į Nuernbergo teismą. Kas priklausė nusikalstamoms struktūroms, tą reikėtų laikyti kaltu.

Vytautas Šliūpas: Kai 1941 m. vasarą vokiečiai išstūmė rusus, parodė tikrąjį savo veidą. Kaip matyti iš SS gen. dr. Stahlacker pranešimo, randamo Nuernbergo bylose, Hitleriui reikėjo erdvės – "Lebensraum" Lietuvoje. Lietuvos valstybė buvo panaikinta, įsteigta "Ostland". Įvestas civilinis valdymas. Lietuviai ir jų turtas perėjo į vokiečių civilinės valdžios kompetenciją. Jei naciai dar būtų turėję keliolika metų laiko, lietuvių tautos jau nebūtų. Jie iš anksto buvo suplanavę gyventojus nuautinti ir prijungti žemes prie Vokietijos.

Diskusijoms dėl pareiškimų vadovavo Angelė Nelsienė.

IDEALIZMAS IR SAVINAUDA

Ambasadoriaus dr. Vytauto Dambravos paskaitoje "Idealizmas ir oportunizmas Lietuvoje". Kalbėtojas sakė, kad tai jautri, aktuali tema. Lietuviai iš prigimties esą idealistai. Dar ir šiandien idealizmas nesą išblėsęs, nors okupantai į idealistinę lietuvių sielą įleido stiprią dozę oportunizminių nuodų. Idealistinė auką Tėvynei atidavė Lietuvos partizanai ir kiti pasipriešinimo dalyviai, taip pat Katalikų Bažnyčia. Idealizmas auga ir stiprėja Lietuvoje. Labai svarbus idealistinių nusiteikimų skatinimas jaunime, nes sąmoningo nusistatymo įdiegimas yra pagrindinis dorinio auklėjimo uždavinys. Jaunimui reikalingi idealistiniai nusistatę vadai. Svarbus Katalikų Bažnyčios vaidmuo.

Esą vyksta grumtynės tarp idealizmo ir oportunizmo ne tik Lietuvoje. Yra paveikta ir išeivija. Moralinių vertybių atstatymas Lietuvoje vyksta lėtai. Išeivijos oportuniztinės jėgos dorelių stengiasi paveikti Lietuvos gyvenimą. Idealizmo pavyzdžiais yra kankiniai vyskupai T. Matulionis, M. Reinsys, V. Borisevičius ir kiti. Idealisto pavyzdys yra šveicaras Juozas Eretas, – davęs žodį atvyko ir dirbo Lietuvoje.

Oportunizmas yra vergiškas taikymas prie esamos padėties dėl naudos. Leninas vartojo smurtą, carinėse priespauda laikė žmones robotais. Šiandien partiečiai, įsifiltravę į visuomenę, kalba, jog reikia užmiršti praeitį, siekia karjeros, nepaisydami priemonių. Oportunistas siekia gauti geresnį butą, darbą, ne tik sau, bet ir draugams. Idealistų yra daug, tik trūksta vadų. Oportunistų gretos didėja. Bet tauta pradeda atskirti žodžius nuo darbų.

Diskusijoms vadovavo Darytė Lovett.

STIPRINTI TEISĖTVARKĄ

"Būtinai naikinti ar taisyti veikią ir būtinai kurti naują įstatymų Lietuvos teisėtvarką". Šia tema pasisakė keletas dalyvių.

Žibutė Brinkienė, J.D.: Lietuva, norėdama įstoti į Europos sąjungą, stengiasi prisiderinti prie reikalavimų. Vykdoma bankų reforma, administracijos pertvarkymas, išleistas bankroto įstatymas, sienų apsauga ir imigracijos reikalai gerai atrodo teoretiniais. Turi būti atkreiptas dėmesys į kriminalinio elemento sutvarkymą, organizuotus nusikaltimus, korupciją, sukčiavimą stambiu mastu. Svarbus teismų procedūros pertvarkymas, kad greičiau būtų atliktas nusikaltimų išaiškinimas ir padarytas greitas teismo sprendimas.

Šiuo metu veikia antroji, vadinamoji patamsių valdžia, vykdo terorą. Neseniai Panevėžyje nušautas prokuroras, susprogdinta Šiaulių policijos komisaro įstaiga. Reikia imtis efektyvių priemonių kovoje su organizuotu nusikalstamumu. Stengiamasi pertvarkyti policiją, bet neturima kvalifikuotų tarnautojų. Policija daugybės nusikaltimų neišaiškina.

Teisingumo ministerija įsteigė teismų departamentą. Sukurta keturių pakopų teismų sistema. Tikėtasi, kad tuo bus sumažintas Aukščiausio teismo darbo krūvis. Padidintas teisėjų skaičius iki 518, advokatų iki 627. Teisėjų algos pakeltos dešimtkart daugiau negu paprasto

darbininko. Tokios algos mokamos, kad sumažintų kyšių ėmimą. Tardymas ilgai užtrunka. Teismuose turėtų būti pareigtinga eiga. Kalėjimų departamentas perimtas iš Vidaus reikalų ministerijos. Sumažintas ministerijų ir tarnautojų skaičius.

Reikia įstatymų, tvarkančių veterinarinę priežiūrą, sienų kontrolę, muitus, žmogaus teises ir mokslą, desovietizaciją. Sveikintinas pabėgėlių statuso įstatymas.

Algirdas Patackas, seimo narys: Pradėjome nuo nulio. Seimo nariai turėtų būti aukštų kvalifikacijų. Dažnai ne įstatymai kalti, bet jų vykdymas. Seimo kontrolierių įstaiga prižiūri įstatymų vykdymą. Laikomos Romos teisinės kultūros ar amerikietiškos? Lietuvoje teisininkai rengiami Vilniaus, Kauno, Klaipėdos universitetuose, Policijos akademijoje (dabar Teisės akademija). Reikia pasisakyti prieš mirties bausmę iš esmės, nes gynybą gali atimti tik Aukštesnioji jėga. Aktualu negimusių gynybės žudymas (abortai). Lenkijoje sprendžiant šį klausimą seimas pasidalino per pusę. Lošimo namų dar neturime, bet jie gali būti legalizuoti. Alkoholis, tabakas, narkotikai prisideda prie nusikaltimų, todėl turi būti griežtai reguliuojami įstatymais.

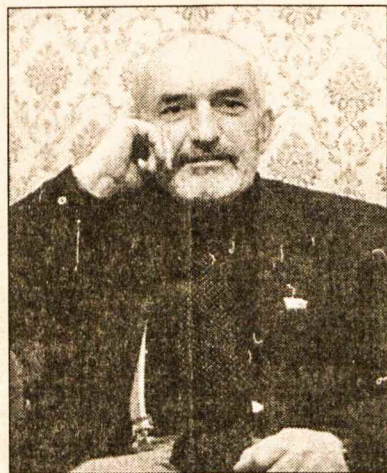
Vytautas Šliūpas: Pažėdžiamos pilietinės teisės negrąžinant sovietmečiu atimtos nuosavybės. Esą seimas tai toleruoja. Tai nusikaltimas, nes tuo griaujami demokratinės visuomenės pamatai. Lietuva diskredituojama pasaulio akys. Asmuo, įgijęs turtą kaip grobikas, netampa teisėtu savininku. Užsienio lietuviai "palikti už durų". Užsienio lietuviškų organizacijų veiksniai, nuvykę į Lietuvą, negina mūsų teisių atgauti nuosavybės.

Kalbėtojas pasakojo apie pastangas atgauti savo tėvo dr. Jono Šliūpo turėtą nuosavybę Palangoje, kur įsitaisė Kultūros ministerijai pavaldūs biurokratai – turi 15 kambarių vasaroti. Dėtos pastangos per Helsinkio komisiją ir Amerikos kongresą reikalo nepajudino. Buvo kreiptasi ir į Lietuvos prezidentą Adamkų. Į įteiktą prašymą ir dokumentus nebuvo atsilepta.

Diskusijoms vadovavo Ignas Medziukas.

Studijos buvo tęsiamos sekmdienį, sausio 31, po lietuviškų Mišių. Edmundas Arbas pateikė santrauką, kas buvo svarstyta šeštadienį.

Poetas Bernardas Brazdžionis ugingai kalbėjo "Šaukiu aš tautą", primindamas, kad jau greit bus 1000-metis, kai buvo paminėtas Lietuvos vardas. Jis žvelgė į Lietuvos istoriją, primindamas Mindaugo karūnaciją 1253 m. liepos 6.

Lietuvos seimo narys ALGIRDAS PATACKAS, dalyvavęs politinių studijų savaitgalįje Los Angeles mieste

VIDAUS NEGEROVĖS

Algirdas Patackas paskaitoje "Lietuvos vidaus politikos prioritetai" kalbėjo: Nušalinus iš ministerio pareigų prof. Zigimą Zinkevičių, buvo sustabdytos darytos naudingos reformos. Stojio tyla. 6000 mokyklinio amžiaus mokinių nelanko mokyklų dėl neturto. Į aukštąsias mokyklas stoji 45% abiturientų. Kuriamas Šiaulių universitetas, policijos akademija perorganizuota į teisės akademiją. Statomos naujos mokyklos ar priestatai. Pilietinio ugdymo programai skirta 350,000 litų (iš privatizavimo fondo lėšų). Švietimui skirta 25.6% biudžeto lėšų (5.8% BVP).

Socialinėje srityje 18% kaimo žmonių yra bedarbiai. Bedarbio pašalpos vidurkis – 181 litas, vidutinė pensija 290 litų. Bažnyčia irgi rūpinasi socialiniais reikalais. Skurstančių

žmonių yra 16.6%. Pensijos amžius didinamas – sieks vyrams 62.5 ir moterims 60 metų (buvo 55 ir 60 metų). Skirtumai tarp vargingiausio ir turtingiausio sluoksnio 12 kartų. Žmonės piktinasi valdininkais, pasididiusiais savo algas, pvz. teisėjai gauna 30,000 per mėnesį. Geriausiai yra apmokami teisėjai ir bankininkai.

Šeimyninis gyvenimas patiręs skrybą siekia 60%. Plinta venerinės ligos. Šiuo metu yra užsikrėtę ŽIV (AIDS) 97 vyrai ir 10 moterų. Tarp mokinių plinta narkomanija. Prie kai kurių mokyklų tenka statyti policininkus. Jau ne nauji gimdanti moksleivė. Vilniaus universiteto rektorius, kandidatodamas į prezidentus, studentams leido gyventi bendrabučiuose "susimetus", nežinant tėvams. Žvaliausias atrodo Vytauto Didžiojo universiteto jaunimas.

Didelis nuosimtis savizudbių: 100 tūkstančių gyventojų tenka 44 savižudybės. Bet iš lėto gyvenimas gerėja. Infliacija sumažėjo iki 8.9%. Seimas siekia, kad krašto apsaugai būtų skiriama iki 2% bendro vidaus produkto.

Diskusijoms dėl pranešimo vadovavo Juozas Pupius.

Lietuvos užsienio reikalų ministras ALGIRDAS SAUDARGAS, skaitęs paskaitą politinių studijų savaitgalįje Los Angeles mieste

UŽSIENIO POLITIKA

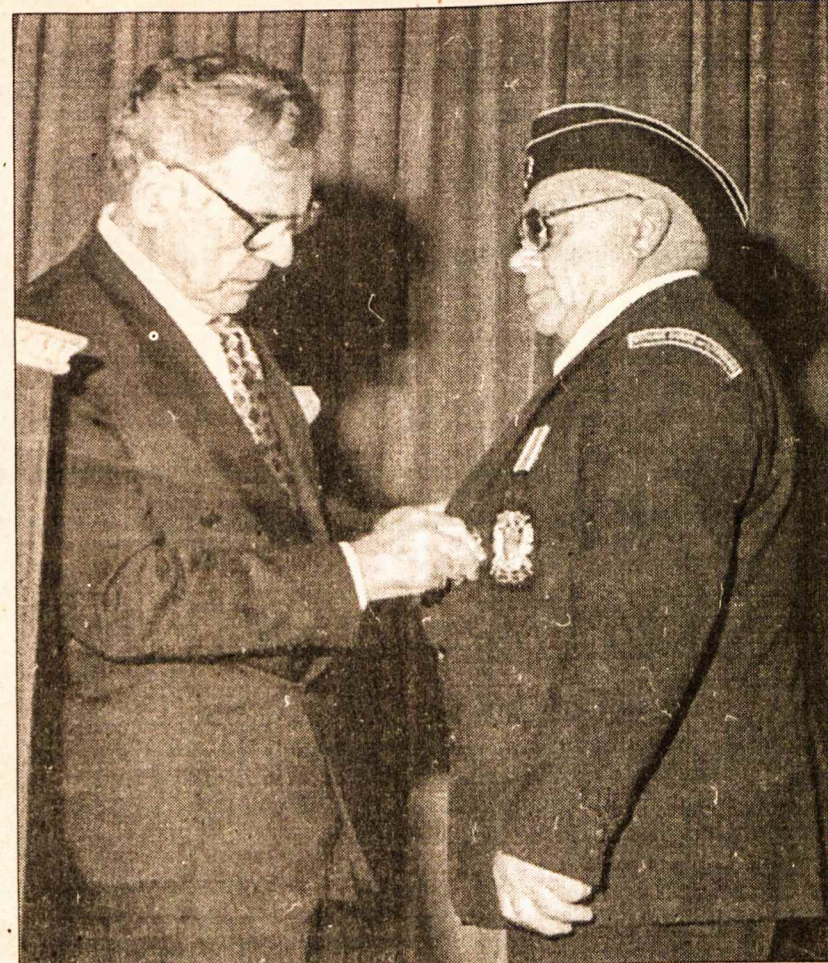
"Lietuvos užsienio politikos prioritetai" (paskaita). Užsienio reikalų min. A. Saudargas: Svarbiausia užtikrinti šalies saugumą, įsijungiant į ŠAS ir Europos sąjungą. To siekiama politinėmis ir diplomatinėmis priemonėmis. Prisiderinant prie reikalavimų gamyboje, transporte, siekiama įsijungti į transatlantinę bendruomenę. Lietuva per mažą pati save apginti. Tačiau ji turi būti pasirėmusi gintis ir priimti nustatytus išpareigojimus. Stipri valstybė nebūtinai turi būti didelė. Ar Lietuva apginama? Taip, jei patys būsimie pasiryžę gintis. Lietuva pasiryžusi kolektyvinei gynybai, ginti proporcingai dvi. Dvi linijos susikerta Lietuvoje ties Ignalinos atominės elektros jėgaine – protestantų ir katalikų. Ką reiškia gyventi tokiame taške? Panašiai krikščionybė susiduria su islamu – turkai ir graikai.

1990 m. kovo 11 ir 1991 rugpjūčio įvykiai galėjo nulemti šimtmečius. Kas būtų atsitikę, jei prieš kovo 11 V. Landsbergis būtų susirgęs? ŠAS plėtra apima valstybes, o ne teritorijas. ŠAS yra nusiteikusi priimti naujas stiprias valstybes, nesuinteresuota vien plėsti teritoriją. Dažnai svarstoma, ar Lietuva apginama, ar ne. Ydinga prielaida, kad šalies apginamumą sprendžia jos dydis ar geopolitinė padėtis. Šalis apginama, kai ji pati pasirėmusi ir pasiryžusi gintis. Kai Lietuva buvo patekusi į sukurį, siaučiant svarbiems politiniams vėjams, nedideli pokyčiai ir sprendimai galėjo paskirti mūsų valstybingumo eigą. Lietuva iš rytų persikėlė į vakarus. Išvadoje – valstybė turi būti, kitaip ji išnyks.

Diskusijoms vadovavo Algis Raulinaitis.

BAIGIANT

Pagaliau uždromasis žodis, kurį tarė Juozas Kelajis. Jis sakė, kad šis savaitgalis buvo didelis įvykis mūsų politiškai aktyvioje bendruomenėje. Idealistinė išeivijai rūpi matyti krikščioniškais principais besitvarkančią Lietuvą, lydimą šviesos bei tiesos ir kuriančią bendrąją žmonių gerovę. Jis dėkojo svečiams iš toli atvykusiems, visiems bet kuo prisidėjusiems prie šių studijų, taip pat visiems dalyvavusiems. Studijos buvo baigtos Lietuvos himnu.

Lietuvos garbės konsulas HARIS LAPAS prisega partizano ženklą savanoriui PRANUI KRILAVIČIUI, gyvenančiam Keswick, Ont., dalyvausiam Vasario 16 iškilmėje Anapilio salėje Toronto-Mississaugoje
Nuotr. O. Burzdžiaus

Ginklu kovojęs, nuo ginklo ir žuvęs

Vokiečių spauda apie Urugvajuje nužudytą latvį prieš 34 metus, bet tik dabar iškeltą viešumon

KAZYS BARONAS, Vokietija

Žiaurų vaizdą Urugvajaus policija pamatė 1965 m. vasario mėn. Montevideo mieste: griovyje gulėjo vyro lavonas; jis buvo nužudytas kiju ir dviem šūviais į galvą. Patikrinus lavono tapatybę, nustatyta, kad tai latvių tautybės Herberts Cukurs, nužudytas Izraelio "Mossad" agentų.

Kodėl izraeliečiai nužudė latvį? Mat jaunystėje, pasak vokiečių spaudos, jam patikusi Hitlerio ideologija, jo mestas antisemitizmo šūkis, radęs gerą dirvą ir Latvijoje.

Stiprus antisemitizmas esą reikšėsi ypač tautinėse organizacijose. Prie jų priskiriama ir konservatyvi, paramilitarinė organizacija "Aizsargi" (šauliai), kurios vadu buvęs Gulbis: 1941 m. metės šūki: "Išrauti su šaknim Latvijos žydus".

Antra organizacija, kurios bijoje žydai, buvo "Perkonkruts" ("Perkūno kryžius") sąjunga. Jai vadovavo Latvijos inteligentija bei 1930 m. susijungusios visos studentų korporacijos pagal Vokietijos nacionalistinę NSDAP partiją. "Perkonkruts" organizacijos vadu buvęs Gustavs Celmins. Jo programa: iš vadovaujančių visų Latvijos gyvenimo sričių šalinti ne latvių tautybės asmenis.

Radikalios "Perkonkruts" organizacijos veiklą uždraudęs prezidento R. Ulmanio tėvas, K.B.), tačiau ji ir toliau veikė slapta. Herberts Cukurs įsijungė į "Perkonkruts" eiles, nepaisydamas Liepojoje jo tėvų turimų gerų ir draugiškų ryšių su žydais. Nuo pat vaikystės dienų jautė antipatiją žydams. Svaigdomas apie karininko tarnybą, įstojęs į savanorių eiles, kovojo už Latvijos laisvę. Tarnybą baigęs nepriklausomybės metais karinėje lakūnų mokykloje; 1926 m. gavęs vyr. lt. laipsnį. Už nedrausmingumą bei pažeidimą karinių taisyklių H. C. iš

Ata Gracija M. Končiūtė-Petrėnienė

mirė 1999 m. vasario 19 d. SRH St. Joseph's Health Centre ligoninėje, Sudbury, Ont., sulaukus 83 m. Ji buvo Petro Petrėno, mirusio 1998 m., našlė. Liko dukros Rūta su vyru Don McIntyre (Espanola), Teresė su vyru Larry Bouchard, jo dukra Engli su vyru Jeff Kleim (Sudbury), sūnus Petras Petrėnas, jn., su June Rumball (Sudbury). Velionės taip pat pasigės vaikaičiai – David, Peter ir Michael, provaikaičiai – Bradley ir Neil. Liko sesuo Sofija Wellande, Liuda ir Vanda Lietuvoje. Ji buvo miela teta Rimo ir Don (St. Catharines), Dainos, Rūtos ir Janinos (Sudbury), miela brolėnė Jono ir Stefanijos Petrėnų (Sudbury).

Velionė buvo pašarvota Jackson & Barnard laidojimų namuose, 233 Larch St., Sudbury, palaidota pirmadienį, vasario 22 d. "Civic" kapinėse. Jos atminimui artimieji kvietė aukoti Sudbury miesto daugiakultūrei sąjungai.

tarnybos atleistas. Duoną pelnė vairuodamas taksi, laisvalaikį – lėktuvu statybą. Savo dirbtuvėje 1924-1936 m. jis sukonstravo sklandytuvą ir keturis motorinius lėktuvus.

H. Cukurs, norėdamas apginti ižėistą garbę, nusprendė 1933 m. savo gamintu lėktuvu pasiekti Gambiją, kurioje Kuršų kunigaikštis Jokūbas XVII š. įsteigė koloniją. Visa Latvija sekė jo skrydį. Buvo priverstas daugelį kartų dėl motoro gedimo skrydį nutraukti. Jo kelionę plačiai komentavo Latvijos žiniasklaida. Kaip didvyris grįžęs į Latviją, buvęs apdovanotas aukštu ordinu paties prez. K. Ulmanio ir dovana – dideliu dvaru su baseinu. Latvijos aviacija H. Cukurs pakėlusi į kapitono laipsnį. 1936 m. savo C-6 lėktuvu ryžosi pasiekti Japonijos sostinę. 1940 m. jis mėginęs įsijungti į Raudonosios armijos karines oro pajėgas, tačiau nesėkmingai.

Antras H. Cukurs gyvenimo laikotarpis prasidėjęs 1941 m. liepos 1 d. Vokietijos kariuomenei įžengus Rygon. Tada įsijungęs į policijos karininko Viktoro Aroja eiles, kuriose ejęs padėjo ir vairuotojo pareigas. Abu pažįstami dar iš "Perkonkruts" organizacijos laikų. SD virš. Valter Stahtlecker įgijo V. Aroja sądaryti žudynių grupuotę (komandą), kuri kartu su vokiečiais pradėtų Rygos žydų "medžioklę". V. Aroja, pasiekęs SS legione kapitono laipsnį bei policijoje majoro, savo buveine pasirinkęs žydo bankininko Aarono Šmeljano namą. Jau 1941 m. prasidėjęs sinagogų deginimas ir Latvijos žydų žudynės. Šioje veikloje aktyviai ir visu žiaurumu dalyvavęs ir H. Cukurs, metęs gyvus žydus į degančią sinagogą.

Rygos getai 1941 m. lapkričio 29-30 d.d. ir gruodžio 8 d. buvo "išvalyti", o 27,000 išvežti į Rambula mišką, ir ten sušaudyti. Ten buvę nužudyti ir kitų valstybių žydai. Žudynėms vadovavęs H. Cukurs.

Karo pabaigoje H. Cukurs pasisakė pasislėpti ir vėliau, su gražios žydaitės Kaicner pagalba, pasiekti Vokietiją. Tolimesnis latvio kelias vedęs į Braziliją, Sao Paulo miestą. Apsigyvenęs dideliame name, kuris iš lauko pusės aptvertas aukšta mūro siena, virš jos – spygliuotos vielos. H. Cukurs pragyvenęs iš turistų, nuomodamas laivelius.

Tačiau pavojaus, kuris jam grėsęs jau nuo 1964 m. rugsėjo 1 d., jis nenujautė. Tą dieną į Paryžių atskridę penki "Mossad" agentai. Jų pareiga H. Cukursą už žydų žudynės nubausti mirties bausme. Vienas tų agentų turįs suėiti į labai glaudžius ryšius su H. Cukurs, įgyti jo pasitikėjimą.

Šią užduotį atlikti pavesta labai gerai vokiškai kalbančiam ir dar su austrišku akcentu A. Kuenzle. Susipažinęs su latviu, agentas prisistatęs kaip Austrijos prekybininkas, siūlantis

(Nukelta į 3-čią psl.)

Težaliuoja gerumo medis

Labdaringa pagalba mokiniams, teikiama Lietuvos prezidentienės

Senajame Tytuvėnų vienuolyne viena po kitos buriasi gerumo įstaigos. Čia įrengta samariečių virtuvė ir valgykla, kurioje maitinasi per 60 žmonių. Čia jau veikia "Caritas" skyrius. Š.m. sausio mėnesį vienuolyne įsikūrė Lietuvos prezidento žmonos Almos Adamkienės šelpiamą pailgintos dienos grupę vaikams, kurie gyvena labai toli nuo mokyklos. Šie vaikučiai iki autobusų stotelės eina po 5-6 kilometrų, kad atvažiuotų į mokyklą.

Atidarymo metu ne kartą buvo prisiminti Lietuvos išeiviai ir organizacijos – Čikagos našlaičių globos komitetas, kurie remia gerb. p. A. Adamkienės fondą, kad ji galėtų atlikti tuos gražius darbus Lietuvoje. Garbi viešnia su tokia meile ir nuoširdumu žvelgė į gyvenimo negandas patyrusius vaikučius, tiek daug paprastumo ir širdies gerumo ji atidavė tytuvėniškių vaikams. Susirinkusiems spaudos ir televizijos atstovams Alma Adamkienė sakė: geriau būtų, jei nereikėtų šelpti, nors geriau duoti, negu prašyti.

Tytuvėnų vienuolyne įsteigta prailgintos dienos grupė skurstantiems moksleiviams sudarys normalias sąlygas paruošti pamokas, pailsėti, pažaišti, tvarkingai praleisti laisvalaikį. Tai jau trečia A. Adamkienės finansuojama moksleivių grupė. Pirmosios yra Žeimelyje (Jonišio r.) ir Sidabrave (Radviškio r.).

Tytuvėnų vienuolyne įsisteigusi moksleivių grupė ateityje turės sąlygas bendrauti su senais kunigais, nes čia planuojama įsteigti kunigų senelių namus. Blogiausia yra tai, kad vienuolynas labai labai lėtai restauruojamas, nes nėra lėšų.

Baigus restauracijos darbus Tytuvėnų vienuolyne bus įsteigtas gerumo ir kultūros centras. Čia bus paveikslų parodos, biblioteka, salė jaunimui. Tai ateities reikalai. Greta vienuolyno yra Švč. Mergelės Marijos vardo šventovė, kuria sovietmečiu rūpinosi atsidavę kunigai P. Bastys ir R. Mikutavičius. Jų dėka šventovė tapo viena gražiausių Lietuvoje. Šiuo metu ir jai labai reikia remonto.

Tytuvėnai įsikūrę prie septynių gražių Žemaitijos ežerų, pušų ir eglių pavėsyje. Tytuvėnuose ir didžiai gerbiamo prezidento Valdo Adamkaus senelių namai ir tie takai, kuriais vasarodamas Tytuvėnuose jis bėgiojo.

Leiskite per Jūsų laikraštį kuo nuoširdžiau padėkoti visiems aukojusiems gerb. p. Almai Adamkienai, kad ji turėtų sąlygas remti ir šelpti vargstančiuosius.

Acii Jums, brangūs tautiečiai, kad Jūsų širdyse dega meilė žmogui, kad ištiesiate pagalbos ranką Lietuvos vaikams, seneliams, neigaliams žmonėms.

E. Barkauskienė,
Tytuvėnų miesto seniūnė

Jaunieji talentai vaidina "Grybų karą" Lietuvoje

Nuotr. A. Garmutės

Kaimas, pagerbęs savo kovotojus

Iš Čiurlionių kaimo prie Krokialaukio žuvo 17 savanorių-partizanų Lietuvos laisvės kovose. Jie buvo prisiminti bei pagerbti specialiu renginiu

ANTANINA URMANAVIČIENĖ

Tą dieną (lapkričio 24) įžengus į Krokialaukio biblioteką, akių žvilgsnis sustoja ties staliu, pertiestu lino rankšluosčiu su įtaisu žodžiu "Lietuva". Ant staliuko – dailūs plakatai su poeto žodžiais:

Nemirtingas tu mūsų šventoj atminty,
Amžinai su žeme, su gyvais gyvenį,
Liekas jaunas, Tėvynės kareivi.

Deganti žvakelės ugnelė liudijo, kad meilė ir atmintis savanoriams, apgynusiems Tėvynės laisvę ir nepriklausomybę nėra neužgesusi. Juodos lietuviškos duonos kepalėlis bylojo, kad žemėlė, auginanti duonelę, aplaistytą jaunų gynėjų krauju. Gyvos gėlės ir ilgas Čiurlionių kaimų (3 kaimai pavadinti bendru vardu) savanorių sąrašas:

Aleksandras Abramavičius, Kazys Aleksandravičius, Mataušas Gausys, Juozas Kaziniauskas, Stasys Perlaitis, Antanas Sodaitis, Pranas Janecka, Julius Rinkevičius (?), Antanas Varževičius, Viktoras Žiūkas, Motiejus Tamulynas, Zigmas Zurlys, Jonas Jurkevičius, Jonas Švirinas, Jurgis Simanavičius, Vaclovas Žadeika, Vincas Januškevičius.

Bibliotekoje įrengta parodėlė. Ant staliuko išdėliotos nuotraukos, apdovanojimų medaliai liudijimai, žemės perleidimo aktai, tremtyje mirusio savanorio Aleksandro Abramavičiaus mirties pažymėjimas, senas, išblukęs iš tremties sugrįžęs bloknotelis "Sibiro dainelės", primenantis, kad jas dainuodami rasdavo nusiramimą tolimon šiaurės išvežti broliai. Ypač daug dokumentinės medžiagos surinkta karininko Antano Juozapavičiaus adjutanto, o vėliau tapusio Lietuvos kariuomenės generalinio štabo pulkininku, savanorio Vaclovo Žadeikos.

Turtingą parodą sausių gėlių puokštėmis papuošė Ūdrijos ir Krokialaukio meno būrelių vadovė, respublikinių konkursų prizininke mokytoja Renė Pangonytė.

Pakalbintos pirmosios į minėjimą atėjusios Čiurlionių gyventojos Aldona Sodaitienė ir Ona Levinskienė apgailestavo, kad sovietmečiu vykdyta melioracija sunaikino Tamuliškių ir Siugždų kaimus. Gerai prisimenantis savo giminičius savanorius, jau mirusius. O. Levinskienė mena, kai jos tėvelio namuose prie Kūčių stalo sėdėjo du partizanai. Vienas labai jaunas, vilkėjo menkus drabužius. Jos tėvelis Jonas Granauskas jam padovanojo šiltus kailinius. Antanas Sodaitis atidavęs šaulišką kepurę.

Mokytoja Valerija, surengusi šį minėjimą, skirtą Lietuvos kariuomenės 80-čiui ir Čiurlionių savanoriams pagerbti, pasveikinio atvykusius ir šventę pradėjo Lietuvos himnu.

Daug žmonių atėjo, daugiausia vyresnio amžiaus. Labai gaila, kad šioje šventėje dalyvavo tik viena Krokialaukio vidurinės mokyklos septintokė Gintarė Akstinavičiūtė, lankanti muzikos mokyklą Alytuje, besimokanti pas mokytoją Danutę Nepraustytę. Gintarė domina ir dailė. Ji – tirtautinio vaikų piešinių ir plakatų respublikiniame konkurse laureatė. O piešė "Raganų mišką". Šią dieną ji pagrojo Oginskio kūrinį.

Mokytoja V. Januškevičienė turi aktyvių talkininkų, tai Krokialaukio kultūros namų meno vadovė Aldutė Turčinaitienė, kurios senelis buvo partizanas slaptyvardžiu Lapinas, močiutė – ryšininkė, Ūdrijos pagrindinės mokyklos lietuvių k. mokytoja Vilija Viskantienė. Jos abi paskaitė gražią V. Januškevičienės baladę, skirtą savanoriams. Nuolatinė pagalbininkė – bibliotekos vedėja Gražina Biesevičienė.

Mokytoja Valerija gerai žino visų Čiurlionių savanorių biografijas, jų tragiškus gyvenimo tarpusius ir savo žinios

dalijasi su atėjusiais. Kalbėjo ir savanorių vaikaičiai. O Čiurlionių moterys ne tik saugo savanorių atminimą, uždegdamos Vėlinių naktį žvakeles, bet ir labai gražiai dainuodamos savanorių ir partizanų dainas. Tėnk tik stebėtis, kad vos ne kiekviena savanorio giminaitė apdovanota skambiu balsu.

Čiurlionys gali pasididžiuoti savo vėliava ir himnu, kurį parašė ir išmokė giedoti Valerija Januškevičienė. Jį ir sugiedojo skardžiabalsės čiurlioniškės:

Čiurlionys – narsių savanorių kaimai,
Čia augo gyven seneliai, tėvai,
Čia mūsų vaikystės takeliai takai
Čia patys brangiausi – gimtieji namai.

Čiurlionyse skamba giesmė ir daina,
Į drobes įtausta linu "Lietuva".
Čia žuolas kryžių saulelėm sužydi
O akys palydi baltų gulbių skrydį.

Čiurlionys – čirena aukštai vytury,
Čiurlionys – karioja Peršėkės vilnis.
Čiurlionys naidi per Nemuno širdį,
Ir Baltija moičina vardą šį girdi.

Čiurlionys – narsių savanorių kaimai,
Čia augo gyven seneliai, tėvai,
Čia jie gynė laisvę ir darbo dorą,
Čia jų atminimą mes saugome šventai.

Mokytojos V. Januškevičienės tėvelis Juozas Kalarinskas, du dėdės ir tetėnas Albinas (artimas dr. Jono Basanavičiaus giminaitis) buvo Lietuvos savanoriai ir gynė Lietuvos laisvę. Gal todėl ir Tėvynės meilė vaikauose, vaikaičiuose tebėra gyva.

Valerija renka medžiagą apie Džukijos krašto partizanų, stojusių nelygion kovon su priešu, likimą. Buvęs nepriklausomos Lietuvos karininkas Antanas Verksnys atsiminimų knygoje "Mano gyvenimas" aprašo tui sunkių kovų laikotarpį. Mokytoja tikisi surasti liudininkų, žinančių apie Antano Verksnio bendramokslį Lietuvos karininką Vincą Januškevičių – paskutines jo gyvenimo dienas ir žūtį.

Vincas gyvenęs ir augęs Užupio kaime, Alytaus apskrityje. Baigęs karo mokyklą, dirbo Kaune, Ukmergėje. Buvo vedęs, augino dvi dukreles Gražiną ir Loreta. 1944 m. žmoną su dukrelėmis išsiuntė užsienin. Pats pasiliko svetima pavarde Lietuvoje. Apistojo pas savo brolį Antaną Mergalauskį. "Jeigu būtų nerūpėjusi Lietuva, būčiau dabar su mažylėmis kažkur toli. Žmona ir dukrelės silpnos, o aš – kadrinis karininkas. Žinau, kaip moku ir privalau ginti Tėvynę" – paaiškino sugrįžęs Džukijon Vincas savo nustebusiam broliui Antanui. Keliais kepalėliais kaimiškos duonos ir lašinių bryzų nešinas išėjo į mišką pas savo kovos draugus.

1946 m. žiemą Alytuje ant grindinio buvo numesti 7 partizanų lavonai: vienas iš jų buvo Vincas.

Praslinkus 53 metams, atvyko Vinco Januškevičiaus dukra Loreta Januškevičiūtė-Kasparas, gyvenanti su seserimi Gražina JAV. Loreta labai nori žinoti apie savo tėvelio partizano žūtį, kur ji "palaidojo" stribai.

1998 m. rugsėjo 1 d. Krokialaukio kapinėse, šalia brolio Antano kapo pastatytas ir pašventintaa koplytstulpis partizano Vinco Januškevičiaus atminimui.

Istorinė atmintis gyva!

Ar Justas Paleckis vertas pagerbtuvių?

1999 m. sausio 22 d. sukako 100 metų nuo Justo Paleckio gimimo. Labai nustebino mus pasiekusi žinia, kad Lietuvos rašytojų sąjunga buvo sumaniusi paminėti šio TSRS valstybinio ir politinio veikėjo šimtmetinį gimimo jubiliejų. Manome, kad tikslinga atgaivinti istorinę atmintį ir priminti šio žmogaus veiklą bei "nuopelnus" Lietuvai jo vadovavimo laikotarpiu.

1940 m. birželio mėn. Sovietų Sąjungai okupavus Lietuvą, LKP CK rekomendavus, buvo sudaryta Lietuvos liaudies vyriausybė (1940.VI.17). Ministerio pirmininko ir kartu prezidento pareigas ėjo Justas Paleckis.

Pirmieji okupacijos metai ir dešimtmečiai buvo Lietuvos gyventojų beatodairiško naikinimo laikotarpis.

Neteisėtos represinės okupantų akcijos prasidėjo dar iki vadinamojo "liaudies seimo" rinkimų, sovietų valdžios paskelbimo bei tariamo "priėmimo" į Sovietų Sąjungą. Iš karto po Lietuvos okupavimo prasidėjo pavienių politinių veikėjų deportacijos. Jau 1940 m. liepos 11-12 naktį ištremta apie 2000 Lietuvos politinių veikėjų.

Tarp įvairių sovietinio režimo represijų prieš Lietuvos gyventojus žmonių trėmimai užėmė svarbiausią vietą. Jie buvo sovietų valdžios vykdyti lietuvių tautos fizinės ir dvasinės tautųdydystės sudėtinė dalis. Sovietinės represinės struktūros fiziškai naikino lietuvių: laisvės kovo-

tojus šaudė jų Tėvynėje, tremtinius marino atšiauriuose Sibiro rajonuose, pūdė badu ir nepakeliamu darbu išvežtus politinius kalinius kalėjimuose ir lageriuose.

Sovietiniai okupantai ir vietiniai kolaborantai siekė užgnaužti bet kokią pasipriešinimą okupaciniam sovietiniam režimui. Bolševikai nepasitikėjo lietuvių tauta, pirmiausia inteligentija, buvusiais Lietuvos politikais ir visuomenės veikėjais, t.y. tais žmonėmis, kurie sudarė mūsų civilizuotos tautos žiedą. Todėl juos naikino, įkalino arba trėmė. Okupantų nurodymus klusniai ir uoliai vykdė Lietuvos komunistų viršūnės, partijos miestų ir apskričių bei valsčių komitetai, marionetinė Lietuvos vyriausybė.

Trėmimais ir įkalinimais buvo siekiama pašalinti iš Lietuvos okupantams opozicines gyventojų grupes, įbauginti tautą priversti ją paklusti komunistinei diktatūrai. Kartu okupantai, padedant vietiniams kolaborantams, siekė pakeisti Lietuvos gyventojų sudėtį, nutautinti ir sovietinti Lietuvą.

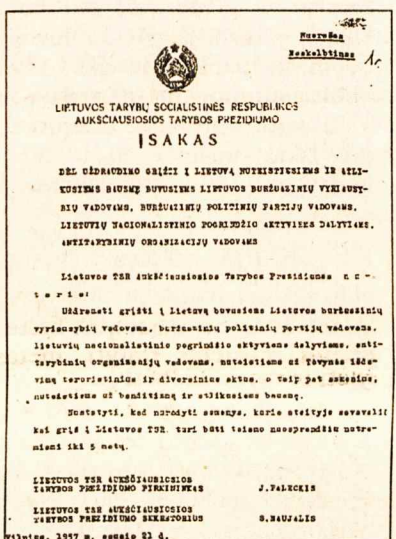
Lietuvių trėmimai truko daugiau kaip dešimtmetį. Buvo išskirtos šeimos, atimtas žmonių turtas, o žmonės pasmerkti amžinai tremčiai, vergiškam darbui, kančioms, lėtai mirčiai iš bado, šalčio, ligų, toli nuo savo Tėvynės, nuo giminių ir artimųjų.

Lietuvos žmonių žudymas ar kankinimas, gyventojų deportavimas, nacistinės Vokietijos ir SSRS okupacijos metais atitinka tarptautinės teisės normose nustatytos tautųdydystės nusikaltimo požymius.

Visi, gyvi ir mirę, tame tarpe ir Justas Paleckis, kurie uoliai tarnavo okupantų vykdomai Lietuvos tautųdydystės politikai, pritarė jai, savo parašais tvirtino represijų aktus, yra tautųdydystės vykdytojai ir nusipelnė ne iškilmingų jubiliejinių paminėjimų, bet teisinio-moralinio įvertinimo – palytos bausmės ir pasmerkimo.

Jonas Dailidė,

Lietuvos politinių kalinių partijos prezidiumo vardu

Lietuvos kariuomenės 80-čio proga buvo pagerbti Čiurlionių kaimo žuvę savanoriai. Viršuje – GINTARĖ AKSTINAVIČIŪTĖ su akordeonu, stovi – mokytoja VALERIJA JANUŠKEVIČIENĖ. Žemiau – pagerbtuvių dalyvės ir dalyviai

Nuotr. A. Vitkausko

PADĖKA

MYLIMAI ŽMONAI, MAMAI IR MOČIUTEI

AŲA

GENOVAITEI SODONIENEI

1999 m. vasario 7 d. iškeliavus amžinybėn,

nuosirdžiai dėkojame draugams ir pažįstamiems už užuojautas, dalyvavimą maldose ir šv. Mišiose.

Dėkojame už užprašytas Mišias, gėles ir dosnias aukas velionės atminimui.

Vyras Antanas, sūnūs – Jonas ir Antanas, duktė Mary-Anne su vyru David, vaikaičės Kendra ir Alana, sesuo Albina Mašalienė

AŲA

VINCUI IGNAIČIUI
mirus,

dukrai – valdybos narei – GRAŽINAI, visai šeimai ir artimiesiems reiškiamo nuoširdžią užuojautą –

Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvas

PADĖKA

AŲA

LIUDAS VYŠNIAUSKAS

mirė 1999 sausio 28 d., palaidotas vasario 2 d.

Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje

Nuosirdžiai dėkojame Prisikėlimo parapijos kunigams, ypatingai kun. Eugenijui Jurgučiiui, OFM, už maldas prie karsto, aukotas gedulines Mišias ir palydėjimą į amžino poilsio vietą.

Dėkojame karsto nešėjams už jų patarnavimą a.a. Liudo paskutinėje žemiškoje kelionėje į poilsio vietą. Nuosirdžiai dėkojame už pareikštas užuojautas raštu ir asmeniškai, atsiųstas gėles, užprašytas šv. Mišias ir aukas "Kovai su vėžio liga Lietuvoje" ir "Vaikų dienos centrams Lietuvoje".

Esame labai dėkingi visiems, kurie aplankė a.a. Liudą laidotuvių namuose ir nuoširdus acii palydėjusiems į amžino poilsio vietą, nors oras buvo tą dieną labai nepalankus. Dėkojame poniams už pyragus ir B. Stanulienai už skaniai paruoštus pusryčius. Dėkojame M. Povilaitienei už aukų rinkimą laidotuvių namuose.

Jūsų pareikštos užuojautos palengvino skausmą liūdesyje.

Liūdinti – žmona Genė, sesuo Ramutė ir šeima

LAISVOJE TĖVYNĖJE

VYKSTA TARPVALSTYBINIS BENDRADARBIAVIMAS

Kaip rašo ELTA, Lietuva, Latvija ir Gudija pasirašė trisšalę sutartį, kuria įsteigtas vadinamas "euroregionas", vardu "Ežerų kraštas". Kiekviena valstybė pasiskyrė savo atstovus į kultūros, sporto, socialinių reikalų, švietimo bei turizmo darbo grupes šių sričių problemoms spręsti. Savi valdybės gali sudaryti panašias bendradarbiavimo sutartis pagal bendrąją Europos konvenciją dėl tarpvalstybinio bendradarbiavimo. Anksčiau buvo sudaryti kiti "euroregionai" – "Nemunos", kuriam priklauso Lietuva, Lenkija ir Gudija, bei "Baltija", kuri jungia Lietuvą, Latviją, Švediją, Rusiją, Lenkiją ir Daniją.

MOTERŲ PARTIJOS KONFERENCIJA

Naujosios demokratijos / Moterų partijos pirmininkės Kazimieros Prunskienės pasiūlymus naujo politinio projekto konferencijoje surengtoje sausio 29 d. "Lietuvos aido" buvo pavadintas "politine fantastika". Jos aiškinimu, nė viena Lietuvos partija neturinti pakankamai įvairių sričių specialistų, o lamėjimais partijos užsidaro savo partinių interesų sferoje, ir tai skatina valdžios uždarumą visuomenės atžvilgiu. Partijos ir visuomeninės grupės turėtų tapti programinėmis grupėmis, kurios pačius geriausius savo žinovus siųstų į "tarpartinį centrą", labiau būtų atsižvelgiama į visuomenės interesus. Moterų partija, turinti 35 skyrius, siekia ieškoti pusiausvyros ir kompromiso tarp įvairių grupių ir jų interesams atstovaujančių partijų.

TVARKYS KRYŽIŲ KALNĄ

Kryžių kalno priežiūros komitetas iki kovo 25 d. priims pasiūlymus ir pastabas dėl Kryžių kalno planuojamų pakeitimų. Komitetas buvo pristatytas šios teritorijos bei jos vaizdinės įtakos žonos detalus plano raidos programa. Kaip rašo "Lietuvos aidas", joje siūloma pastatyti muziejų, informacijos centrą, telefonus, pinigų keityklą, valgyklą-kavinę, o prie netolimų kelių sandūros – degalinę. Pateiktos galimos šventovės statybos vietos, ir statiniai sodybai, kur yra įsikūrę Šv. Pranciškaus mažesniųjų brolių ordino Lietuvos Šv. Kazimiero provincijos vienuoliai. Parengti projektiniai siūlymai nuo vasario 18 d. rodomi Šiaulių filharmonijos salėje.

MAŽES SVAIGALŲ GAMYBA

"Lietuvos aidas" praneša, kad sausio viduryje ministrų kabinetas pritarė Valstybės alkoholio kontrolės programai, kurią įgyvendinus, po 8-10 metų sumažėtų alkoholio vartojimas net 25%, o 15-25% galėtų sumažėti mirtingumas dėl alkoholio vartojimo. Vaikams ir jaunimui taikomos programos įgyvendinimui kasmet iki 2010 m. numatoma skirti 1.7 mln. litų. Iki 2005 m. tikimasi parengti bendrą alkoholio žalos sveikatai ir krašto ūkiui stebėjimo sistemą, atlikti statistinę analizę. Numatyta padaryti alkoholio suvartojimo, gamybos, importo, prekybos ir eksporto valstybėje apskaitą ir skaičiavimo metodiką.

SEKĖSI "UTENOS TRIKOTAŽŪ" PIRMŲ

"Utenos trikotažas", 1998 m. laimėjusi valstybinę kokybės premiją, padidino apyvartą 26% pernai, pasiekdama 101 mln. litų. Bendrovės eksportas padidėjo 52%, 15% įmonės akcijų įsigijo Europos rekonstrukcijos ir plėtros bankas. Įmonėje įdiegta pažangesnė žaliavų ir energijos taupymo sistema, sumažintos gamybos sąnaudos, įsivinta naujų gaminių, rašo "Lietuvos aidas".

FONDAS RĖMĖ ŽEMDIRBIUS

Žemės ūkio paskolų garantijų fondas 1998 metais bankams suteikė 254 garantijas už 257.8 mln. litų, ūkininkams ir jų kooperatyvams garantuotas 248 ilgalaiškes paskolas už 16.2 mln. litų. Kaip skelbia "Valstiečių laikraštis", ūkininkai paskolas daugiausia naudojo naujai žemės ūkio technikai ir pieno šaldymo bei melžimo įrangai įsigyti. Lietuvos taupomasis bankas suteikė 159 paskolas su garantija ūkininkams bei jų kooperatyvams, Lietuvos žemės ūkio bankas – 40, "Hermito bankas" – 39, o Vilniaus bankas – 10.

NAUJAS MERAS

Rokiškyje naujuoju meru išrinktas 35 m. amžiaus Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) Rokiškio skyriaus pirmininkas Almantas Blažys, gavęs 18 iš 25 rajono tarybos narių balsus. Baigęs Žemės ūkio akademijos Mechanizacijos fakultetą, jis dirbo Rokiškio rajono žemės ūkio vėdinimo, rašo "Valstiečių laikraštis".

RADO TONAS PINIGŲ

Vilniuje privati namo rūšyje policija rado visų buvusių sovietinių respublikų ir įvairių Europos, Azijos, Afrikos ir Amerikos valstybių pinigų. Namuose kratą atliko iškėlus baudžiamąją bylą Kalvarijų munitinėje sulaikytą G. Žiaunį, sunkvežimiu bandžiusiam 6 tonas grynų pinigų gabenti per sieną be leidimo. Jis sakė, kad pinigų ketino vežti į Vokietiją ir iš ten į JAV, praneša BNS.

REMS RELIGINES BENDRIJAS

Kaip praneša ELTA, š.m. valstybės biudžete 4.4 mln. litų skiriami tradicinių religijų bendrijų maldos namams atstatyti bei kitiems reikalams. Didžioji dalis lėšų – 4.27 mln. litų numatyta Lietuvos katalikų vyskupų konferencijai. Sentikių tarybai numatyta skirti 44,000 litų, evangelikų liuteronų konsistorijai – 37,000 litų, evangelikų reformotų kolegijai – 30,000 litų, graikų apeigų katalikų bendruomenei – 18,000 litų, karaimų religinei bendruomenei – 12,000, žydų religinei bendrijai – 18,000, stačiatikių bendrijai – 221,000 litų, Vilniaus musulmonų sunitų religinei bendruomenei – 18,000 litų. RSJ

Hamiltono Vysk. M. Valančiaus mokyklos Antano Rūko "Svajonių šalis" vaidinime dalyvavę vaikinai. Iš kairės: buvęs mokytojas MATAS STANEVIČIUS, "Gyvataro" tautinių šokių grupės mokytojas ALMIS LUKAVIČIUS ir buvęs mokyklos tėvų komiteto pirm. VYTAS VALAITIS

Hamilton, Ont.

PAGALBAI LIETUVIŠKAM KAMUI, a.a. Stepono Dramanto atminimui, užjaučiant žmogų Oną ir šeimą, aukojai: \$40 A. S. Karnai; \$20 – E. K. Gudinskai, V. P. Lukošiai; \$15 A. Volungienė. A. a. J. Simelaitienė, 3-jų metų mirties atminimui \$30 dukterė A. Volungienė. A. a. O. Anskienės atminimui: \$20 – M. A. Pusedašiai, A. Volungienė. A. a. L. Vyšniausko atminimui: \$25 E. L. Klevai. A. a. Adelės Paulukonienės atminimui, užjaučiant likusią šeimą: \$50 A. S. Karnai; \$30 T. J. Povilauskai; \$25 E. L. Klevai; \$20 – E. Ramanauskienė, O. B. Steponavičiai; \$10 – A. Mačiulaitienė, M. Pusedašienė. Auka mūsų veiklai \$10 D. Vaitiekūnienė.

Aukotojams nuosirdžiai dėkoja - PLV komitetas

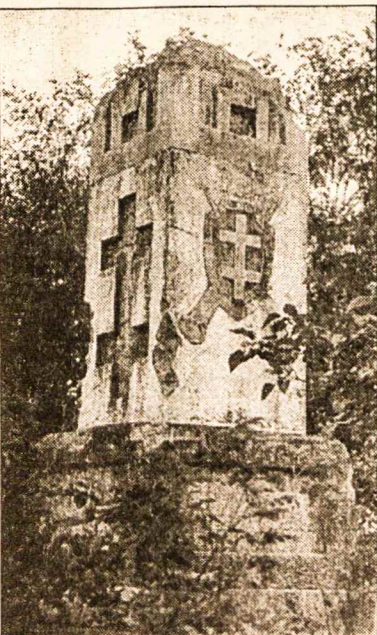
Calgary, Alberta

KALGARIO VYTAUTO DIDŽIOJO lietuvių mokykla veikia jau 23 metus. Mokykla visuomet buvo nedidelė, kaip ir mūsų kolonija. Dažnai turime rūpesčių dėl patalpų, mokytojų ir kitų problemų, tačiau susitvarkome. 1998-99 mokslo metų pradžioje rugsėjo 23 d. su 4 mokinėmis. Pamokos vyksta trečiadienio vakarais 7-8.30 v.v. p.p. Dubauskų namuose. Pavasario sesijoje (sausis - balandis) tęsiamie lietuviškai nekalbantiems ir vidutinio lygio lietuvių kalbos programą. 1998.XI.11 "Remembrance Day" minėjime dalyvavo ir Vytauto Didžiojo mokykla padedant vaikui ant nežinomo kareivio kapo. Šalia to, mokykla daug prisidėjo prie tradicinių lietuviškų Kūčių suorganizavimo. Nelė Astravičienė, vedėja

KALGARIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖJE tradicines lietuviškas Kūčias įvyko 1998 m. gruodžio 19 d. C. Yaunish namuose. Susirinko apie 30 asmenų. P. Gluoksniai sukalbėjus maldą, visi lauzė plotkeles ir vaišinosi tradiciniais šio vakaro

Sovietų naikintas paminklas

Nepriklausomybės metais kupiškėnų miesto kapinės pastatė paminklą Nepriklausomybės kovų didvyriams – 60-čiai čia

Kupiškio kapinių paminklas 1951 m. Nuotr. H. Paulausko

palaidotų Lietuvos karių. 1950 metais sovietiniai okupantai nusprendė šį paminklą sunaikinti – pasamdė degradavusius valkatas, stribus ir šie kūrėsi emė nioti paminklą. Kupiškio klebono Vlado Kupšto pamokytos moterys, atėjusios į kapines, emė bauginti vandalus – ar jūs nebijote, kad visi išlėksite į orą? Girdi, paminklo viduje yra pridėta sprogmenų ir daužant įvyks baisus sprogdimas. Išsigandusių niekšų nebegalėjo prikalbinti jokie komunistų pažadai ir užmokėsčiai, paminklo sunaikinimas sustojo. Ilgus dešimtmečius apgriautas jis ir stovėjo, liudydamas baisų raudonųjų okupantų barbariškumą. Tik prasidėjus atgimimo sąjūdžiui šis kupiškėnams brangus paminklas buvo pilnai atstatytas ir restauruotas. Sužalotą paminklą nufotografavau 1951 metais.

Henrikas Paulauskas

PĖDOS SPECIALISTAS

CHIROPDIST ROBERTAS NEKRAŠAS, M.D., D.CH.

- KULNO SKAUSMAI
- PĖDOS SKAUSMAI
- PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- JAUGĖ NAGAI
- VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA

- VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
- PILOKŠČIAPĖDYSTĖ
- IR EISENOS SUTRIKIMAI
- PĖDOS DEFORMACIJŲ TAIŠYMAS ORTOPEDINIAIS INDEKLAI
- PRIMAME VISUS PLANINAME DRAUDIMUS
- STERILŲ ĮRANKIŲ

PRIMAME LIGONIUS TRIJOSE JUMS PATOGIOSE VIETOSE:

- ✉ ANCASTER, 352 WILSON ST. E. TEL 648-9176
- ✉ HAMILTON, 609 UPPER JAMES ST. TEL 388-3541
- ✉ HAMILTON, 255 MAIN ST. W. TEL 523-7944

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

A. a. Napoleon G. Nyerger, vengrų kilmės amerikietis, vedęs lietuvaitę, turintis žymių nuopelnų siekiant Lietuvai laisvės, mirė 1998 m. lapkričio 21 d. Santa Monica mieste, Kalifornijoje. Velionis, tarnavęs Amerikos karo aviacijoje, Vokietijoje sutiko lietuvaitę Salomėją Juškaitę, ją vedė ir apsigyveno Santa Monica mieste. Gyvai įsijungė į Lietuvos vadavimo veiklą amerikiečių tarpe. Kartu su Leonardu Valiuku seniau jau mirusiu, įsijungė į respublikonų partiją (Valiukas buvo Los Angeles respublikonų partijos vicepirmininku) ir per ją veikė Amerikos valdžią, kad ji domėtųsi Lietuvos išlaisvinimu. Buvo sudarytas rezoliucijoms remti komitetas, kuriame N. Nyerger buvo vienas iš vicepirmininkų. Komitetas išvyست veiklą dėl kongreso rezoliucijos, raginančios Amerikos valdžią kelti Baltijos valstybių bylą Jungtinės Tautos. Pats Nyerger apie Lietuvos reikalus rašė amerikiečių spaudoje, dalyvavo komiteuose, kurie rėmė lietuviams palankius kandidatus į kongresą. Jis, dalyvaudamas amerikiečių veteranų politinėse bei visuomeninėse organizacijose, išnaudojo progas informuoti amerikiečius apie komunistų ir Baltijos valstybes. Ypač rūpinosi Simo Kudirkos išlaisvinimu. Rašė laiškus į amerikiečių laikraščius, kalbėjo susirinkimuose, rinko parašus. Kai 1981 m. įsteigė Baltiečių laisvės lygą, su visu nuosirdumu, įsijungė į pastarosios veiklą. Paliko žmoną Salomėją, sūnų Antaną, taipgi dalyvaujantį Kalifornijos lietuvių veikloje.

konsulatas Varšuvoje. Juk, pasak "Aušros", Punksas yra vienintelis Lenkijoje valstiaus centras, kur lietuvių sudaro daugumą. Taipgi žurnale skundžiamasi, kad Lenkijos lietuvių atstovai nėra kviečiami į Lietuvos ir Lenkijos parlamentarus susitikimus. Net pats Lenkijos seimo vicepirmininkas Jan Krul nesenai nusistebėjęs, kodėl nekvičiami Lenkijos lietuvių atstovai, kai tarp abiejų kraštų valdžių buvo sutarta, kad tokie atstovai gali būti pakviesti. Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus ir Lenkijos ministras pirmininkas Jerzy Buzek 1998 m. gruodžio 17 d. susitikime sutarė daugiau vieni su kitais pasitarti, darant sprendimus dėl tautinių mažumų.

Latvija

Rygoje veikia septynių klasių lietuvių pagrindinė mokykla. Jos direktorė – Aldona Treija, gimusi Lietuvoje. Mokykloje daugiausia mokosi mišrių šeimų vaikai (dažniausiai lietuvių ir rusų). Mokosi 10 grynai lietuviškų šeimų vaikai ir vienas iš latvių šeimoms. Daugiausia mokinių namuose kalba nelietuviškai. Mokykloje veikia tautinių šokių ir dainų grupės, dramos bei etnografinis būrelis. Kasmet vyksta tautinių mažumų šokių ir dainų "Aukštinis kamuoliukas" bei mažumų sporto šventės. Mokykla laikoma Latvijos valstybine mokykla, tai valdžia ją ir remia. Ja taipgi rūpinasi ir Lietuvos valdžia: gaunama lietuviškų vadovėlių, žaidimo priemonių, knygų. Sudaromos sąlygos mokiniams vasarą paviešėti Lietuvoje.

Bolivija

A. a. kun. Aleksandras F. Bendoraitis, Pietų Amerikos lietuvių misionierius, mirė 1998 metų lapkričio 22 d. Guayaramerin vietovėje, Bolivijoje. Palaidotas savo statytose ligoninėse kilmėje netoli Guaporės upės. Velionis gimė 1920 m. rugsėjo 10 d. Kaune. Mokėsi medicinos, vėliau Prancūzijoje baigė kunigu seminariją ir 1960 m. įšventintas kunigu. Prancūzijoje vieno vyskupo įkalbintas 1961 m. įvyko į džiunglių kraštą Brazilijoje. Rondonijos valstijoje, talkinamas seselės Skaveros-Emilijos Šakėnaitės, pradėjo misionieriaus darbą. Pradžioje vietos žmonės pastatė šiaudinę pastogę – ambulatoriją. Vėliau, padedamas geradarių iš Europos, ją išvystė į modernią ligoninę, kartu pastatydamas ir Gerojo Ganytojo koplyčią su Šv. Kazimiero vitražu. Prieš dvidešimt metų persikėlė į Boliviją ir pastatė "Centro Materno Infantil" ligoninę. Kovojo prieš alkoholizmą, pasienio narkotikų prekybą. Atvykęs į džiunglių kraštą įsteigė vyskupijos radijo stotį, kuri su religine ir aplamai švietimo programa pasiekė tolimiausias vietas. Vėliau pastatė dar tris ligonines – laivus, kuriais aplankydavo indėnų, gumos rinkėjų, kariuomenės igulų kaimus. Svajojo Guaporės upės saloje įsteigti rapsotiesiems kaimams. Lietuvį misionierių vietiniai žmonės geriausiai pažinojo kaip "Padre medico". Kasdien priimdavo ligonius, sergančius drugio liga, sužeistus miško darbuose, šelpdavo vargulių. Jis ypač rūpinosi čiabuvių indėnais. Surado vieną besislapančią indėnų gentį ir ją išgelbėjo nuo išnykimo. Jis steigė daržovių, vaisių, galvijų ir žuvų ūkius ligoniams bei tarnautojams maitinti. Kun. A. Bendoraitis pasiaukojimą bei darbų įvertino ir Bolivijos valdžia, paskelbdama jį krašto upių laivyno garbės admiralu su pilna uniforma. J. Andr.

Lenkija

Punkske leidžiamas lietuvių žurnalas "Aušra" priekaištuoja Lietuvos valdžiai, kad ji punskiečių atžilgiu dėl pasienio apsaugos užkardė laikosi "užčiaupty lūpų ir užrištų akių politikos". Esą į Lenkijos valdžios planus Punkske įkurdinti pasienio karių igulą su jų šeimomis nereagavo nei Lietuvos ambasada Lenkijoje, nei Lietuvos generalinis

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, isikūres nuosavyse namuose -

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 39 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

kasd. pal. čekių sąsk. iki2.25%
santaukas2.75%
kasd. pal. taupymo sąsk.2.00%

PASKOLAS

Asmenines nuo7.15%
nekiln. turto 1 m.6.350%

INDELIAI:

90 dienų indėlius3.40%
180 dienų indėlius3.40%
1 m. term. indėlius3.75%
2 m. term. indėlius4.00%
3 m. term. indėlius4.15%
4 m. term. indėlius4.35%
5 m. term. indėlius4.50%
RRSP ir RRIF (Variable)2.50%
1 m. ind.3.75%
2 m. ind.4.00%
3 m. ind.4.15%
4 m. ind.4.35%
5 m. ind.4.50%

Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai. Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2,000. Be to, narių santaupas apdraustos TALKOS atšargos kapitalu 3 mil. dol. ir Kanados valdžios iki \$60,000 sumos draudimu

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"
MASTER CARD KREDITO KORTELE
INTERAC KORTELE

KAIRYS
BAL TIC EXPEDITING
517 Fruitland Rd.,
Stoney Creek, Ontario,
Canada L8E 5A6
Tel: (905) 643-3334

Siuntiniai į Baltijos valstybes

\$11 už vieną kubinę pėdą
\$18 pristatymas iki 31 kg
**Papildomai \$5 už 10 kg

Prašome pasiskambinti dėl daugiau informacijos ir prieš atvažiuojant:

Vytautui Kairiui (905) 643-3334

Bernardui Mačiui (905) 632-4558
Leonui Balaišiui (514) 366-8259
Andriui Usvaltui (519) 773-8007
Petriui Šturmui (905) 271-8781
Algiui Trumpickui (705) 429-2156

Gydytoja saugumietiškose pinklėse

GIEDRĖ MILUKAITĖ

Nauji pažįstami

Rodos, atsitiktinai sporto aikštelėje, kur eidavom su vaikais pažįsti kamuoliu, susipažinau su viena šeima.

Apie 40 m. sportiškos išvaizdos rusų plaukų vyras, prakalbines mane su lengvu džiūšku akcentu, maloniai nuteikė, kadangi mano tėvas buvo kilęs iš to krašto.

– Jūsų gimtinė Džukija? – pasidomėjau.

– O taip. Ir jūs tai atpažinoite iš vieno sakinio! Galia pagirti. Turite gerą klausą, – pastebėjo pašnekovas – o namiškai sako, kad aš kalbu kaip grynus kaunietis.

– Jiems taip tik atrodo. Turbūt ilgitės kaimo?

– Kai tik yra laisvo laiko, su šeima ten ir traukiame. Vaikai pas močiutę augina šunelį. O, va, štai ir mano šeimyna, – parodė ir ateinančią šviesiaplaukę moterį su dviem paaugliais vaikais – mergaitę ir berniuką ir pridūrė. – Aš jus supažindinsiu su savo šeima.

Taip ir susipažinom. Įsikalbėjom: jie mėgsta gamtą, medžius, gėles, kaimą, literatūrą, istoriją. Tiek daug bendro sąlyčio taškų! Pažintis nenutrūko. Bendravom sporto aikštelėse, važiuavom kartu į gamtą, į medelynus pirkti medelių.

Kartą viena mano kolegė, labai gera patikima draugė, su kuria daug metų nuosirdžiai dalinomės savo rūpesčiais, sutikus mane kalbėsi:

– Ko prikibo tas saugumietis prie tavęs? Kelintą kartą matau tave kalbina jis prie sporto aikštelės.

– Ką ... jis saugumietis? – susidomėjau. – Iš kur tu žinai? Tokia miela atrodė jo šeima... Prieš pusę metų atsitiktinai mes ir susipažinom prie sporto aikštelės.

– Nieko atsitiktino, brangioji, nebūna, – tarė susimąsčiusi mano draugė. – Aš ne vieną kartą buvau kviečiama „pokalbiui“ ir Saugumą kaip „nepatikimas politinis elementas“. Vieną kartą turėjau pokalbį ir su tavo naujuoju pažįstamu iš sporto aikštelės. Nepasakyčiau, kad jis malonus. Galiausiai prisieki – jis tau kažką siūlys.

– Kaip tai... nori pasakyti verbus dirbti jiems?

– Taip ir bus. Bet tu atsilaukysi. Tiek atsilaukysi, turi ir toliau laikytis. Nesijaudink iš anksto. Dievas tau padės – padrąsino mane bičiulė.

Karčios dovanos

Kartą sugrįžę su vyru iš kolektyvinio sodo randam savo vaikus besmaguriaujančius užsienietiškais konservais ir braškėm su plakta grietinėle.

– Iš kur tos gėrybės? – klausiu vaikus.

– Džukelis (taip vadinom naują pažįstamą) atvežė mums dovanų visą dėžę tų skanėstų, – išporino patenkinti vaikai.

Kitą kartą vėl kažkur buvom su vyru išvažiuavę. Grįžę namo radom krepšį rūkytų lašišų.

– Vėl Džukelis lankėsi, lauktuvėmis nešinas? – klausiu vaikų.

– Taip, vėl jis mums atnešė dovanų, labai skanių žuvų, paragaukit, – džiūgauja vaikai.

Nenoriu liūdinti vaikų. Jie taip nuosirdžiai džiaugiasi ir taip viskuo tiki. Jiems gyvenimas dar tik skleidžiasi lyg pavasario žiedas. Aš ragauju tą žuvį, bet jaučiu burnoje tik vieną kartumą, tarsi pipirus kramtyčiau. Jaučiu... dovanos tos karčios...

Dar buvo Džukelis ir dešrų ir kavos atvežęs. Ir vis kaip mūsų nėra namie, tik vaikai. Kaip jis taip pataiko? Noriu sutikti jį ir paklausti, už ką mums tos gėrybės? Gal reikia atsilyginti? Bet vis nematau, nesutinku nei prie sporto aikštelės, nei kur kitur.

Siūlomas naujas darbas

Grįždama iš darbo, mėgau kelias stoteles anksčiau išlipti iš troleibuso ir pajėti tarp namų bėgančių asfaltuotu keliuku, apsuptu medžių. Tai tarsi nedidelis parkas. Tarp medžių aš kaip visada atsigaudavau, pailsėdavau po įtemto paskaitinio darbo ir ligonių priėmimo. Einu užsisvajojus. Staiga girdžiu balsą.

– O ką aš matau! Labas daktare! Grįžtat iš darbo? – taria Džukelis.

– Sveiki... Jus norėjau seniai matyti... Neateinant sportuoti su šeima? Man nepatogu... Jūs vis dovanas atnešate, kai mūsų su vyru nėra namie. Esame Jums skolingi dabar. Man labai nepatogu... Be to, esame tikrai viskuo apsirūpinę patys ir vitaminais ir maistu. Jūs neišlaidaukite dėl mūsų.

– Tik jau nekalkėkit apie skolą. Kokia čia gali būti skola, jei man visa tai nekainuoja? Mes dėžėm gauname visko darbe. Matot kaip mus maitina! Parduotuvėse tokių produktų nerastė – pasididžiudamas užbaigė Džukelis.

– Mums jų ir nereikia. Mes pripratę prie paprasto sveiko maisto ir to mums užtenka, – pasakiau tvirtai.

– Klystate, daktare, oi kaip klystate. Nors turite teisę įsikeisti, kad Jus mokau, nes pati esate psichologė ir pasakytumėte labai gera psichologė, bet čia suklydote... Mačiau, kaip Jūsų vaikai džiaugėsi lauktuvėm. Nuo to Jūs asketizmo – paprastumo, atleiskite, gyvenimas darosi pilkas, be spalvų – balta ir juoda... O galėtumėt kitaip gyventi, kaip rusai sako „na šyrokuyu nogu“ (ant didelės kojos, t.y. labai prabangiai). Pagalvokite apie savo vaikus, jei jau

pati pasiryžusi dėl kažkokių tai idealų kankintis. Ką Jūs jiems galėsite palikti? O galėtų ir jie paskui Jus į aukštumas kopti, prestižines vietas gauti gyvenime. Gerai pagalvokit – jie net mokslų padorių nebaigs, jei eisite prieš vėją. Žinote, mūsų sistema gerai centralizuota!

– Kas tai? Jūsų paskutinis sakinyš skamba grasinančiai?! – pastebėjau.

– Gink, Dieve, aš Jums negrasinu, noriu tik paaiškinti realią padėtį ir pasiūlyti darbą, gerą darbą su geru atlyginimu. Aš galvoju apie Jus jau seniai, kad reikia baigti su ta medicina. Per ją Jums vieni nemalonumai! Jūs darytų karjerą. Dar blogiau, daro Jus kone anti – elementu... Dirbkite pas mus... Saugumo sistemoj, – netikėtai sakiniu užbaigė pašnekovas.

Nepasakyčiau, kad man pasiūlymas buvo netikėtas. Jau seniau su savo patikima kolega drauge buvom tai aptarusios. Tačiau jo kalboje buvo kažkokia nauja maniera. Jis paminėjo žodį Dievas... Jo žodyne anksčiau to žodžio nebuvo... Antra, kalbos tonas buvo šaltas ir oficialus.

Turėjau vieną svarbią priežastį atsisakyti to darbo, bet pradėjau atsisakinėti nuo nereikšmingų, antracilių priežasčių – aš irgi turiu savo taktiką. Todėl tariau:

– Bet, kad Saugumo darbuotojams po užsienius uždrausta važinėti, irgi pilkas gyvenimėlis tada...

– Buvo... reikia pridėti, – tarė karščiuodamasis Džukelis. Buvo uždrausta!!! Dabar kiti laikai ateina! Didelių permainų laikai!!! Mes smarkiai plečiavomės! Mums reikalingi nauji

Svečiai Čikagos „Draugo“ redakcijos patalpose su vyr. red. Danute Bindokiene. Iš kairės: LR draugijos valdybos pirm. STASĖ PETERSONIENĖ, vienišia iš Kauno rašytoja dr. JŪRATĖ SUČYLAITĖ, D. BINDOKIENĖ ir vienišis dr. prof. HENRIKAS SADŽIUS

Nuotr. Ed. Šulaičio

kadrai – tokie kaip Jūs. Patariu kaip draugas: ateityje Jums ir Jūsų vaikams didžiausios perspektyvos! Pagalvokit, gerai pagalvokit! Jūsų darbas kaip tik ir orientuosis į užsienį. Sudarysim sąlygas išmokyti užsienio kalbas. Rodos, prancūziškai kalbate? Tobulinsitės prancūzų kalboje, bet būtinai reikės mokytis ir anglų – tai vis įdomiau nei vargti tame beprotnamy arba iki užkimo už skatikus gadinant sau gerkle tose paskaitose. Mes Jums gerai mokėsime...

Nespėjau nė atsikvošėti nuo tų žodžių, kai Džukelis, kaip iš žeminių išdysges ir atsiradęs, visai netikėtai tame keliuke ir dingo lyg į žemę prasmegęs...

Kelelis parku baigėsi, artėjau prie namų su sunkia širdimi. Tačiau giliai širdyje buvau visiškai rami. Ten, sielos gelmėje už Pažinimo ribos, liko nesugriau-nama Dievo ramybė. Ir tai buvo

svarbiausia.

Tris mėnesius buvo visiškai tylu. Džukelis dingo iš mano akiračio kartu su visomis savo dovanomis. Tačiau aš žinojau, kad tai laikina ramybė. Tokiose sferose nejuokaujama, net su draugiškais pakvietimais bendradarbiauti Saugumo srityje. Bet mano būklė buvo tokia, kad reikėjo išlošti laiko.

Po trijų mėnesių gaunu kvietimą ateiti į Kauno Saugumo įstaigą: nurodyta laikas, kabinet numeris, daugiau nieko. Įdomu pas kurį darbuotoją aš kviečiama? Ar koks naujas saugumietis mane ims kalbinti, kamininėti, ar Džukelis tęs savo pradėtą regtį pinkles?

Vis dėlto prieinu loginę išvadą, kad kalbėsis su manim mano pažįstamas iš sporto aikštelės, kadangi aną kartą kai kuriais atžvilgiais pokalbis liko nebaigtas.

Matome dvi Lietuvas...

Kelios mintys iš Vasario 16-tosios minėjimo Čikagoje

A. ŠMULKŠTIENĖ

Lietuvos nepriklausomybės šventė Čikagos lietuvių Jaunimo centre buvo paminėta vasario 16 dieną. Jos programą pranešinėjo Aldona Jurkutė, pristatydama kalbėtojus Vaižganto, dr. J. Girmiaus ir kun. A. Tamošaičio raštų citatomis. Pagrindinis kalbėtojas buvo gen. Lietuvos garbės konsulas V. Kleiza. Kalbėtojas priminė, kad šiame šimtmetyje net tris kartus skelbė savo nepriklausomybę, bet pagrindinis žingsnis buvo 1918 m. vasario 16-toji. Apžvelgęs ligšiolinius Lietuvos laimėjimus, atkreipė klausytojų dėmesį į dabartinę Lietuvos būklę.

“Girdime apie Lietuvos gyvenimą, apie dvi Lietuvas – vieną, kuri klesti, kuri atostogas leidžia įvairiuose pasaulio kurortuose, kuria naują bajorų luomą, ir antrą, kuri skursta ir nemato šviesesnės ateities, kurioje 37% žmonių gyvena žemiau skurdo ribos...”

Sekame Lietuvos gyvenimą ir stebimės kai kuriais jos reiškiniais, kuriuos suprasti ir logiškai pateisinti yra sunku.”

Kalbėdamas apie mūsų pagrindines organizacijas, sakė, kad jos neranda bendros kalbos.

“Abiem organizacijom vadovauja tos kartos žmonės, kurie prieš 30-40 m. su šypsena ir kieta kritika žiūrėjo į tuometinius mūsų org-jų pirmūnus ir sakė: mes, perėmę jų pozicijas, rasime bendrą kalbą ir išspręsim visus konfliktus”.

Deja, taip neįvyko. Šviesesnių prosvaisčių ir mūsų gyveni-

me nematom, nes asmeninės ambicijos didesnės už bendrą visų gerovę”.

Baigdamas kalbėtojas sakė: “Šiandien Lietuva yra laisva ir nepriklausoma. Todėl ir ši Vasario 16-jį mums yra džiaugsmo bei pergalės šventė. Prieš 9-rius metus Lietuva fiziškai išsilaisvino iš okupanto nasrų, bet psichologiškai ji dar ir šiandieną yra okupuota. Ji dar nepajėgia atsikratyti tos okupacijos dvasios ir pasekmių. Todėl šiandien mūsų visų pareiga padėti tautai išbristi iš to klaikaus okupanto košmaro, kuriame ji ilgus metus gyveno. Mes jiems turime padėti ne kritika ir patarimais, bet savo meile ir atvira širdimi. (...) O tai nėra ir nebus lengva, bet ar yra kitas kelias, kitas būdas, kuriuo mes lietuvių seserį ir broli galėtume išvesti į naują šviesesnę gyvenimą?”

Meninėje dalyje Chopin'o preludijo fragmentą ir Dvariono “Vai užkelki vartelius” pianinu atliko muz. prof. Algimantas Zaboras iš Klaipėdos universiteto. Jis dar pagrojo akordeonu tautinių šokių melodijų. Kankliavo Daiva Kimtytė: “Lietuviai esame mes gimę” (muz. Šimkaus) ir Chopin'o nokturną.

Visi dalyvavusieji minėjime, akordeonu pritarė A. Zaborui ir vedant sol. Vaclovui Momkui, sudainavo keletą liaudies dainų, užbaigdami “Žemėj Lietuvos”. A. Jurkutė dėkojo JC moterų klubo narėms, paruošusioms gražias vaišes, dėkojo visiems atsilankiusiems į šį minėjimą ir kvietė pasivaikinti.

Blynai dabar, blynai seniau

“Lietuviai turbūt yra didžiausi blynų mėgėjai pasaulyje”, – rašo “The Baltic Times” bendradarbis Paul Beckman. – Į tuos keptus apskritus skystos tešlos plonus paplotėlius rasi įvyniotą įvairiausių įdarą, patenkintą kiekvieną gomurį ir pinigė. Kavinėje ‘Pilies menė’ (Vilniuje) blynai valgiaraštyje užima savo vietą jau daugiau kaip 100 metų. Nors kavinėje padaryta didelių pakeitimų, praeities pėdsakai išliko.

Nauji savininkai iš sovietinio stiliaus kafeterijos padarė modernią šių laikų kavinę. Praeities nežinantis svečias didelį pasikeitimą valgiaraštyje, atidžias patarnautojas ir jaukią atmosferą laiko paprastu kasdieniniu dalyku. “Prisimenu gerai, kokie kvapai čia nosį suko”, kalbėjo buvęs studentas, užėjęs pažūrėti naujos įrangos. “Tačiau buvo pigu, greitas aptarnavimas, tad kafeterija buvo populiari studentų tarpe. Su padėklų prieidavai prie langelio, pasakydavi ko nori, ir viskas. Kavinė pagerėjusi, bet kainos palyginti nedidelės”.

Gražindami ir gerindami kavinę nauji savininkai paliko kai kuriuos dalykus, kad išlaikytų senosios kavinės įspūdį. “Daug žmonių čia ateina nostalgijos vedami. Net iš kitų miestų į Vilnių atvažiuoja užsuka pažūrėti kaip atrodo senoji blynų valgykla”, kalbėjo “Pilies menės” vedėjas Alfonsas Ambrazas. Kad būtų patenkinti lankytojai, neužmiršę jaunystės dienų, valgiaraštyje yra palikta daug patiekalų iš sovietinių laikų. Užsakant tuos valgius, padavėja atsiakausia, ar pageidaujama ir lėkštė iš anų laikų.

“Kaimynystėje augę žmonės mėgo žaisti pastato rūsyje, kur yra išlikusios senos lubos”, pasakojo Arūnas Uleckas, vienas

kavinės savininkų. “Vienas vyras rūsyje praleido keturias valandas, išgyvendamas vaikystės prisiminimus. Kiti atsiveda vaikus parodyti kavinės ir senų lėkščių”, “Pilies menės” praeitis siekia daug toliau nei sovietmetis. Fotografijos ant sienų rodo, kaip Pilies gatvė atrodė šio šimtmečio pradžioje. Viena nuotrauka, Ambrazo nuomone, datyta apie 1910 metus, rodo eilutę žmonių, perkančių blynus. “Žmonės čia valgė blynus jau 1828 metais”, sakė Ambrazas. “Pats pastatas yra keliolikos šimtmečių senumo ir kadaise priklausė Katalikų Bendrijai. Savo laiku čia gyveno garbūs vyskupai – Matulaitis ir Reinyš”. Uleckas ir Ambrazas tikino, kad nors pastatas per šimtmečius keitėsi, bet jų blynų receptas išliko tas pats. “Mes palikome čia anksčiau dirbusius du virėjus, visas kitas personalas – nauji žmonės”, kalbėjo Ambrazas, kuris čia dirbo prieš naujų savininkų atėjimą. “Mes norime, kad vyresnieji išmokytų jaunesnius kepti tradicinius blynus su pienu, miltais, kiaušiniiais ir rūgščia grietine. Jaunesnieji kartais mėgsta ką nors naujo padaryti panaudodami net mineralinę vandenį. Tačiau tradicinis receptas yra geriausias”.

Tradicinio blynų recepto pagerinti nepavykus, jauni virėjai bando naujus sukurti ir “Pilies menėje” rasi blynus, kokių niekur kitur nėra. Blynai iš kukurūzų ar ryžių jau lygiai populiari, kaip ir bulviniai ar tradiciniai iš miltų. Įdaro įvairovė, nuo vaisių iki grybų ir mėsos, prisideda prie blynų populiarumo kavinėje, kur galima gauti ir kitų patiekalų.

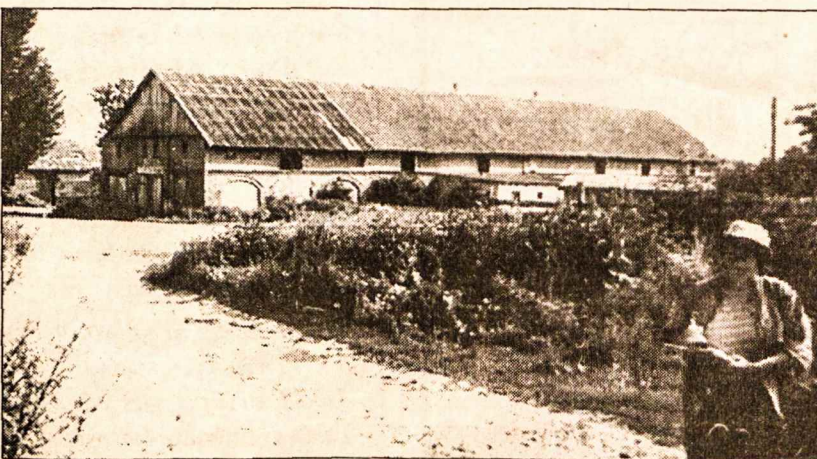
Ambrazas save laiko blynų mėgėju ir mano, kad didelė blynų įvairovė gali drąsiai grumtis su šiandieniniais greito maisto restoranais. Gal jis ir teisus, nes istorinė praeitis yra blynų pusė. (Iš “The Baltic Times”).

Paruošė Vyt. Zubas

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė

1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių Namų)
Priima pacientus pagal
susitarimą

Tel. 416 532-7115
Susitarus prima
pacientus ir vakarais

Gestviečiai Karaliaučiaus krašte. Dvaro sodybos liekanos
Nuotr. M. Purvino, 1994 m.

\$11.5 billion more is a real shot in the arm for our healthcare system.

Healthcare is Canadians' most cherished program. That's why over the next five years, we're committing an additional \$11.5 billion to healthcare.

This investment will provide the provincial and territorial governments with substantially more money to deal with critical healthcare concerns, such as emergency room delays and waiting lists for surgery. At the same time, we're investing \$1.4 billion into other health priorities like prevention and research for new treatments and cures.

Canadians deserve a healthcare system they can depend on. We know there's still a lot of work to do, but we're committed to getting the job done, no matter what it takes.

Budget '99

A STRONG BEGINNING TO A LONG TERM PLAN

For more information about the 1999 Budget or on other Government of Canada programs and services
call 1 800 O-CANADA (1 800 622-6232) TTY: 1 800 465-7735
or visit our Web site at www.canada.gc.ca

Canada

Dr. ARVYDAS ŽYGAS (dešinėje) su dr. PETRU KISIELIUMI Čikagoje prieš pirmąjį išvykimą į Kauną baigti teologijos studijų. Dr. Žygas yra gimęs ir augęs Cicero lietuvių telkinyje. Nuotr. Ed. Šulaičio

Tautžudystės tyrimų centro veikla

Susitikimas su to centro direktore DALIA KUODYTE Čikagoje

ALDONA ŠMULKŠTIENĖ

Lietuvių visuomenės susitikimą su Dalia Kuodyte, Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro gen. direktore, surengė Lituanistikos tyrimų bei studijų centras ir Amerikos lietuvių taryba vasario 15 d. Jaunimo centre, Čikagoje.

Su D. Kuodyte supažindino Lituanistikos tyrimų ir studijų centro direktorius bei ALTos pirm. prof. dr. Jonas Račkauskas. Jis kvietė D. Kuodytę pakalbėti apie savo veiklą.

D. Kuodytė pirmiausia kalbėjo apie Lietuvos gvn. genocido ir rezistencijos tyrimo centrą. Jis veikia nuo 1993 m. 1997 m. D. Kuodytė perėmė centro vadovavimą. Jis buvo reorganizuotas, priimti nauji darbuotojai, nustatytos naujos kryptys. Centre yra istorinių tyrimų vadybų skyriai. Renkamos pavardės tų žmonių, kurie nukentėjo nuo visų okupacijų. Memorialiniai skyrius renka iš gvn. žmonių istorinę medžiagą (atsiminimus). Veikia ir knygų leidybos, specialiųjų tyrimų skyriai (karo nusikaltimai Lietuvos gyventojams). Yra tautžudystės muziejus buv. KGB rūmuose Vilniuje. Veikia ir rezistentų teisės komisija, kuri suteikia teisinį statusą (pripažįsta ir patvirtina) kariams savanoriams, laisvės kovų dalyviams ir nukentėjusiems asmenims. Ji išduoda pažymėjimus, ir tokie žmonės gana pensiją.

LGGTC yra pavaldus seimui ir pats nustato savo srities politiką. Apie 150 žmonių dirba centre. Metinis biudžetas 6 mil. litų. Tai didelė suma, bet yra ir labai didelių darbų, pvz. knygų leidyba, muziejaus tvarkymas ir kt.

D. Kuodytė sakė, kad atvyko prof. dr. J. Račkauskas kvietimu kalbėtis apie galimą bendradarbiavimą su Lituanistikos tyrimų ir studijų centru. Jau yra pasirašęs tokio bendradarbiavimo sutartį. Bus dalykų, kuriuos atliks kartu, pvz. užrašinė dar gvn. žmonių atsiminimus. Juo daugiau medžiagos sukaupsime, sakė ji, juo daugiau medžiagos bus tyrimams. Taip pat keisis ir leidiniai.

Viešėdama Čikagoje, D. Kuodytė kalbėjosi ir su JAV Lietuvių bendruomenės grupe. Čia irgi sudaryta grupė, kuri veiks kartu su tautžudystės tyrimų centru. Vienas iš darbų bus surasti archyvus ir juos su-registruoti.

Tauta be asmenybių - padangė be žvaigždžių

Prelato JUOZO PRUNSKIO darbai yra lyg tos žvaigždės, šviečiančios tautos padangėje

ALFREDAS GUŠČIUS, Vilnius

Tauta be asmenybių būtų panaši į padangę be žvaigždžių. Laimei, lietuvių tauta turi daug ir ryškių šviesulių. Prie jų priskirtinas ir Juozas Prunskis – lietuviybės puoselėtojas, mecenatas, rašytojas, žurnalistas, mokslininkas, daktaras, prelatas. Garbusis mūsų tautietis pernai šventė savo gimimo 90-čio ir kunigavimo 65-rių metų sukaktį. Pagrindinės išsilimės vyko JAV Čikagoje, kur prelatas gyveno nuo 1940-ųjų pabaigos, ir Lemonte (čia jis gyvena nuo 1993 m.). Į Lietuvoje vykusius minėjimus-konferencijas jis, deja, atvykti negalėjo (tėvyneje po emigracijos pirmą kartą jis apsilankė 1991 m.).

Pagrindinė jubiliejinė konferencija (iš viso surengta 11) organizatorė ir pranešėja – Lietuvių katalikų mokslo akademijos istorijos sekcijos pirmininkė dr. Aldona Vasiliauskienė, beje, dalyvavusi prel. J. Prunskio minėjime Čikagoje 1997 m. gruodžio 13 ir 21 d., ir 1998 m. sausio 11 d. Lemonte. Ten pasiklausius pranešimą, prie gražių linkėjimų jubilatui jį pridėjo kiti išleista savo knygą apie J. Prunskį "Gyvenimas Dievui ir Lietuvai" (išleido ir išspausdino UAB "Utenos spaustuve", 1997 m., 1000 egz. tiražu).

Pirmasis renginys, skirtas prelatui Lietuvoje, įvyko Daugailuose (Utenos apskr.), kur šalia jų esančiame Žvilbučių kaime 1907 m. gruodžio 22 d. jis išvydo pasaulio šviesą. Vėliau "prunskiada" nubangavo per Uteną, Rokiškį, Kupiškį, Kauną, Panevėžį, Kretingą, Telšius, Vilnių, Zarasus. Daugelis šių

vietai susiję su prel. J. Prunskiu biografiškai (mokėsi, studijavo, kunigavo), kitos organizatorių buvo pasirinktos todėl, kad čia esančias katalikiškas organizacijas jis nuoširdžiai parmia materialiai.

Paskutinis jubiliejinis minėjimas įvyko š.m. sausio 15 d. Antalieptėje, kurios šventovėje 1932 m. birželio 5 d. J. Prunskis atnašavo pirmąsias šv. Mišias (primicijos). Į miestelio vidurinės mokyklos salę, direktoriaus Vinco Kibirkščio ir klebono Jono Tamošiuo pakviesti, susirinko mokytojai, mokiniai, miestelio gyventojai. Salės sienas puošė Algimanto Kezio fotografijų kopijos, atvežtos iš Stasio Budrio fototekos, esančios Čikagoje. Nuotraukose – prelato tėviškės vaizdai, tėvų, giminių, bendražygių portretai, įdomių susitikimų akimirkos, popiežiaus Jono Pauliaus II raštas apie prelato vardo suteikimą ir kt.

Dr. A. Vasiliauskienė apžvelgė turiningą sukaktuvinių gyvenimą, iškėlė prelato charakterio bei asmenybės fundamentaliąsias savybes – pasiaukojimą, darbštumą, taupumą. Ji pasidžiaugė pavydintai gausiu J. Prunskio kūrybos kračiu – per 40 knygų, per 11,000 straipsnių (religine, kultūrine, politine, istorine tematika).

Greta kūrybinės vagos, prel. J. Prunskis išvarė kitą plačią vagą rėmimo dirvoje. Mecenatas – žodis, tapęs tarptautiniu ir bendrinu, turi aiškią istorinę etimologiją; jis kilo iš Romos turtoolio Maecenas, gyvenusio I š. pr. Kristų, pavardės. Šis Romos pilietis buvo labai išsilai-

nęs, turėjo subtilų estetinį skoni. Daug Romos valstybės poetų, menininkų patyrė jo gerumą – gavo iš jo finansinę, materialinę paramą. Sekantys jo pavyzdžių labdariai buvo pradėti vaidinti mecenatais.

"Daktaras prelatas Juozas Prunskis – Didysis mecenatas" – taip vieną savo knygų skyrių pavadino dr. A. Vasiliauskienė. Belieka papildyti – XX amžiaus lietuvių... Kilnų labdaros darbą J. Prunskis pradėjo 1956 m., kai pasitinkant pirmąjį Lietuvių kultūros kongresą Čikagoje, religinės ir patriotinės dainos konkursui paskyrė 500 dolerių premiją. Nuo to laiko jis yra įsteigęs daug premijų, skiriamų rašytojams, žurnalistams, muzikams, mokslininkams, visuomenininkams. Dr. A. Vasiliauskienė apskaičiavo, kad vien tik per 1972-1982 m. prel. J. Prunskis suteikė 34 premijas, beveik visas po 1000 dolerių. Šiandien iš Lietuvos į Ameriką tebeplaukia padėkos laišakai garbiajam XX amžiaus lietuvių mecenatui už finansinę bei moralinę paramą katalikiškoms mokykloms, organizacijoms, redakcijoms, leidykloms.

Labai gerai altruistinę prel. J. Prunskio dvasią yra pajautęs Daugailių parapijos klebonas kun. Petras Baltuška. Konferencijos metu jis komentavo kai kurias J. Prunskio knygas: "Aukštyn širdis!" (1957), "Motina" (1958), "Mano pasaulėžiūra" (1958), "Silpnė kūne" (1959), "Vyrai klystkelius" (1962), "Lietuva bolševikų okupacijoje" (1979), "Lietuvos žydai ir holokaustas" (1979, anglų kalba), "Lietuviai Sibire" (1981). Kalbėtojas komentavo ir klausė, kiek J. Prunskio knygos yra skaitomos laisvoje Lietuvoje? Kiek pastangų bei supratimo šiandien deda mokytojai, kultūros darbuotojai, skleidami J. Prunskio knygose slypinčius turtus?

Kun. P. Baltuška susirinkusiems priminė epizodą iš Biblijos apie tai, kaip nustebo žydai, išgirdę, kad Nazarete atsirado nepaprastas pranašas. "Ar gali kas gera ateiti iš Nazareto?" – netikėjo jie. Kun. Baltuška, perfrazavęs šį klausimą, apskaičiavo, kad iš Daugailių apylinkių kilę apie 20 Lietuvai nusipelnusių asmenybių. J. Prunskis – viena iš jų, galinčių būti statoma greta arkivyskupo Mečislovo Reinio. Visiems jiems apibūdinti tinka kito prelato – Aleksandro Dambrausko-Jakšto eilėraščių žodžiai, išskirti ant jo antkapio:

*Mes ne savo ugnimi žėnuojam –
Mes ne sau aplinkai šviesą liejam...*

Apie prel. J. Prunskio kūrybos ir veiklos mastus klausytojai galėjo susidaryti vaizdą ir iš tų skaičių bei faktų, kuriuos pateikė Vilniaus universiteto bibliotekininkė Aliucija Orentaitė, pernai Čikagoje pusę metų tvarkiusi sukaktuvinių archyvą.

Konferenciją baigė Lietuvoje besilankantis Romos popiežiaus Grigaliaus universiteto profesorius kun. Antanas Liūma, SJ. Su prelatu J. Prunskiu jis buvo susitikęs tik vieną kartą, tačiau juos glaudžiai sieja bendri rūpesčiai Lietuvių katalikų mokslo akademija, kurios centro valdybos pirmininku kun. A. Liūma, SJ, buvo daugelį metų. Sieja ir kilmė – jiedu abu iš Utenos krašto. Konferencijos, straipsniai, knygos, radijo laidos, parodos, Utenos garbės piliečio vardo suteikimas, – visa tai padėjo įamžinti prelato J. Prunskio vardą visoje Lietuvoje.

Prel. JUOZO PRUNSKIO PAGERBTUVĖSE kalba Daugailių klebonas kun. P. Baltuška; sėdi (iš dešinės): dr. A. Vasiliauskienė, kun. prof. A. Liūma, SJ, A. Orentaitė. Nuotr. A. Guščiaus

Pogrindžio spaustuve sovietmečiu

Jos steigėjas Vytautas Andziulis ir slaptieji jo leidiniai

VALENTINAS MARKEVIČIUS

Tas legendinis namas Salių kaime, kurio dešimtį metų ieškojo sovietų saugumas, akį rėžia jau nuo Kleboniško tilto. Sekliams neužteko fantazijos prapasti Vytauto Andziulio gudrybes. Iš kur jiems žinot, kad šiltnamyje esantis baseinas.. gali judėti. Jį pastūmus ir atsiradus ertmei, įlindai, užsidarei ir jau požeminiais, betoniniais koridoriais į spaustuve. Dabar mums šis vaizdas, tarsi muziejuje. Spausdinimo mašina, popieriaus atsargos, raidelių lizdeliai – juk tekstus rinko rankomis! Linotipas atsirado jau išėjus iš pogrindžio.

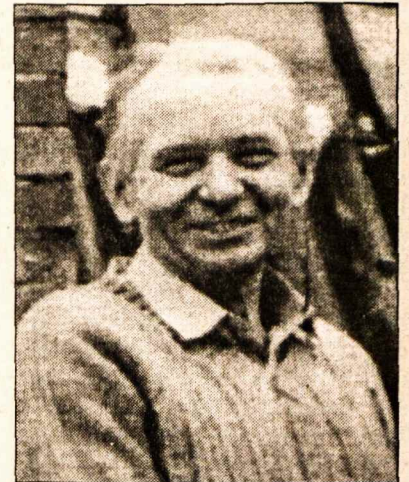
Nederėtų pamiršti, jog spaustuvės kūrimas vyko išsivysčiusio socializmo sąlygom ir, pasak arkivyskupo Sigito Tamkevičiaus žodžių, tuolaikinė valdžia labiau bijojo slapto tiesos žodžio, nei atominės bombos. Valstybinėje spaustuvėje dingus nors ir mažiausiai detalė, kildavo triukšmas, sukrusdavo seki mo pajėgos. Gi čia Vytautas Andziulis, po "kruopelytę", dažnai ir toną sveriančią detalę sugebėjo persivežti į namus, sumontuoti sunkiausias mašinas, savo gamybos kranais nuleisti į slaptas patalpas. Supraskime, jog kiekvienas iškirstas, išbetonuotas požemio metras, spaustuvės įranga atsirado milžiniškų pastangų ir mirtinos rizikos kainą. O iš kur tiek popieriaus gauti, kad niekas nesuostų ir nesusektų? Negana to, reikia pinigų iš kažkur prasimanyti. Tam sueina valdiškos spaustuvės alga ir uždarbis išauginus gėles. Kai kam vaidenasi, kad Vytautas galėjo pasipelninti iš leidžiamų maldaknygių. Ach, užleiskime kelia naivuoliams ir cinikams... Vienintelis "pelnas" galėjo būti ilgų kalėjimo metų bausmė spaustuvės šeimininkui ir amžina nemalonė žmonai, bei augančiai keturių vaikučių šeimynėlei.

Daugelio Lietuvos gyventojų pirmasis ryškesnis susidūrimas su ab spaustuve, buvo 1987 m., kuomet nežinia kaip ir iš kur į mūsų rankas ir širdis pateko Juozo Urbšio neįkainojamo svarbumo knygelė "Lietuva ir Tarybų Sąjunga lemtiniais Lietuvai 1939-1940 metais" – pirmoji laida 1000 egz. Antroji laida – 1988 m. – 4000 egz.

Niekaip nenumanė, kokioj spaustuvėj šis stebuklas galėjo atsirasti. Po kurio laiko, su didžiausiu džiaugsmu skaitėm 1989 m., 2000 egz. tiražu išėjusią a.a. Kęstučio Genio poezijos knygelę "Ugnies kryžius". Tai buvo tarsi himnai mūsų atgimtančiam kraštui. Nors pats autorius nei neįtarė, kur ir kas išspausdino Jo eilėraščius?

Didžiulį vėją sukėlė ab spaustuvėje išleista A. Damušio knygelė "Lietuvos gyventojų aukos ir nuostoliai 1939-1940 m.", 2000 egz.

Eidami šviesiausiom vysku-

VYTAUTAS ANDZIULIS

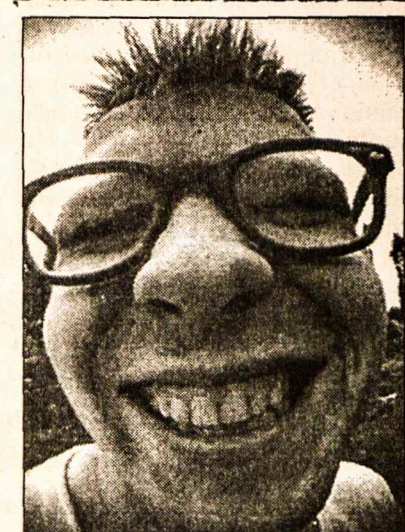
po M. Valančiaus tradicijom, ab spaustuve 1981-1989 m. 32,000 egz. bendru tiražu išleido vyskupo K. Paltaroko "Tikybės pirmamokslį", maldynėlį "Garbė Tau Viešpatie – 32 laidos, bendru 55,000 egz. tiražu, bei daugelį kitų draudžiamų ir labai reikalingų knygių.

Didieji pasisventėliai visada atrodo jauni ir žvalūs. Vytautas Andziulis gimė 1930 m. Šėtoje, mokytojų šeimoje. Baigęs progimnaziją Vytautas mokėsi Kauno 13-oje amatų mokykloje, kuri ruošė spaustuvinius. Pradėjo dirbti raidžių rinkėju "Spindulio" spaustuvėje. Vėliau – Kupiškio spaustuvės vedėjas, o nuo 1959 m. grįžo į Kauną. Dirbo "Spindulio", "Raidės" spaustuvėse. Perėjęs į Technologijos technikumą dirbo iki pensijos.

Prie savo namų turi didžiulį sodą. Visus darbus – tiek statybininko, dailinės, elektriko ar suvirintojo atlieka pats. Net ir meno paslaptys jam paklūsta – jis puikus drožėjas. Dažnai atrodo, kad savo vaikučių jis neauklėja... tik pavyzdį rodo. Todėl visas ketvertukas didžiausio tėvelio pagalbininkai ir širdies paguoda.

Spaustuve, namas, rododendrai
Ir "Saulės langas" ten antai,
Tikiu, pavirs šviesia legenda,
Gyvens Tėvynėj amžinai.
Kaip karštą maldą į karto
Dorieji žmonės Lietuvos.

Irena Vaičiūskaitė

Nosis

Aukščiaū lūpų, virš panosės,
Išitaisius sėdi nosis.
Broli, nosis – tai ne koja:
Visą žmogų ji vainuoja.

Kur ji rodo, ten tu stoji,
Kur ji suka, ten žygiuoji,
Nei ji spiria, nei ji kanda,
O visur keliūs suranda.

Kad tarp vėjų nepaklystų,
Turi ji kur nors įlįsti.
Ar į ginčą, ar į sviestą,
Ar į kito nosį riestą.

Ar ją tempia, ar ją grūda,
Ji nekeičia savo būdo.
Aukščiaū lūpų, virš panosės,
Tartum bulvė sėdi nosis.

Eilėraštis ir nuotrauka
ROMUALDO KISIELIAUS

ŠALFAS Kanados apygardos pirmininkas R. KULIAVAS apdovanojo žymesimis pasižymėjusius plaukikus – R. JOTAUTAITĘ ir M. JOTAUTĄ, dalyvavusius Vasario 16 išsilimėje Anapilio salėje Toronte-Missis-saugoje 1999.II.14. Nuotr. O. Burzdžiaus

Remtinės leidinys

Šiaurės Amerikos lituanistinio švietimo istorija

Pedagoginis lituanistikos institutas, veikas Čikagoje, 1991 m. nutarė surinkti, suredaguoti ir išleisti knygą "Lietuviškasis švietimas Šiaurės Amerikoje". Per 8 metus darbo Juozas Masilionis suredaguavo 74 JAV lituanistinių mokyklų istorijas, o Stasė Petersonienė – 20 Kanados. Norėta palikti istorijai žinią, jog išėjusios lietuvių, sunkiu savo tėvynei metu, dirbo...Lietuvai, lietuviškam jaunimui, kūrė ir išlaikė lietuviškas mokyklas. Dažnai neturėdami savos pstogės, įsipašydami, kai kur buvo priimami ir išvaromi; mokytojai dirbo ilgą laiką be atlyginimų, pagerbiami ir pašiepinami... Tai mūsų švietimo baro istorija. Ją reikia žinoti ir kitiems parodyti.

Knygos tekstas jau surinktas ir jau pradėtas laužyti į puslapius. Formatas didelis, manoma, kad sieks 800 puslapių, nes beveik visos mokyklos atsiuntė daugiau ar mažiau nuotraukų, kurios gražiai paryškina mokyklų veiklą. Knygai bus parinktas geras, iliustracinis popierius, irišimas kietais viršeliais. Visa tai, žinoma, didina išleidimo kainą.

Deja, knygos iniciatorius ir leidėjas, Pedagoginis lituanistikos institutas, neturi pakankami lėšų šiai vertingai knygai išleisti, todėl jau pernai (1998 m.) igaliojo redaktorius kreiptis į lietu-

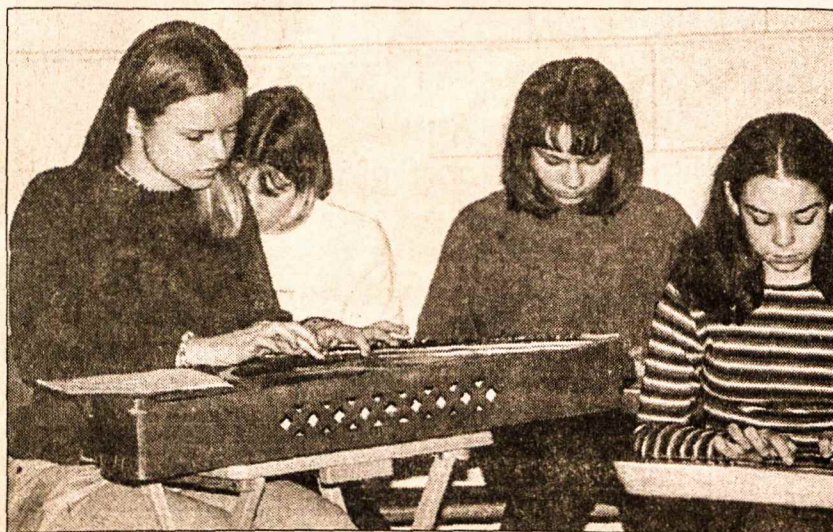
viškas organizacijas ir asmenis, prašant iš jų paramos.

JAV Lietuvių fondas paskyrė 8,500 dol. Deja, nei organizacijos, nei paskiri asmenys tolygios sumos nesuaukojo. Aukų gauta vos daugiau kaip iš šimto asmenų.

Esant lėšų trūkumui, dar kartą kreipiamės į lietuvišką visuomenę, organizacijas, atskirus asmenis, ypač į buvusius lituanistinių mokyklų mokytojus ir mokinius, kurie jau nebe mokiniai, o veiklios lietuviškos visuomenės dalis: būkite šios knygos prenumeratoriais (20 dol.), rėmėjais (30 dol.) arba mecenatais (50 dol. ir daugiau). Visų aukotojų pavardės ir aukota suma bus paskelbta knygos gale (nebet kas to nenorėtų).

Iš prenumeratorių ir aukotojų skaičiaus nustatysime, kiek šios knygos spausdinti. Norėtume bent 250 knygų skirti Lietuvos bibliotekoms. Į aukotojų sąrašą knygos gale galės patekti tik tie, kurių auksa mus pasieks iki 1999 m. kovo 31 d.

Čekius rašyti "Lithuanian Institute of Education" vardu ir siųsti knygos redaktorių adresu: Juozas Masilionis, 4632 S. Keating Ave., Chicago, IL 60632-4823 arba Stasė Petersonienė, 2534 W. 40th St., Chicago, IL 60632. Redaktoriai – Juozas Masilionis ir Stasė Petersonienė

Toronto Maironio šeštadieninėje mokykloje – mokomės kankliuoti. Nuotr. R. Puterio

“Išblokštasis žmogus”

Mintys, kilusios beskaitant Prano Gaidos-Gaidamavičiaus filosofinės trilogijos pirmąją dalį

KUN. VACLOVAS ALIULIS, MIC.
Roma

Jau greit sukaks dveji metai, kai ryžausi parašyti recenziją “TŽ” redaktoriaus, prelato Prano Gaidos trims veikalams, grįžusiems iš tremties į Lietuvą ir sudėtiems į vieną knygą bendru “Raštų” pavadinimu (Vilnius, 1996). Negražu būtų teisintis, kodėl nudelsiau, nes vis tiek teisinėsis neišsitsins. Verčiau prisidengti patarle – “geriau vėliau, negu niekad” arba, dar tikriau, nesenstančių knygos aktualumu. Per prabėgusius keturis penkis dešimtmečius nepaseno patys trilogiją sudarantys veikalai, tikiuosi, nebūs vėlu kalbėti apie juos, porai metų (arba ir porai dešimtmečių) nuo pasirodymo Lietuvoje prabėgus.

Grindžiamieji susimąstymai

Pirmasis veikalas “Išblokštasis žmogus” knygoje užima 236 puslapius, antrasis – “Milžinas, didvyris, šventasis” – 162 psl. ir trečiasis – “Didysis nerimas” – 184 psl. Taigi pirmasis yra ne tik ankščiausias parašytas, bet ir plačiausias, ir, kaip galima numanyti, turi grindžiąją reikšmę. Susimąstoma dėl žmogaus būklės tarp daiktų, tarp žmonių, tautoje bei tėvynėje, toliau – dėl jo benamybės, vienatvės ir, nepaisant visko, vilties. Tai suvokus, bus galima svarstyti didžiulius žmogaus pasirinkimus: jėgą, taurumą, šventumą ir galiausiai gyvybinę varomąją jėgą – egzistencinį nerimą. Šitai trys Prano Gaidos veikalai sudaro jo *Sumą*, viso gyvenimo veiklą. Ką tik Autorius toliau rašys ar bus parašęs, visa galės būti įglaudžiama į kurią nors *Sumos* padalą kaip jos išvystymas, pagilinimas, išskleidimas.

Nors pavadinimas “Išblokštasis žmogus” nuteikia melanholiškai, veikalą skaityti gera. Kodėl? Todėl, kad autorius kalba tarytum mūsų mintimis, kurios kažkur mummy glūdžio, bet mes jų sąmoningai nesuvalkome arba nemokėjome išreikšti, o štai jos pasakytos gyva, sklandžiai, vaizdingai ir prasminga kalba. Autorius broliškai, be mokytojo ar teisėjo togos, pakviečia mus truputėlį iškilti iš kasdienybės ir pažvelgti gėlmėn, žadina pradinį pažinimo akstiną: *gebėjimą stebėtis* savimi ir pasauliu, – kad esame patys sau mišlė. Kiekvienas esame materialinės visatos dulkės, negalinčios nuo jos atitrūkti, o kartu ją slaptingai pranokstame pažinimo bei mąstymo galia ir ne vien medžiaginių rodiklių nuleimais pasirinkimais.

Mus beskaitytančius greit pagauja ir kūrybiškai mąstyti nu-teikia spalvinga kalba: *gruzda polekis..., visatos proveržis..., įsidaudusios viena į kitą, jos sudaro vienalytį raštą..., tarytum jo pėdsakai atsilieptų iš visų papie-vių..., užuot pagilinęs savo san-tykų su daiktais, jis tik nusenka...* Tokie ir kitokie vaizdingi žodžiai bei posakiai tarytum nepriklausytų filosofinei terminijai, tačiau, taikliai vartojami, jie filosofinę mintį išsako glausčiau, negu tai darytų sausi specifiniai terminai, ir kartu teikia estetinį pasigėrėjimą.

Verta pabrėžti tiek vaizdin-

gųjų posakių, tiek filosofinių terminų *taiklų* vartojimą. Nejučiomis imi lyginti su Arydo Šliogerio kalbėjimu. Prof. Šliogeris taip pat mėgsta skambius posakius, vaizdingus žodžius, bet juos vartoja, sakyčiau, impresioniška maniera, pagal kažkokį savitą įkvėpimą. Skaitytojas ar klausytojas patirs tam tikrą, *apytikrį išpūdį* pagal savo nusiteikimą, bet daug kur liks jam neaiški autoriaus siekiamoji prasmė, – gal jos išvis neieškoma? Pranas Gaida savuosius terminus ir vaizdinguosius posakius vartoja pasigėrėtinai tiksliai parinkdamas ir apibrėždamas, sakytume, realistiškai (ne socrealizuojančioje) Jėgu technikos terminija ir žurnalistikos šablonai nenuslopino gimosios kalbos jausmo, išpuoselėto liaudies kalbos ir literatūros klasi-kų, mes lengvai pritarisime jo vartosenai ir patikslinsime sąva-ją: *randama – sukuriamą, kūri-nys – gaminys, susidurti – susitik-ti, kas primityvu – kas pirminga, suasmeninimas – nuasmeninimas, savaiminis buvimas – bu-dintis buvimas*, ir t.t., ir t.t. Visi šie pavyzdžiai – tik iš pirmųjų dviejų veikalo lankų, o kiek dar jų bus toliau! (Nuorodose skait-menys ženklins puslapius).

Pasitaikio, kad ir protingi žmonės ilgai veda tuščius ginčus ir nesusižėkia todėl, kad vienas laiko vežėčiomis tai, ką kitas vadina akėčiomis. Vertėtų mums pasinaudoti Prano Gaidos pa-vyzdžiu ir pirmiausia apibrėžti ar bent aprašyti, ką kuris nori-me išreikšti vienu ar kitu žo-džiu: religija, kultūra, tėvynės meilė, dora... Autorius negaili pastangų išklūstenti bendrą šak-nį turinčių žodžių turinio at-spalvymą pagal priesagas bei galūnes. Pavyzdžiui, p. 56-59 ra-sime išklūstenta, jog *tauta* yra ne tiek kilmės bei likimo, kiek kultūros bei dvasios bruožų vie-nijama prasmė bendruomenė, kurioje žmogus *bandunda* pilnu-tiniam asmeniškam buvimui; jog *tautybė* – šitai surasta iš-kirtis iš masės, o kai ji puoselė-jama, atsiranda *tautiskumas*. Panašiai bus išgildenta, kad *kultūrą* suformuoja žmonių kū-ryba, o *civilizacija* – gamyba (31), kad *draugijoje* vyrauja ne-pasitikėjimas vienu narių kitais, o *bendruomenėje*, atvirkščiai, gautus pasitikėjimą (47).

Stasys Šalkauskis yra suri-kiavęs lietuviškosios filosofinės terminijos sunkiąją artileriją, Antanas Maceina ir Juozas Gir-nius, sakytume, jai pridėjo avia-cijos, o Prano Gaidos terminiją galėtume palyginti su lanksčia kavalerija, žviritai nardančia po egzistencializmo ir kirkščionybės sandūros plotus. Visi šie ke-turi populiarius katalikų filoso-fai yra atidūs lietuviškajam žo-džiui, visų jų vartojamieji termi-nai verti įtraukti į lietuviškąją filosofijos terminiją kartu su Vasiliaus Sezmano, Vladimiro Šilkarskio, Levo Karsavino ir vėlesniųjų sukurtais bei pripa-žintais terminais, reikiamai juos pasvėrus ir pasijojus.

Mano būtis gamtoje, minioje, bendruomenėje

Greta didelio sąvokų bei terminų *tikslumo* šiam Prano Gaidos veikale ir visoje *Sumoje* lengvai pastebimas nuoseklu-

mas. Pradėdamas svarstyti žmo-gaus – mano, tavo – vietą ir būklę pasaulyje, jis pirmiausia apžvelgia jo *susitikimą su gamti-ne bei daiktine aplinka*; dėl ilgai trukusių ar labai stiprių išgyve-nimų kyla intymus, *asmeninis santykis*, net ištikimybė, pasie-kianti *pietizmą* jai.

Veikdamas atrastojoje aplinkoje, žmogus paverčia ją *per-keistąja aplinka*. Šios viršūnė yra *meninė kūryba*, kur daiktai esti stipriai nudaiktinami ir tampa simboliais. Apskritai žmogus daug stipriau suauga su savo paties perkeistąja, negu su ras-tąja aplinka. Mano santykis su aplinka yra darnus tada, kai jis yra sintetinis: kai tarytum pasy-viai ją priimu ir kartu veiksmingai keičiu, “palikdamas daik-tuose paties savęs pėdsakus” (33). Šitai gyvenamoji aplinka įsigauna į mano vidų, tampa mano “*dvasine erdve*, kurioje at-siskleidžia ne tik gamta, bet ir žmonės” (ten pat).

Daug kartų esu girdėjęs apie žmogui įgimtą ieškojimą, kam galėtų sakyti: “tu”, ir visa-d kažko trūkdavo, o štai šio veikalo II skyrių beskaitant, man paaiškėjo, jog iš tiesų aš ieškau, *kas man sakyti: “tu”!* Galiu gi sakyti “tu” kalnui, de-besiui, gėlei, katedrai, bet nuo jų man sugrįš tik mano paties balso aidas. Siek tiek kitaip yra su prijaunkintais gyvūlais, bet su jais kalbėdamas galiausiai at-saką iš paties savęs ištraukius, iš jų daugių daugiausia sulauksiu “taip” ar “ne”. Tuo tarpu mano susitikimas su kitais žmonėmis “prašoka gamtinę aplinką ir ku-ria atskirą pasaulį” (35).

Tarp žmonių yra imanomas (beje, ne per dažnas) egzistencin-is, pilnutinis atsiskleidimas, to-talinis būtis *atsivėrimas*, kur dalyvauja tiek protas, tiek valia, tiek jausmas – simpatijos jaus-mas, lydimas išminties. Tai tam tikras vieno žmogaus *apsireiški-mas* kitam žmogui, kuris reiškiasi progresyviai ir tampa *bendravimu*, anot *Nikolajaus Ber-diajevo*, “communication”. Jei-gu išaugs maksimalus dvasinis bendrumas, turėsime *susivieni-jimą, communion, kuomet bus gana mažiausio išorinio ženklo*, kad vienas kita intuityviai su-prastų. Idant galėčiau atsiskleis-ti, turiu rizikuoti, jog būsiu ne-suprastas ar atstumtas. Ryžtas rizikuoti yra kaina, kurią moku už didžiąją *communion* vertybę (37-38).

Sau įprastu vaizdingu būdu Autorius nusako daugialypį žmogaus susitikimą su aplinka ir žmonėmis: “Kaip būdamas su daiktais *išsiskynia*, kaip susitik-damas atrininką ‘tu’ *suauga*, taip būdamas bendruomenėje *įsidaudžia* jon” (43). Toliau narpliodamas sąvokų ir reiškinų mazgus, Autorius išskiria minią (masę), draugiją (organizaciją) ir bendruomenę griežtąja pras-me (plg. 49-55).

Minios jungtis yra labai ne-apibrėžta, tačiau jos atmosfera žmogų siurbtė įsiurbia savin. Net iškilęs minios valdytojas te-būna jos vardinė išraiška ir esti jos stipriai nešamas; jei bent kiek atitrūks, bus nublokštas į eilinius arba net sutryptas. Mi-nia mat žmogų nuasmenina, o *prasmė bendruomenė* (šeima, tauta, darnūs dvasiniai sambū-riai) ji kaip asmenį iškelia ir ugdo.

Čia drįstu paprieštarauti įprastam manymui, kad minios poveikis visada slopinąs asmenį. Sąjūdžio mitingai, jo Steigiamas sąsužiavimas, Baltijos kelias, parlamento ir televizijos blokto gynimas buvo minios lūkesčių proveržiai, tačiau jie daugybei Lietuvos žmonių davė akstiną bei progą atkusti kaip laisviesiems asmenims. Kita vertus, būdami minios reiškiniai, jie negalėjo ilgai išsilaikyti, nebuvo galima jais grįsti ilgalaikį planą.

Siek tiek kvepia schematiz-mu teiginys (52-53), kad vaikas, mokinytis vėmė primą tėvų bei auklėtojų poveikį, o tik suaugęs ima aktyviai reikštis šeimos ar mokyklos bendruomenėje. Juk vaikai ir pačiu savo buvimu, ir kiekvienas jų tuo, ką turi savyje nepakartojamą, įgimtą savitu-mu labai daug duoda tėvams ir auklėtojams. Ir visiškai teisingai Autorius išryškina, kaip ben-druomenėje išsiskynusios ir joje išaugusios stiprios bei turtingos asmenybės ją pačią praturtina. Tokių asmenybių ryšys su ben-druomene swarensis už eilinių narių, nors gausi pačioms jis gali būti sunkesnis. (Bus daugiau)

JURGIS DOVYDAITIS (kairėje) su prof. dr. ZIGMŲ ZINKEVIČIUMI
Nuotr. A. Tarvydo

Dokumentinis filmas apie tautosakininką

HENRIKAS PAULASKAS

Vilniaus “Lietuvos” kino teatre įvyko naujo dokumentinio filmo “Jurgis Dovydaitis. Palikimas” premjera. Trejus metus šio filmo autorius, kino režisierius ir operatorius Algir-das Tarvydas kūrė šią kino juostą apie žymiausią mūsų laikų tautosakos rinkėją, jau sulauku-sį 93-jų metų, Jurgį Dovydaitį.

Tai nepaprastai garbingos giminės atstovas – jo brolis Pi-jus Dovydaitis buvo Lietuvos kariuomenės karininkas, bolše-vikų nuteistas 10-čiai metų, bro-lis Vincas 1920 m. žuvo kovose su lenkais, brolis Jonas išėjo po-karyje į partizanus, už ką trem-tyje Vorkutos lageriuose praei-dė 20 metų. Tikriausiai šie du vyru iškvėpė jų vyriausio brolio Prano Dovydaičio – filosofo, nepriklausomybės akto signata-ro, ateitininkų ideologo, Kauno VD universiteto profesorius gyvenimo kelias, pasibaigęs tra-giška lemtimi – ištremimu ir mirtimi (sunaikintas Sverdlovsk-e 1942 m., Red.).

Dokumentiniame filme pa-ličiama viena Jurgio Dovydaičio veiklos sritis, kuriai jis pa-skyrė visą gyvenimą, tautosakos rinkimas ir užrašymas. O tai prasidėjo dar 1923 m., kai šeši-olikametis moksleivis per atosto-gas užrašė 178 lietuvių dainas kaime ir rašytojo Vinco Krėvės buvo paskatintas trimis šimtais litų.

1928 m. pradėjęs dirbti mo-kytoju Kalvarijoje per 9 žiemos dienas J. Dovydaitis užrašė tūkstantį dainų, taip pat be-nykstančių Advento ir Gavėnios žaidimų, tautosakos. Jau 1929 m. J. Dovydaitis parašė knygėlę “Tautosakos rinkėjo darbas”, kuri buvo labai svarbi ir paranki jauniems šio darbo entuziastams.

Kunigo Petro Marcinkevičiaus paragintas ir lėšomis pa-remtas J. Dovydaitis įsigijo fo-nografą – garso įrašymo aparatą. Juo buvo užrašyta arti 200 dainų melodijų. Surinkęs apie 6000 dainų, Mykolo Biržiškos paskatintas 1930 m. J. Dovydaitis išleido rinkinį “Dainos”, o 1934 m. dalyvavo Kaune suda-rytos komisijos tautos melodi-jom rinkti ir tvarkyti darbe.

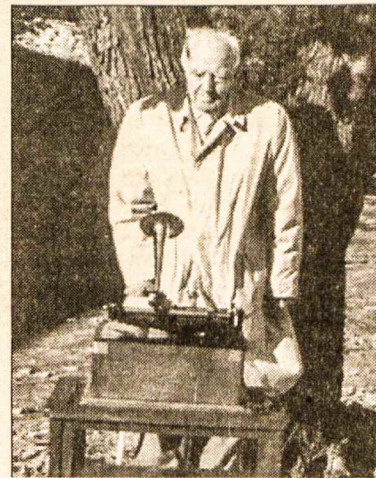
1935 m. J. Dovydaitis įstojo į Kauno Vytauto Didžiojo uni-versiteto humanitarinių mokslų fakultetą, bet mokslus jau baigė Vilniuje 1942 m. apgynęs diplo-minį darbą “Tautosakos rinkimo klausimai”.

Sunkiais pokario metais J. Dovydaitis dirbo mokyklose, Juozo Balčikonio paprašytas skaitė paskaitas Vilniaus uni-versiteto mokyklose.

Atsiųsta paminėti

METMENYS, 75, 1998. Kūryba ir analizė. Redaguoja Violeta Kelertienė ir Rimvydas Šilbajoris. Dailės priežiūra – Danas Lapkus. Techninė redaktorė – Henrieta Vepšienė. Administracija – Marija Paškevičienė (306 55th Place, Downers Grove, IL 60516, USA). Metinė prenumerata (du numeriai) – \$15.00 JAV.

Kęstutis A. Trimakas, TIKINT BŖŠTĖ. II Egzistencinio apsi-sprendimo psichologija. Katalikų teologijos fakultetas Vytauto Di-džiojo universitete. Redaktorė – A. Pribušauskaitė. Viršelis – A. Var-naitis. Išleido Lietuvos katecheti-kos centro leidykla (Rotušės a. 23, Kaunas 3000). Tiražas – 8,500. Kaunas, 1998 m., 374 psl.

Žymusis tautosakos rinkėjas JUR-GIS DOVYDAITIS klausio fonografo įrašų 1988.X.10 Vilniuje
Nuotr. A. Tarvydo

versitete, Pedagoginiame insti-tute. Pradžioje domėjėsis dau-giau dainomis, vėliau siekė ap-rėpti visus tautosakos žanrus. Vos pasirodžius pirmiesiems magnetofonams Lietuvoje, J. Dovydaitis tuoj jį įsigijo, tiesa, labai sunkų ir nepatogų kelio-nėse, bet su juo išvaikščiojo vi-sus krašto kampelius. Jis užrašė 106500 tautosakos kūrinių 1243 magnetofoninėse juostose. Pri-dėjus ranka užrašytus, susidaro apie 140,000 tautosakos kūri-nių, arba vienas dešimtadalio to, kas saugoma pagrindinėje folk-loro saugykloje – Lietuvių lite-ratūros ir tautosakos institute esančiame Lietuvių tautosakos rankraštyne. “Lietuvių liaudies dainyno” kiekvienaime tome, o jų jau turime dvylika, yra ypač daug J. Dovydaičio pateiktų kū-rinių.

A. Tarvydo filme apie J. Dovydaitį yra nufilmuoti ir jo susitikimai su tautosakos patei-kėjais – Valentina Dūdėnienė iš Aukštaitijos, Kazimiera Petru-lienė iš Žemaitijos, kelmietė Ju-zefa Ramanauskaitė, 96 metų daininke iš Marcinkonių Mar-cele Miškinienė. Ypač įsiminti filmo kadrai, užfiksuoti Šatri-jos kalno apylinkėse, J. Dovydaičio bendravimas su Vilniaus universiteto jaunuimais.

Jurgio Dovydaičio gyveni-mas artimiausiai susijęs su Lie-tuvos kraštotyros draugijos veikla; 1969 m. jam buvo suteik-tas Lietuvos garbės kraštotyri-ninko vardas. Jis yra J. Basana-vičiaus premijos laureatas.

Filmo rodyme dalyvavo ypač daug žiūrovų. Labai gerai režisieriaus ir operatoriaus A. Tarvydo darbą įvertino kino kritikas Skirmantas Valiulis, Kraštotyros draugijos pirminin-kė Irena Seliukaitė.

Salėje dalyvavęs filmo hero-jus J. Dovydaitis, padėkojęs fi-lmo kūrėjams ir visuomenei, pa-žymėjo: “Esu jau pakeliui į ana-pus, psiauu apakęs, apkurts. Kai manęs nebebus gyvųjų tar-pe, kai žmonėse visa senoji kla-sikinė tautosaka, atėjusi iki mū-sų dienų, išnyks pasikeitus gyve-nimo sąlygoms, tada tikrai bus pasigesta daugelio mūsų tauto-sakos pavyzdžių. Jų žymi dalis, kaip tik yra manajame, vis gau-sėjančiame, rankraštyne. Tauto-saka – tai amžinasis tautos dva-sios kraujas”.

Šį filmą numatoma parodyti per Lietuvos TV. Lėšomis filmo kūrėjus parėmė Kultūros minis-terija. A. Tarvydo artimiausiuo-se planuose – dokumentinis fil-mas apie įžymų medžio drožėją Ipolitą Užkurnį. Svarbiausia – gauti lėšų.

Tėviškės žiburiai • 1999. III. 2 • Nr. 9 (2556) • psl. 7

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

A. a. muz. kompoz. Alfonsas Mikulskis, Čiurlionio ansamblio įsteigėjas ir ilgametis jo vadovas, miręs Klivlande, OH 1983 m., su savo kūriniais gyvas Lietuvoje, kur dabar gyvena velionies našlė kanklių muzikos žinovė ir moky-toja Ona Mikulskienė. Valstybi-nio dainų ir šokių ansamblio “Lietuva” 55-rių metų sukaktuvi-niame koncerte 1997 m. sausio 26 d. Panevėžio kultūros rūmuose tarp kitų buvo atlikta A. Mikul-skio harmonizuota liaudies daina “Melnikas”. Vainute, Šilutės raj. 1998 m. gegužės 31 d. ansamblis “Lietuva” šventovėje giedojo A. Mikulskio Tautinės Mišias, gies-mes “Šiluvos Marijai” ir “O Die-ve geriausias”. Pušalote, Panevė-žio raj., minint kompozitoriaus 15 m. mirties sukaktį, 1998 m. spalio 18 d. įvyko A. Mikulskio religinės muzikos koncertas, kurį atliko an-samblis “Lietuva”, solistės I. Pe-travičiūtė ir A. Babarskaitė.

Rašytojos Petronėlės Orin-taitės-Janutienės sūnus Donatas padovanojo 37 toms bostoniškės Lietuvių enciklopedijos Šiaulių apskrities Povilo Višinskio biblio-tekai. Tai buvo atsakymas į šiau-licijų kreipimąsi po to, kai jie su-žinojo, kad D. Januta LE buvo jau padovanojęs kitoms Lietuvos bibliotekoms. Kaip rašo “Lietu-vos aidas” (1999.I.13), rašytojos P. Orintaitės sūnus taip greitai atsiliepęs greičiausiai dėl mamos sentimentų šiauliams, kur ji, pen-kerius metus mokytojavo berniukų gimnazijoje.

A. a. Vytautas Aukščiusnas, Lietuvos baleto veteranas, mirė 1999 m. sausio 18 d. Kaune. Ve-lionis gimė Kaune 1913 m., mo-kėsi pas garsųjį baletmeisterį F. Vasiljevą, vėliau pas žymų šokio pedagogą A. Obuchovą. Taip pat tapo vienu pirmųjų baleto mo-kyklos pedagogu. Buvo Valstybės teatro, vėliau operos ir baleto teatro solistas. Kaip rašo ELTA, dar jaunas būdamas 1934 - 1935 m. su baleto trupe gastroliavo Prancūzijoje ir Anglijoje.

Dail. K. Švainauskas, “TŽ” skaitytojas, gyvenantis Lenkijos Siedle, atsakė šio savaitraščio lei-dėjams į jam pateiktus klausimus. Su Lenkijoje gyvenančiais kitais lietuviais dailininkais ryšių nepa-laiko ir nežino, kiek jų tenai yra. Vilniuje jis pats buvo surengęs grafikos darbų parodą 1990 m. Vasario 16-tosios proga 1996 m. Lietuvos ambasada Lenkijoje su-rėngė jo darbų parodą Varšuvoje. Tema buvusi – lietuvių kultūros paminklai Lenkijoje. Šiemet daly-vauja parodoje Kuršnuose, kuri buvo atidaryta vasario 16 d. Daili-ninkas yra sukūręs daugiau kaip 1500 temų grafikos darbų (me-džio ir lino raizinių). Pastaruoju metu dalyvauja knygženklų paro-dose Poznanėje, Varšuvoje, Ru-munijoje. Knygženklų darbų yra išsiuntinęs parodoms į Argenti-ną ir Belgiją. Komunistinės Len-kijos laikais daug pasidarbavęs įmūrijant M. K. Čiurlionius prisiminti lentą vienoje Varšuvos gat-vėje. Vėliau 1971 m. jo pastango-mis buvo įmūryta M. K. Čiurlio-nio memorialinė lenta Pustelnike, prie Varšuvos buvusioji ligoninė, kur M. K. Čiurlionis mirė. Savo gyvenimą skiria tik grafikai; vi-suomeniniame gyvenime nedaly-vauja.

Muz. kompoz. Algimantas Raudonikis š.m. vasario 6 d. Lie-tuvos valstybiniame operos ir ba-leto teatre sukaktuviniu koncertu šventė savo gyvenimo 65-metį ir 40 m. kūrybinio darbo. Sukaktu-vininko muzikinė veikla prasidėjo su kūriniais vaikams. A. Raudoni-kis dirbo Liaudies meno rūmų muzikos vedėju, radijo ir televizi-jos programose nuo 1961 m. Yra surengęs nemažai dainų švenčių suaugusiems ir jaunimui, apdova-notas St. Šimkaus, Jono Švedo choreografijos premijomis. Kaip rašo ELTA, jo gyvenime tikras dainų laikotarpis prasidėjęs 1967 m., kai sukūrė jau 30 metų skam-bančią dainą “Lauksim tavęs atei-nant”. Sukaktuviniame koncerte skambėjo dar penkios naujos dainos.

Lietuvos kultūros ir meno institutas kultūros klausimais pa-ruošė apklausą, kurioje dalyvavo apie 1400 kompiuteriu atrinktų žmonių. Siekta patirti lietuvių tautinio tapatumo ypatybes, gy-ventojų kultūrinę sąvimonę, kul-tūros vartojimą, vertinimą ir t.t. Apklausą parodė, kad Lietuvoje kultūra ir menu domisi 41%, visai nesidomi 15%. Labiausiai kultūra domisi 40 - 59 m. amžiaus žmo-nės, moterys daugiau nei vyrai. Daugelis kultūros būklę laiko vi-dutiniška. Pusė apklaustųjų į Lie-tuvos kultūrinį gyvenimą žiūri op-timistiškai. Per pastaruosius dve-jus metus kultūrinis gyvenimas pagyveno. Labiausiai sekėsi mu-zikai ir literatūrai, blogiau foto-grafijai ir baletui. Tik 10% ap-klausos dalyvių domisi poezija, proza – apie 65%. Muziką į priekį ištūmė jaunimas. Kaip “Lietuvos aidas” (1999.I.8) rašoma, didžiausia kliūtis dalyvauti kultūriname gyvenime yra lėšos, toliau – laikas ir patinkančių renginių stoka. Pa-sididžiavimo objektai – sportas, kultūros ir meno laimėjimai.

A. a. dail. Ignas Budrys, 66 m. amžiaus, Lietuvos dailininkų sąjungos akvarelininkų sekcijos il-gametis pirmininkas, po sunkios ligos mirė Vilniuje š.m. sausio 29 d. Kaip rašo ELTA, dailininkas savo ekspresyviu akvarelių skaid-rumu išreiškė mūsų žemės istori-jos klotus, legendas ir dainas. Kai kurie kūriniai ciklai – “jautri mū-sų tautos kartoms palikta daina”. I. Budrio kūryba, kuri šiandien dar nėra pakankamai įvertinama, tikimasi, kad dar nagrinės ne vienas meno istorikas.

Lietuvos baletui remti 1998 m. gruodžio 31 d. Australijos Gee-longe įsteigta nauja organizacija “Friends of Lithuanian Ballet” (FLB). Steigimo organizatoriai – J. Žalkauskas ir Ramona Ratas. Organizacijos tikslas, kaip rašo “Tėviškės aidas” (1999.I.19), yra remti Lietuvos baletą, premijuoti jaunus ir gabius šokėjus, sudaryti sąlygas baleto mokytis užsieniouo-se. Į FLB jungiamasi sumokant nario mokestį arba prisidedant aukomis. Steigiamajame susirin-kime dalyvavo lietuviai ir austra-lai, buvę šokėjai ir menininkai. Sudaryta valdyba, susilaukta svei-kinimų žodžių ir raštu. Pažymė-ta, kad prie Australijos baleto iš-augimo prisidėjo ir lietuvių kil-mės šokėjai. FLB garbės nare išrinkta buvusi Lietuvos operos ir baleto šokėja, dabartinė pasauli-nio masto baleto mokytoja Janina Čunovas. Snk.

Žiemos šalčiams užėjus ir giliam snigui iškritus Šiaurės Amerikoje

ZENTA TENISONAITĖ

autoportretai

Aš vis kažko ieškau savo sapnuose... Gal tai kadaise buvusio stiklinio namo spalvos, ar sustingusio laiko šviesa? Laiko šviesa ant mano vėjo...

Neberašau laiškų ant rožinio šilkinio popieriaus... Neberašau laiškų ant išblýskusios saulėlydžio šviesos. Mano laiškai yra pelio pjūviai ant mano vėjo drobėje...

Aš nebe matau... Mano aklos akys mato pasaulį kitaip. Kitaip negu tu ar žmonės su akimis. Aš žvelgiu į pasaulį iš vidaus ir drebu iš baimės...

Atsiminimai yra pasakos seniai prabėgusių dienų... Pasakos be pradžių ir pabaigos. Kadaise aš buvau užburto stiklo kalno karalaitė ir gyvenau – lelijų rožių pilyje...

(1998)

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje telefonas: 905 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.45 v.r. iki 12.45 v.p.p. ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 60 milijonų dolerių

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind.3.25%	Asmenines paskolas nuo 7.75%
180-364 d. term. ind.3.25%	
1 metų term. indėlius3.50%	Sutarties paskolas nuo 7.75%
2 metų term. indėlius3.85%	
3 metų term. indėlius4.00%	Nekiln. turto paskolas: Su nekeičiamu nuosimčiu
4 metų term. indėlius4.10%	1 metų 5.95%
5 metų term. indėlius4.30%	2 metų 6.20%
1 metų GIC-mėn. palūk.3.25%	3 metų 6.30%
1 metų GIC-met. palūk.3.75%	4 metų 6.35%
2 metų GIC-met. palūk.4.10%	5 metų 6.40%
3 metų GIC-met. palūk.4.20%	Su keičiamu nuosimčiu
4 metų GIC-met. palūk.4.25%	1, 2, 3 metų 6.00%
5 metų GIC-met. palūk.4.55%	
RRSP, RRRIF ir OHOSP3.00%	
RRSP ir RRRIF-1 m. term. ind.4.00%	
RRSP ir RRRIF-2 m. term. ind.4.10%	
RRSP ir RRRIF-3 m. term. ind.4.20%	
RRSP ir RRRIF-4 m. term. ind.4.25%	
RRSP ir RRRIF-5 m. term. ind.4.55%	
Taupomąją sąskaitą iki2.00%	
Kasd. pal. taupymo sąsk.2.00%	
Kasd. pal. čekių sąsk.2.00%	
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.2.50%	

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto vertės (iki \$250,000). Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai **"INTERAC-PLUS"** kortelė

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & HEATING

Taisau ir įvedu

- Centrines šildymo ir A/C sistemas
- Skalbimo mašinas, džiovintuvus
- Oro drėkintuvus (Humidifiers)
- Indų plovimo mašinas, viryklas
- Šaldymo sistemas, šaldytuvus

Atlieku dujų, vandentiekio (plumbing), elektros darbus.

Skambinti R. Jareckui
tel. 416 370-3539 arba 905 502-9614
(Nemokamai atvažiuoju į kainoti)

ROCK OF EUROPE INC.
GRANITO PAMINKLAI, BRONZOS LENTOS

AUKŠTOS KOKYBĖS DARBAS
GERIAUSIOS RŪŠIES GRANITAS
PROFESIONALUS PATARNAVIMAS
RAŠTIŠKA GARANTIJA

(416) 232-1250

83 SIX POINT ROAD
(PIETUS NUO BLOOR, NETOLI ISLINGTON)
TORONTO, ON M8Z 2X3

BPL Import/Export

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ IR LENKIJĄ

\$1.99 už kilogramą + \$20 už pristatymą
SKAMBINTI

905 545-8868 – Asta arba Beatas Brasai

Siuntiniai paimami iš namų nemokamai. Perduodame pinigus.
Adresas: 23 Springer Ave., Hamilton, Ont. L8M 2W7

ROYAL LEPAGE

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižaduo mielai ir sąžiningai patarnauti

Lina Kuliavienė

2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2
Tel. 416 762-8255 FAX 416 762-8853

VISAIS NEKILNOJAMO TURTO KLAUSIMAIS – PARDAVIMU AR PIRKIMU – sąžiningai patarnausiu.

PIRMAUSIA PRAŠAU SKAMBINTI

TEODORUI STANULIUI, B.A.

Associate Broker

Tel. 416 769-1616; faksas 416 769-1524.

RE/MAX WEST REALTY Inc., 1678 Bloor Street West, Toronto, Ont. M6P 1A9

Vytauto Didžiojo gimnazijos ir licėjaus "Dariaus ir Girėno" sporto kuopos ledo ritulio komanda, kuri žiemos sezoną dažnai žaisdavo su įvairių vidurinių mokyklų komandomis. Iš kairės: E. Kudaba, A. Suduikis, K. Kudaba, G. Astašauskas, M. Birinčikas, M. Padaba ir K. Baranauškas

Žinios iš Lietuvos

– Lietuvos lengvosios atletikos suaugusių moterų čempionato nugalėtojos: 5 km sportinis ėjimas – K. Šaltanovič, Vilnius (22 min. 18.45 sek.); šuolis į tolį – A. Grocienė, Kaunas (5 m 95 cm); 60 m – A. Grocienė, Kaunas (7.53 sek.); 200 m – Z. Minina, Vilnius (24.71 sek.); 400 m – V. Bytautienė, Klaipėda (57.54 sek.); 1500 m – R. Drazdauskaitė, Šiauliai (4 min. 36.55 sek.); 800 m – R. Drazdauskaitė, Šiauliai (2 min. 9.08 sek.); 60 m b/b – A. Baužytė, Kaunas (8.99 sek.); šuolis su kartinimi – R. Šnarskaitė, Kaunas (2 m 90 cm); trišuolis – A. Grocienė, Kaunas (14 m 73 cm); šuolis į aukštį – N. Žilinskienė, Vilnius (1 m 80 cm).

– Lietuvos lengvosios atletikos suaugusių vyrų čempionato nugalėtojai: 10 km sportinis ėjimas – A. Meškauskas, Druskininkai (40 min. 52.02 sek.); rutulio stūmimas – G. Degutis, Kaunas (16 m 91 cm); 60 m – D. Jakševičius, Kaunas (6.98 sek.); 200 m – Š. Michno, Švenčionys (22.56 sek.); 400 m – N. Jonutis, Kaunas (51.23 sek.); 800 m – M. Narbutas, Kelmė (1 min. 54.95 sek.); šuolis į aukštį – M. Rutkauskas, Kaunas (2 m); 1500 m – M. Narbutas, Kelmė (3 min. 56.02 sek.); 300 m – D. Grudys, Klaipėda (8 min. 27.05 sek.); 60 m b/b – S.

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1-mo psl.)

iniciatyva suorganizuotoje savaitgalio (vasario 20-21) konferencijoje Otavoje, bandė lpydyti abiejų konservatyvių nusiėtikusių federacinių partijų narius į vieną konservatorių bloką, pavadintą "United Alternative" (suvienyta pakaita). Abi partijos per paskutinius dvejus rinkimus, kuriuose liberalai laimėjo daugumą, pasirodė politiniai sužalotos. PC konservatoriai po B. Mulrony fiasco buvo jau beatsigauna vadovaujami J. Charrest, bet pastarasis perėjo į Kvebeko liberalų partiją. Konservatoriai atsikvietė vadovu kadaise trumpai buvusį ministrį pirminką J. Clark, bet šiuo metu jis dar mankština savo muskulius ateičiai ir į šią konferenciją neatvyko. Reformų partija, nors paskutiniuose rinkimuose tapo oficialia opozicija, nesugebėjo (ateityje perspektyvos tam irgi nekokios) išstatyti gerų kandidatų rytinėje Kanados pusėje. Kaltinamas dėl to P. Manning, kad jis per daug dogmatiškas vadovas ir daugeliui, net ir konservatyvių galvojantiems nepriimtinas. Todėl ir buvo pasiūlyta steigti naują partiją "United Alternatives", kuri sujungtų visus konservatorius ir neturėtų praeities nepasisekimų balasto. Otavos konferencija to nepasiekė, bet galbūt ateityje ji atrodys pirmu geru žingsniu į priekį.

Žmonių nutukimas Kanados sveikatos sistemai kainuoja kasmet po \$2 bilijonus. Britų Kolumbijos universiteto profesorius, vidinių ligų gydytojas dr. L. Birmingham paskelbė tokias savo apskaičiavimų rezultatus "Canadian Medical Association Journal" leidinyje. Jis teigia, kad maždaug trečdalis visų kanadiečių tarp 20 ir 64 metų amžiaus yra daugiau ar mažiau nutukę ir todėl labiau linkę sirgti įvairiomis širdies ligomis, cukralige, tulžies, pūslės sutrikimais bei vėžiu. Dėl įvairių techninių priežasčių dr. L. Birmingham net nepriskaičiavo podagros, kaulų-atričio bei kolesterolio pertekliaus gydymo kainų. Savo straipsnio pabaigoje jis teigia, kad nutukimas yra ne vien kanadiečių problema, nes pasaulinė sveikatos organizacija (WHO) konstatavo nutukimą kaip pasaulinę epidemiją, kuri reikišiai net ir vadinamose Trečiojo pasaulio, arba atsilikusiose, neturtingose, kraštuose.

"Winterfest" festivalis šiais metais buvo švenčiamas Toronte vasario 12-14 savaitgalį. Žiemos sportas, čiuožimo ir akrobatų demonstracijos, pusrūčių blynėlių visiems dalyviams, ledo ir sniego statiniai, muzikos grupių pasirodymai, fejerverkai, įvairios pramogos vaikams ir suaugusiems vyko Toronto (GTA) centre "Nathan Philips square", buvusio North Yorko centre "Mel Lastman square" ir prie Yonge/Eglinton gatvių sankryžos.

"Trans Canada Trail", statomas pramoginis 15,000 kilometrų kelias per visą Kanadą, kuriuo bus galima keliauti pėsčiom, važiuoti dviračiu, joti arkliu, ar žiemos metu keliauti slidėmis, motorizuotomis sniego rogėmis, gavo didžiulę donavą iš geležinkelio bendrovės "Canadian Pacific Railway": apie 1,

Istorinė nuotrauka

Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnazijos ledo ritulio komanda, dalyvavusi 1937 m. Vilniaus mokyklų pirmenybėse. Pirmose rungtynėse lietuviai pralaimėjo Vilniaus meistrui Ad. Mickevičiaus gimnazijai 0:9, baigę lygiomis su jėzuitų gimnazija 4:4 ir daržininkystės mokykla 1:1. Mūšikiai, iščiuožę į ledo aikštę, žiūrovus sveikina lietuvišku "Sveiks, valio!" Lenkai žiūrovai atsakydavo švilpimu. Turtingos lenkų gimnazijos turėjo pilną sportinę aprangą, lietuviai žaidėjai nusipirkdavo patys pačiužias, lazdas, pirštines, kadangi tai buvo graži proga garsinti lietuvių vardą sulenkintoje mūsų sostinėje, nes Vilniaus lietuvių sporto klubai lenkai uždarė.

Atsilus orui pirmenybės neužbaigtos. Nuotrauka gauta iš Lietuvos laikraščio, nepažyminti pavadinimo. Iš kairės: Edvardas Kudaba, Algis Suduikis, Kostas Kudaba, Gediminas Astašaitis, Mečys Birinčikas, Marijonas Padaba, Kazys Baronas (komandos kpt.). Trūksta Jono Budrio, Jurgio Budzeikos, K. B.

1999 m. ŠALFASS-gos vyrų senjorų krepšinio pirmenybės

Kaip jau buvo skelbta, 1999 m. ŠALFASS-gos vyrų senjorų (gim. 1964 m. ir vyresnių) krepšinio pirmenybės įvyks 1999 m. kovo 27 ir 28 d.d. Čikagoje. Vykdo Čikagos ASK Lituania. Pagal pradinės registracijos duomenis, susidomėjimą pareiškė pakankamas komandų skaičius ir varžybos bus vykdomos. Galutinė komandų registracija privalo būti rengėjų rankose ne vėliau kaip 1999 m. kovo 13 d. šiuo adresu: Algis Tamošiūnas, 1921 Bending Oaks Ct., Downers Grove, IL 60515. Tel. 630-435-0619; faksas: 630-435-0621; E-mail: Lituania@aol.com

Smulkia informacija gauna pradinę registraciją atlikusios komandos. Nauji vienietai prašomi kreiptis į A. Tamošiūną. Po galutinės registracijos bus paskelbtas varžybų formatai, adresai ir kitos detalės. ŠALFSS centro valdyba ŠALFSS krepšinio komitetas

Kas naujo Europoje?

Berlyno Hertha BC futbolo klubo pirm. adv. Žemaitait (Žemaitaitis) pasitraukė iš einausių pareigų. Priežastis – nesutarimai su valdyba. K.B.

Skautų žinios

• Kovo 7 d. Šv. Kazimiero šventė ir tradicinė Kaziuko mugė vyks Prisiėkimo parapijoje. Mugės atidarymas 9.45 v.r. Po atidarymo Mišios 10.15 v.r. Po Mišių veikis visi paviljonai, bus tėvų komiteto paruošti valgiai, loterijos bei visi kiti tradiciniai parengimai. Visa Toronto ir jo apylinkių lietuvių visuomenė nuosirdžiai kviečiama kartu švęsti mūsų dangiškojo Globėjo šventę. Toronto skautija

• "Romuvos" metinis susirinkimas įvyks š.m. balandžio 20, antradienį, 7 v.v. Visus kviečiame dalyvauti.

• "Romuvoje" numatytos darbo savaitgalių datos: gegužės mėn. 1, 2 d.d., birželio 19, 20 d.d., liepos 24, 25 d.d.

• "Skautų aid" redaktoriui v.s. kun. Antanui Saulaičiui, SJ, išvykus į Lietuvą, "Skautų aid" redakcijoje dirbusiai Pelėdų skilčiai išėjus į užtarnautą poilsį, toliau žurnalą redaguoti sutiko "Sietuvos" dr-vės sesės: A. Namikienė, S. Jelonienė (abi anksčiau "Sk. A." redagavusios) ir B. Vindašienė, S. Kerelytė, R. Fabijonienė. LSS tarybos pirmijos nutarimu, "Skautų aidas" tampa dvimėnesiniu leidiniu. Pirmasis numeris netrukus pasieks skaitytojus. F.M.

600 km ilgio nenaudojamų bėgių takų net šešiose provincijose. Didelė dalis tų takų bus įjungta į pagrindinį kelią, o kai kurie galės būti naudojami kaip šalutinės kelio šakos. "TCT Foundation", kuri rūpinasi to ilgojo kelio statyba, planuoja jį užbaigti 2000 metų rudenį. Statyba kainuos apie \$23 milijonus. Statybai pasibaigus, tikėkimės kad "Trans Canada Trail" bus, kaip ir Kinų siena, matoma net ir iš erdvėlaivio. G.K.

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS PARAMA

AKTYVAI per 112 milijonų dolerių

MOKA:

3.25% už 30-89 dienų term. indėlius
3.25% už 90-179 dienų term. indėlius
3.25% už 180-364 dienų term. indėlius
3.50% už 1 m. term. indėlius
3.85% už 2 m. term. indėlius
4.00% už 3 m. term. indėlius
4.10% už 4 m. term. indėlius
4.30% už 5 m. term. indėlius
3.25% už 1 m. GIC mėn. palūk.
3.75% už 1 m. GIC invest. pažym.
4.10% už 2 m. GIC invest. pažym.
4.20% už 3 m. GIC invest. pažym.
4.25% už 4 m. GIC invest. pažym.
4.55% už 5 m. GIC invest. pažym.
3.00% už RRSP ir RRRIF ind. (variable rate)
4.00% už RRSP ir RRRIF 1 m. term. ind.
4.10% už RRSP ir RRRIF 2 m. term. ind.
4.20% už RRSP ir RRRIF 3 m. term. ind.
4.25% už RRSP ir RRRIF 4 m. term. ind.
4.55% už RRSP ir RRRIF 5 m. term. ind.
3.00% už OHOSP (variable rate)
2.00% kasd. pal. čekių sąsk.
3.75% už JAV dol. 1 m. GIC
2.50% už JAV dol. kasd. pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.).

IMA:

už asmenines paskolas nuo.....7.75%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuosimčiu (fixed rate)
1 metų.....5.95%
2 metų.....6.20%
3 metų.....6.30%
4 metų.....6.35%
5 metų.....6.40%

su keičiamu nuosimčiu.....6.00%

Duodame:

- asmenines paskolas iki \$250,000;
- mortgicijus iki 95% įkainoto turto;
- riboto kredito paskolas (Line of Credit) ir komercinius mortgicijus

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje

MasterCard Interac PLUS

Nemokamas čekių, sąskaitų, piniginių perlaidų ir kelionės čekių (traveler's cheques) patarnavimas. Gaunama keliuolių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų. Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda (Credit Union Insurance Services). Persiunčiame pinigus (Wire transfer) į Lietuvą ir kitus kraštus.

KASOS VALANDOS

- Pirm., antr., ir trečiad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. – 8 v.v.
- Šeštadieniais nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.

SKYRIAI:

Lietuvių Namuose – 1573 Bloor St. W., Toronto ON M6P 1A6
Telefonas: 416 532-1149
Etobicoke – 2975 Bloor St. W., Toronto ON M8X 1C8
Telefonas: 416 207-9239

Sutton GROUP

PAŽADU JUMS

24 valandų

tarnybines paslaugas, greitą dėmesį, sąžiningumą, išsamią informaciją. Prašau skambinti šiandien

tel. 416 236-6000

pirkimo ar pardavimo klausimais

sutton group – assurance realty inc. realtor

5415 Dundas St. West, Suite 300, Etobicoke, Ont. M9B 1B5

SMITH MONUMENT CO. LTD.

(nuo 1919 metų)

- Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
- Puošiamo lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
- Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
- Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. 416 769-0674

Adresas: 349 Weston Road (tarp Eglinton ir St. Clair), Toronto, Ontario M6N 3P7

Queen Travel International Ltd **ALGIS MEDELIS**

133 Roncesvalles Ave., TORONTO, Ont. M6R 2L2 Tel. 416 531-4800

KELIONĖS I VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS!

I LIETUVĄ KELIONES paruošiu ne tik iš Toronto, bet ir iš kitų, kad ir tolimiausių Kanados vietovių. Geriausias kainos šiuo metu yra skrendant AIR CANADA ir LIETUVOS AVIALINIJOS bendrai sudarytomis tarpsimis per Paryžių, Londoną arba Frankfurtą.

Pas mane atvažiuoti nėra būtina – keliones sutvarkau paskambinus telefonu. Bilietus pristatau EXPRESS paštu. Asmeniškai su manimi susitikti QUEEN TRAVEL įstaigoje galite trečiadieniais tarp 11 v.r. ir 5 v.v. arba kitu Jums tinkamu laiku, iš anksto susitarus. Reikalui esant atvažiuoju į jūsų namus.

ALGIS MEDELIS

MEDELIS CONSULTING

45 Forest Heights Str., Whitby, Ont. L1R 1T7
Tel. 1-905-666-9086 FAX 1-905-666-9183
ALGIS ar STEFA MEDELIAI

Visos paslaugos atsiėvėčiant Jūsų giminės iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienį. PER 7 DARBO DIENAS JŪSŲ GIMINĖMS LIETUVOJE TIESIAI I RANKAS PERDUODAM AMERIKIETIŠKUS DOLERIUS. G A R A N T U O T A !

Ata MAMA I

mirus,
reiškiamie užuojautą dukrai VIDAI, žentui
VYTUI ir visai šeimai –
Zuzana ir Edvardas Skiočiai,
Livonia, MI

Ata

VINCENTUI IGNAIČIUI iškeliauvus amžinybėn,

nuosirdžiai užjauči jo žmoną, mielą IRENĄ, dukras
– GRAŽINĄ ir ALDONĄ bei visus artimuosius.
Mintimis dalinuosi skausmu –

Janina Rukšėnienė

Buvusiam KLB Rodney apylinkės valdybos pirmininkui,
Kanados lietuvių fondo steigėjui

a. a. VINCUI IGNAIČIUI mirus,

jo žmonai, dukroms, sūnui ir giminėms reiškiamie
nuosirdžiausią užuojautą –

Rodney apylinkės valdyba
(J. Statkevičius – pirmininkas,
T. Ciparienė – sekretorė)

Ata

GRAŽINAI BUDREVIČIŪTEI- GEMBICKIENEI mirus,

reiškiamie nuosirdžiausią užuojautą jos broliui, mielam
mokslo draugui KESTUČIUI ir seseriai SALOMĖJAI
BUDREVIČIŪTEI-GARMIENEI –

Regina ir Jurgis Mikailos,
Seminole, Florida

SKAITYTOJAI PASISAKO

DĖL TAUTOS FONDO

„TŽ“ 1999 m. 6 nr. P. Vilutis
rašo apie paramos siuntimą į Lietu-
vą per „Kanados lietuvių tautos
fondą“. Kiek žinau, Kanadoje yra
du fondai: valdžios įstaigose įregist-
ruotas ir turintis teisę išduoti pakvi-
tavinimus dėl „Income Tax“ Kanados
lietuvių fondas, ir antrasis – Tautos
fondas Kanadoje. Ar šis fondas yra
registruotas ir ar turi teisę išduoti
pakvitavinimus dėl „Income Tax“,
nežinau.

Apie P. Vilučio minimą Kana-
dos lietuvių Tautos fondą neteko
girdėti. Pasiteiravus lietuviškuose
Toronto bankeliuose, tokia organi-
zacija nerasta. Bankelių vedėjai tu-
rėtų atkreipti į tai dėmesį ir atsiųsti
Kanados lietuvių tautos fondo var-
dų čekių neskirti savo nuožūria vie-
nam ar kitam esamam fondui. Tuo
tarpu aukotojai turėtų aiškiai žinoti
kurio fondo paslaugomis norėtų
pasinaudoti: Tautos fondo Kana-
doje ar Kanados lietuvių fondo.

A. Juozapavičius,
KLF reikalų vedėjas

ĮSPŪDINGA ILIUSTACIJA

Spėju, kad esu vienas iš nau-
jaušiu (ne jauniausių) prenumera-
torių. Iki šiol gavau jau tris „TŽ“
numerius, nors atsitiktinai „TŽ“
pažįstu jau daugelį metų. Labai ge-
ra įspūdį padarė savaitraščio įvairu-
mas, gražus ir patrauklus išdėsty-
mas, graži, nesuteršta lietuvių kal-
ba. Ypač puikų įspūdį padarė daili-
ninkės Snaigės Šileikienės iliustra-
cija, puošianti vasario 9 dienos lai-
dą. Ji pavadinta „Težydi vėlė laisva
ir nepriklausoma Lietuva!“ Ši
ilustracija turėtų būti atspausdinta
kaip plakatas, platinamas lietuvių,
ypač jaunimo, tarpe. Ja galėtų
puošti liuanistinių mokyklų kla-
sės. Ji, mano manymu, taip pat tik-
tų Lietuvos pašto ženklui.

Romualdas Kriaučiūnas,
Lansing, Michigan, JAV

PREMIJOS IR ORDINAI

„TŽ“ 1999 m. sausio 19 d. pir-
mojo puslapio vedamasis, pasirašy-
tas inicialais Č.S., gana vykusiai
samprotuoja apie premijas bei ordi-
nus. Ir man teko ne vieną kartą ra-
šyti išeivijos spaudoje apie ordinų
lietuvių. Tačiau reakcija buvo kaip žir-
niai, beriami į sieną.

Jeigu asmuo yra užsitaravęs ir
vertas ordino, tai nedarykime iš to

PRINTING
Atliekame visus paruošimo
ir spausdinimo darbus.
Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave., Toronto Ont., M8V 1R3
Savininkas Jurgis Kuliešius

Vasario 16-tosios šventėje Toronto Maironio mokyklos kanklininkės ir jaunesniųjų skyrių choras
atliko meninę programą 1999.II.13

Atvyksta Lietuvos seimo atstovas

Tėvynės sąjungos Kanados skyriaus kviečiamas lankysis
Lietuvos seimo pirmininko pavaduotojas

Tėvynės sąjungos Kanados
skyriaus Toronto židinio pirm.
Kazimieras Manglicas ir Hamil-
tono židinio pirm. P. Sidlauskas
ir šiais metais tęsia tradiciją –
rengia Kovo 11-tosios minėji-
mus Toronte ir Hamiltone.

Šiais metais TS Kanados
skyriaus kvietimą atvykti su pa-
skaita priėmė Andrius Kubilius
– dabartinis Lietuvos seimo pir-
mininko pavaduotojas. Jis sei-
mo rinkimuose buvo TS pasiū-
lytas išeivijos lietuvių kandida-
tu. Šiuo metu jis yra TS seime
frakcijos narys, valdybos narys.
Nuo vasario 1 d. įvedė naują
darbo tvarką seime, kuria tiki-
masi pagerinti seimo komisijų
darbą ir įstatimų leidybą.

Andrius Kubilius vadovauja
tarptarparlamentinėms grupėms:
Tarptautinėje parlamentarij
sąjungoje (Interparliamentary
Union), Europos sąjungos parla-
mentarų grupei, parlamentų
bendradarbiavimo su JAV Lie-
tuvos delegacijai ir daugelyje
kitų tarptautinių forumų.

Jis laisvai kalba lietuvių,
anglų ir rusų kalbomis. Iš profe-
sijos – fizikas, 1979 m. gavo fizi-
ko laipsnį Vilniaus universitete.
1993 m. išrinktas į Lietuvos sei-

mą pradėjo sėkmingą politiko
karjerą. 1993 m. į seimą išėjus
Sąjūdžio vadovams Vytautui
Landsbergiui bei kitiems, jis pe-
rėmė Sąjūdžio vykdomojo sek-
retoriaus pareigas. Su žmona
Rasa, kuri yra profesionali
smuikininkė Valstybiname fil-
harmonijos orchestre, augina du
sūnus – 19 m. Vyta ir 14 m.
Andrių.

A. Kubiliaus tėvas yra žy-
mus lietuvių literatūros žinovas
Vytautas Kubilius, kuris šiuo
metu vadovauja Piliečių char-
tijai. Andrius yra atstovas jau-
nesniosios kartos, kuriai rūpi
Lietuvos valstybės likimas.

Visuomenė kviečiama daly-
vauti kovo 11 minėjimuose Ha-
miltone – kovo 13, šeštadienį, 3
v.p.p. Jaunimo centro salėje, ir
Toronte, – kovo 14, sekmadienį,
4 v.p.p. Priskelimo parapijos
didžiojoje salėje. G.P.

Aukotojams dėkoja KLF

Kanados lietuvių bendruomenės žinios

Praėjusių metų vieni svar-
biausių KLB darbų buvo remti
Lietuvos narystės įgyvendinimą
ŠAS (NATO) organizacijoje,
nustatyti darbo gaires ir būdus
kaip paveikti savo gyvenamo
krašto valdžią prieš 1999 m. ba-
landžio 23-25 d.d. Vašingtone
įvyksiančią ŠAS (NATO) konfe-
renciją, kurioje bus sprendžia-
mas naujų narių priėmimas.
1998 m. gegužės 2 d. Toronte
šiuo klausimu įvyko suvažiavi-
mas-konferencija. Dalyvavo PLB,
JAV LB, KLB atstovai ir Lietuvos
diplomatai. Joje buvo ieškomi
keliai į Lietuvos narystę ŠAS
sudėtyje. Prieita išvados, kad
daugiausia reikėtų veikti per
kraštų valdžias ir parlamenta-

rus, rašant jiems laiškus ir nuro-
dant, kad Lietuva yra pilnai pa-
sirušusi įstojimui į ŠAS organi-
zaciją ir kad jos dalyvavimas jo-
je bus naudingas ne tik mūsų
Tėvynei, bet ir Vakarams.

Buvo paruošti laišku pavyz-
džiai, atspausdinti lankstinukai,
ir Antanas Rašymas apkeliovo
daugumą Kanados apylinkių,
bandydamas steigti „politinės
veiklos“ komitetus bei ragindamas
pravesti lietuvių rašymo vėjų
parlamentarams. Toronte buvo
išsiųsta per 500 laišku.

Norint svariau paveikti Kana-
dos valdžią rūpimais klausimais,
kaip ŠAS (NATO), emi-
gracija ir pan., yra įsisteigęs
Vidurio ir Rytų Europos kana-
diečių sąjunga iš 7 tautų: lietu-
vių, latvių, estų, lenkų, vengrų,
čekų ir ukrainiečių. Jos veiklą
koordinuoja lietuvių. Vienas iš
pirmųjų tos organizacijos už-
duočių yra parėmimas Lietuvos
įstojimo į NATO organizaciją.
Paruošti laišku Kanados minis-
teriu pirmininkui J. Chretien,
užsienio reikalų ministeriui L.
Axworthy ir krašto apsaugos
ministeriui A. Eggleton, spaus-
dinamos kortelės, kurios bus iš-
dalintos 7 tautų atstovams, kad
galėtų pravesti savo bendruome-
nėse lietuvių rašymo vėjų parla-
mentarams Lietuvos naudai.

Kovo 3 d. Otavoje vyks ta-
“Baltic Evening”, kuriame vi-
suomet dalyvauja nemažai parla-
mentarų. Bus bandoma asme-
niškai su jais pasikalbėti – pa-
aiškinti, kad Lietuva yra pilnai
pasirušusi įstojimui.

Yra dar likę šiek tiek laiko.
Nenuleiskime rankų, bet bandy-
kime dar pasiekti savo parla-
mentarų – RAŠYKIME! Laiš-
kų pavyzdžiai gaunami KLB raš-
tinėje tel. 416 533-3292 darbo
valandomis: pirmadieniais 3-6.30,
tečiadieniais 9.30-5.30 ir ketvirta-
dieniais 3-7 val. Dar geriau, jei
aplankytume savo rinkimines apy-
linkės parlamentarų ir išreikštume
savo nuomonę. Inf.

JUOZAS (JOSEPH) NORKUS

Re/max West įstaigoje
ilgiausiai dirbantis agentas

♦ 25 metų namų remonto patyrimas ♦ Dau-
giau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo paty-
rimas ♦ Namų nuomojimų ir nuomininkų rei-
kalų specialistas.

RE/MAX West Realty Inc.

1678 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kurio metu įstaigos tel.
416 769-1616, namų – 416 769-3577

Nemokamas namų įvertinimas

Dantų gydytoja

Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.

1553 Hurontario Street, (į pietus nuo QEW)
Mississauga, Ontario L5G 3H7 Tel.: 905 271-7171

Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais
1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7
(Priešais Lietuvių Namus)

Tel.: 416 530-1070

Dantų gydytojai

Dr. J. E. BIRGIOLAS, D.D.S.

Dr. S. DUBICKAS, D.D.S.

Dr. O. ELVIKIS, D.D.S.

Dr. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth.

(Orthodontist)

Telefonas

2373 Bloor Street West 416 763-5677
(Prie Jane St.)

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.

PACE, JOHNSON

5110 Dundas ST.W.

(tarp Islington ir Kipling gatvių)

Etobicoke, Ont. M9A 1C2

Tel. 416 236-3060

Fax 416 236-1809

Advokatas

VIKTORAS E. RUDINSKAS,

B.Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A., P.Eng.

Tel. 416 240-0594

27 John St., Second Floor
Weston, Ontario M9N 1J4
(arti Lawrence ir Weston Rd.)

Lengvai pasiekiamas autobusu
nr. 79 (Scarlett Road) nuo
Runnymede požeminio stoties.

Allstate®

You're in good hands.

Mes turime planą,
kuris Jums sutalpys pinigų

“Take Two Advantage” planas
sujungia namo ir automobilio
draudimą, sumažina Jūsų įmokas

APRŪPINU NAMO-AUTOMOBILIO-GYVYBĖS-TURTO DRAUDIMŲ BEI “RRSP” PLANAIS

RON VANAGAS

Agentas

311 Matheson Blvd. E., Mississauga, Ont. L4Z 1X8

Darbo tel.: 905 897-5280
Namų tel.: 416 621-1261
Fakso nr.: 905 507-8456
“Paper” nr.: 416 772-1591

WALTER V. DAUGINIS

INSURANCE - DRAUDIMAS

PERSIKĖLĖ Į NAUJAS PATALPAS NUO 1998 M. LAPKRIČIO 1 D.

KEN GIBB REAL ESTATE & INSURANCE

300 North Queen St., Suite 105N

Etobicoke, Ont. M9C 5K4

(šiaurinė pusė Queensway, prieš Sherway Gardens)

Tel. 416 622-5305 arba 1-800-463-5305

Faksas 416 620-7584

CMD INSURANCE SERVICES INC.

Dėl visų rūšių draudos, taip pat naujos automobilio ir
namų draudos bei jau apdraustų automobilio ir namų draudos
reikalais kreiptis į Rimą Drešerienę, dėl visų komercinių
draudimų – į Ričardą Drešerį.

1945 Dundas St. E., Suite 215, Mississauga, Ontario, L4X 2T8

Tel. 905 624-4866, 1-800-665-3406

FAX 905 624-8238

CMD Insurance Services Inc.

Nekilnojamas turtas. Patarnavimai visose pirkimo ir
pardavimo srityse. Kreiptis į Rick Drešerį

Tel. 416 233-3334

DRESHER Real Estate Ltd.

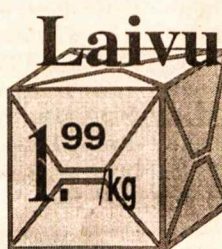
MARGUTIS

PYSANKA – V.I.M. Inc.

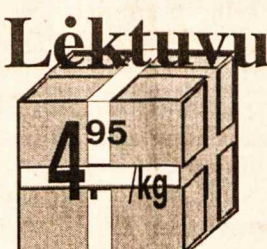
4134 Dundas St. West, Etobicoke, ON, M8X 1X3

Tel. (416) 233-4601 Fax (416) 233-3042

Siuntiniai laivu ir lėktuvu
TIESIOG į VILNIŲ

&

**MES PRISTATOME!
MES GARANTUOJAME!**

Pristatymo kaina \$15 už siuntinį

Tel. (416) 233-4601

A. Rudys, direktorius,
“Lietuvių Namai”, Dzūkų 43,
Vilnius, 2030.

TORONTO

Anapilio žinios

– Tikrai ateinantį savaitgalį Delhi ir Vasagos Mišų tvarka bus pakeista. Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje Mišios bus kovo 6, šeštadienį, 3 v.p.p., o Delhi Šv. Kazimiero šventovėje Mišios bus kovo 7, sekmadienį, 1 v.p.p. Kitais savaitgaliais vėl bus grįžtama prie įprastų tvarkos.

– Lietuvoje yra miręs mūsų gero parapilgio Raimundo Pacevičiaus tėvelis. Reiškime nuoširdžią užuojautą.

– Gavėnios susikaupiamas Lietuvos kankinių šventovėje bus kovo 5 - 7 dienomis. Susikaupiamą praves Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis. Susikaupiamo dieną tvarka: kovo 5, penktadienį, – 10 v.r. ir 7 v.v. Mišios su pamokslu; kovo 6, šeštadienį, – Mišios su pamokslu 10 v.r. ir 6 v.v.; kovo 7, sekmadienį, – pamokslai įprasta sekmadienio Mišų tvarka. Išpažinčių bus klausoma kas dieną prieš ir po Mišių. Susikaupiamas bus užbaigiamas sekmadienį įprastine Religinės šalpos popiete.

– Gavėnios susikaupiamas Delhi Šv. Kazimiero šventovėje bus kovo 8, pirmadienį, ir kovo 9, antradienį, 4 v.p.p. Susikaupiamą praves Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis.

– Kovo vienuoliktosios minėjimas Delhi mieste bus kovo 13, šeštadienį, parapijos salėje tuojau po 3 v.p.p. Mišių.

– Parapijoje gauta kovo ir balandžio mėnesiams skirtų mąstymų "Žodis tarp mūsų" knygelę siunta. Knygelės kaina – \$4. Knygelės parapijos salėje platina A. Augaitienė.

– Anapilio knygyne gauta: "Kauno diena" 3 nr., "Virtuvės" ir vėlykinių atviručių. Papildomai gauta Adolfo Damušio knyga "Lithuanians Against Soviet and Nazi Aggression".

– Mišios kovo 7, sekmadienį, Delhi Šv. Kazimiero šventovėje 1 v.p.p. padėka Dievui už Rožės Augustinavičienės 100 m. amžiaus sukaiki; Mišios kovo 6, šeštadienį, Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje 3 v.p.p. už a.a. Vladą Valiūš; Mišios kovo 7, sekmadienį, Lietuvos kankinių šventovėje 9.30 v.r. už a.a. Praną Ališauską (metinės); 11 v.r. už parapiją.

Išganytojo parapijos žinios

– Ši antradienį, kovo 2, 7.30 v.v. parapijos taryba posėdžiauja Alfredos Mikšienės bute.

– Sekmadienį, kovo 7, pamaldos 9.45 v. ryto su Šv. Komunija. – Ekumeninės pamaldos – kovo 10 d., 7 v.v. Prisikėlimo šventovėje. Pamokslą sakys Išganytojo parapijos klebonas kun. Alg. Žilinskas, giedos parapijos choras. Sekmadienį, kovo 14, 9.45 v.r. Išganytojo parapijos šventovėje pamokslą sakys vienas iš Prisikėlimo parapijos kunigų. Remkime ekumeninį sąjūdį, atsilankydami abejose pamaldose.

– Šeštadienį, kovo 27, 6 v.v. Išganytojo parapijos šventovėje įvyks 30-tasis Moterų Gavėnios apmąstymo vakaras. Pamokslą sakys Elena Delkuvienė, giedos parapijos choras. – Vasario 27 d. mirė Agutė Šmitienė, sulaukusi 95 metų amžiaus. Paliko liūdinčią dukterėčią Adą Jonaitienę Čikagoje ir liūdinčią Išganytojo parapiją. Palaidota kovo 1 d. po gedulingą pamaldų Išganytojo parapijos šventovėje Šv. Jono kapinėse.

A. a. Simui Gudaičiui mirus, užjaušdami jo žmoną Mariją, seserį Benetienę, brolius – Stasį ir Praną, "Kovai su vėžio liga" Lietuvoje aukų: \$25 – B. T. Stanulius, E. Dziubalienė, V. Knyvaitė, A. E. Rebeke, dr. J. E. Čuplinskai; \$20 – E. Kripienė, A. A. Vaičiūnai, S. G. Wicks, S. M. Putrimai, R. V. Bubeiliai; \$10 – L. Strumilienė, S. Čeponienė, E. Bočkienė, A. Kairienė, J. J. Kulikauskai, A. Zaremaitė, B. V. Biretos, S. J. Andriuliai, Gyvyjo Rožančiaus draugija, A. Duobienė, V. Gudaitis, F. Mačiulienė, E. Mačiulaitis; \$5 – G. Kaulienė, A. A. Kuolai, M. Jasionytė, M.P.

A. a. Vinco Ignaičio atminimui pagerbti, užjaušdami jo žmoną Ireną, dukras Gražiną ir Aldoną Čepienę, "Tėviškės žiburiams" aukų: \$25 – V. Kubilienė; \$20 – B. Čepaitienė; \$15 – U. Bleizgienė; \$10 – L. V. Sendžikai, K. V. Gapučiai. Leidėjai dėkoja aukojusiems ir aukas rinkusioms D. Keršienėi ir M. Povilaitienei.

Viešųjų šventovės remontui \$100 aukų J. Pargauskas.

Išlėvijos lietuvių klierikų studijų fondui \$50 aukų E. Ališauskienė.

KLK moterų draugijos skyrius planuoja pagalbą senelių namams Rokiškyje. Jei kas turėtų gerų drabužių, avalynės, lovos, paklojimų ar virtuvės reikmenų, prašome atnešti sekmadieniais parapijos salės rūbinėn.

Prisikėlimo parapijos žinios

– Sekmadienį, vasario 28, per 10.15 v.r. Mišias smuiku grojo M. Gabrys.

– Visiems parapijiečiams buvo paaikškinta "Atgaivink" programos trečios savaitės tema: "Ištikima Dievo meilė ir gerumas". Atgailos sakramentas yra nuostabus būdas priimti Dievo meilę, gerumą ir gailėstingumą.

– Šis penktadienis ir šeštadienis, kovo 5 ir 6, yra mėnesio pirmieji. Penktadienį šventovėje 7 v.v. einami Kryžiaus keliai, o 7.30 v.v. – Mišios. Seneliai ir ligoniniai lankomi namuose ir prieglaudose iš anksto susitarus. Šeštadienį gyvyjo Rožinio dr-jos nariai kalba Rožinį 10.30 v.r. ir 11 v.r. dalyvauja Mišiose.

– Metinės parapijos rekolekcijos, kurias praves Šiaulių vyskupas E. Bartulis, vyks kovo 17-21 d.d.

– Parapijos susirinkime, kuris įvyko sekmadienį, i parapijos taryba buvo išrinkti: V. Bubeilis, I. Čuplinskaitė, L. Dūda, Rt. Girdauskaitė, J. Jacikas, V. Jurevičius, V. Juzukonytė, K. Manglicas, L. Nakrošienė, G. J. Neimani, G. Neimanas, jr., J. Nešukaitis, I. Paškauskaitė-Turczyn, G. Petrauskienė, I. Pivorūtė, A. Pleinytė, J. Poškus, I. Poškutė, S. Prakapas, V. Siminkevičienė, J. Stasiulevičienė, D. Steponaitienė, D. Viskontienė. Pareigoms pasiskirstyti posėdis įvyks kovo 22 d., 7 v.v. T. Bernardino kambaryje.

– Parapijos metinė vakarienė įvyks kovo 27, šeštadienį, 6 v.v. Bilietus įsigyti galima pas V. Tasecką sekmadieniais parapijos salėje, o kitu laiku jo namuose tel. 905 824-4461.

– Tikinčiosios Lietuvos diena bus švenčiama sekmadienį, kovo 7, visose lietuvių parapijose Kanadoje. Tą progą bus daroma rinkliava Lietuvos Katalikų Bendrijai įvairiems projektams paremti.

– Vasario 25 d. buvo palaidotas a.a. Gintautas Venskaitis, 85 m. Paliko žmoną Genovaitę, sūnus Gintautą ir Paulių, dukrą Žibutę Ignatavičienę su šeimomis, ir Lietuvoje brolių Kazimierą bei seserį Joaną su šeimomis. Kovo 1 d. palaidotas a.a. Antanas Peleckis, 86 m. Giminių Kanadoje neturėjo.

– A. a. kun. Antanas Prakapas, OFM, mirė vasario 26 d. Matulaidžio namuose, Putname, CN. Laidojamas trečiadienį, kovo 3, Šv. Jono kapinėse, Brooklyn, NY. Toronto paliko brolių Stasį ir Kalifornijoje brolių Joną su šeimomis bei seserį Lietuvoje.

– Dar yra vietų kelionei į Romą š.m. balandžio 8-18 d.d. Kelionės kaina – \$2,449. Daugiau informacijos galima gauti iš kun. E. Putrimo tel. 533-0621.

– Mišios kovo 7 d., sekmadienį: 8.15 v.r. už a.a. Soniją Paulionienę – 1-sios metinės; 9.15 v.r. už a.a. Povilą Budreiką; 10.15 v.r. už a.a. Antaną Dilkų – 5-sios metinės, už a.a. Aldytę ir Viktorą Užų; už Brazilijos šeimos mirusius; 11.30 v.r. už gyvus ir mirusius parapijiečius.

Lietuvių Namų žinios

– Sekmadienio vasario 28 d. popietėje dalyvavo 177 asmenys. Pranešimus padarė LN valdybos pirm. E. Steponas. Valdybos posėdis – kovo 11, ketvirtadienį, 7 v.r.

– Toronto Lietuvių Namų ir Labdaros fondo narių metinis visuotinis susirinkimas įvyks 1999 m. kovo 14, sekmadienį, Karaliaus Mindaugo menėje. Registracija – 12 v.p.p., susirinkimo pradžią 1 v.p.p. Šiais metais i Lietuvių Namų valdybą bus renkami keturi nariai/ės ir i revizijos komisiją – 1 narys/ė. – Kovo 13 d., 6 v.v. įvyks Lietuvių Namų vyrų būrelio narių metinis pobūvis. Karšta vakarienė su vynu, kava ir pyragais, programa su muzika. Vyks loterija ir kitos įvairenybės. Stalai rezervuoti. Įėjimas – \$15 asmeniui. Bilietai gaunami LN raštine ir pas T. Stanulį, tel. 416 769-1616.

– Slaugos namams \$135.56 aukų LN kultūros komisija; \$20 – E. Steponas. Slaugos namams aukos priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti tiesiogiai Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W. Toronto, Ont. M6P 1A6.

– Kultūros komisija yra įsigijusi nemažai įvairaus žanro vaizdajuosčių iš Lietuvos: spektakliai, koncertai, žymių Lietuvos žmonių biografijos, istorinė medžiaga bei filmukai vaikams. Taip pat LN kultūros komisija turi Lietuvos TV sukurto filmo "Giminės" pilną serialą (40 serijų) bei Lietuvos respublikos prezidento Valdo Adamkaus inauguracijos vaizdajuostę. Visos kasėtos pagamintos pagal paskutinę techniką. Puiki dovana draugams bei artimiesiems. Dėl vaizdajuosčių įsigijimo ar nuomojimo skambinti S. Pabricienėi tel. 416 762-5419 arba V. Kulnui tel. 416 769-1266.

Maloniai kviečiame visuomenę dalyvauti

KOVO 11 D. MINĖJIMUOSE

HAMILTONE, šeštadienį, kovo 13, 3 v.p.p., Jaunimo centro salėje, 58 Dundurn St., Hamilton. **Pagrindinį žodį tars Lietuvos seimo pirmininko pavaduotojas Andrius Kubilius iš Vilniaus.** Programą atliks "Aro" choras.

TORONTE, sekmadienį, kovo 14, 4 v.p.p., Prisikėlimo par., 1011 College St., Toronto **Pagrindinį žodį tars Lietuvos seimo pirmininko pavaduotojas, Andrius Kubilius iš Vilniaus.** Programą atliks A. Šarpytės kamerinis orkestras "Lyra" Rengėjai – Tėvynės sąjungos Kanados skyrius

Dosnusis lietuviškos spaudos rėmėjas prel. J. A. Kučingis iš Los Angeles, mokėdamas "TŽ" garbės prenumeratą, pridėjo ir stambiają auką – 500 dolerių. Jam tariame nuoširdų ačiū, linkėdami geriausios sėkmės ir gausios Viešpaties palaimos.

Muziejaus archyvo žinios

Anapilyje esančio Kanados lietuvių muziejaus – archyvo vedėja dr. R. Mažeikaitė kovo 8 - 30 d.d. bus Danijoje ir Lietuvoje. Ji skaitys paskaitą Odense universitete ir dėstys kursą Klaipėdos universitete. Muziejus bus atidarytas įprastom valandom. Dėkojame Toronto lietuvių moterų šalpos grupei "Daina" už \$300 auką muziejaus išlaikymui.

Maironio mokyklos žinios

– Maironio mokykloje visi mokiniai, mokytojai ir tėvai stengiasi kalbėti lietuviškai. Kiekvieną šeštadienį pradedame pamokas su Lietuvos himnu ir malda, kurią perskaito mokinys.

– Norime priminti tėvams – jei vaikai nebus mokykloje, paskambinkite mokytojui ir praneškite. Tai padarę sutauptumėte daug laiko administracijai ir neįvyksta nesupratimų.

– Dėkojame Viktorui Šimkui, Toronto miesto ugniagesiui, aplankiusiam vyresnį darželį ir paaiškinusiam apeli gaisro taisykles.

– Vasario 27 d. Maironio mokyklos patalpose įvyko abiturientų tėvų pasitarimas užbaigimo reikalais. Abiturientų išleistuvės ir mokyklos užbaigimas įvyks gegužės 28 d. Prisikėlimo parapijos patalpose. Repeticija įvyks gegužės 27 d. Bilietus bus galima įsigyti Maironio mokykloje balandžio mėn. pradžioje.

– Per žiemos atostogas, kovo 13 d. Maironio mokykloje pamokos vyks įprasta tvarka. Kovo 20 d. pamokų nebus.

– Paskutinius šių mokslo metų šeštadienis – birželio 5.

Mažlietuvių "Šiupinys"

Torontiečiai, atvykę i mažlietuvių "Šiupinį", Užgavėnių vakarą praleido jaukioje mažlietuvininkų atmosferoje. Svečius pasitikio Solvega Meiklejohn Kotrynos Grigaitytės eilėmis, skirtomis Mažajai Lietuvai. Asta Šernaitė-Simkienė trumpu žodžiu pasveikino atvykusius ir pakvietė Šiaulių vyskupą Eugenijų Bartulį invokacijai – stalo malda. Vikrios patarnautojos ap rūpino stalus karštu šiupiniu su ausytėmis ir uodegytėmis ir kitais priedais. Pasisotinę ir atsigavinę vyneliu, svečiai išklaušė konsulo Hario Lapo taiklų žodį, iškeltą Mažosios Lietuvos svarbų įnašą mūsų istorijos raidoje. Konsulas pasidžiaugė jaunųjų mažlietuvių ryžtu puoselėti savas tradicijas, ir palinkėjo joms nepailsti. Joana Lasienė paskaitė ištraukas iš Kristijono Donelaičio "Metų"; Solvega Meiklejohn padėklavo dar kelis eilėraščius. Pasirodė scenoj visu lauktas "Aras", kuris jau pasidarė "Šiupinio" tradicine dalis. "Aras" pradėjo savo programą Mažosios Lietuvos himnu "Lietuviais esame mes gimę". Sekė aštuonių dainos – "Pjauk, broliukai", "Ar žinai, berneli", "Mano gimtinė", "Sugrįžau", "Tėvo rankos", "Tėviškė", "Žemė Lietuvos" ir "Aras", kurios publikos buvo sutiktos gausiais plojimais. Į dainą "Žemė Lietuvos" energinga chorvedė įjungė ir publiką. Choro senūnas V. Pečiulis tarp dainų padėklavo eiles iš Donelaičio poemos "Metai", kur poetas plaka "atsibąsčiusius" prancūzus ir kitus, kad jie, "prisidėję lietuviškų rūkintų dešrų ir lašinių", nesigėdina "viežlybių" lietuvininkų išpeikti, ir kartu pagraudina lietuvininkus, prisivalgiusius skanaus šiupinio, nepamiršti, kaip krikščionims "reik dosningo Dievo".

Vakaro programos eigai sklandžiai vadovavo Asta Šernaitė-Simkienė. Ieva Adamavičienė padėkojo visiems prisidėjusiems prie šio savito renginio, vienintelio visoj Kanadoje. Ypač dėkojo svečiams už apsilankymą, parėmimą jaunųjų mažlietuvių pastangų puoselėti savas tradicijas. Renginyje baigėsi tradicine turtinga loterija. I.A.

WASAGOJE išnuomojamos dvi atskiros kabinos (du kambariai kiekvienoje) nuo Viktorijos dienos iki Darbo dienos savaitgalį. Skambinti tel. 416 622-5266.

PRANEŠIMAS

TORONTO LIETUVIŲ NAMŲ ir LABDAROS FONDO narių metinis – visuotinis susirinkimas yra šaukiamas 1999 m. kovo 14, sekmadienį, 1 v.p.p., Lietuvių Namų Karaliaus Mindaugo menėje, 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario. Dalyvaujančių registracija prasideda 12 val.

SUSIRINKIMO DARBOTVARKĖ:

1. Susirinkimo atidarymas;
2. Prezidiumo sudarymas: a) susirinkimo pirmininko ir sekretorių, b) mandatų, nominacijų ir balsų skaičiavimo komisijų;
3. Darbotvarkės tvirtinimas;
4. 1998 m. susirinkimo protokolo skaitymas ir tvirtinimas;
5. Valdybos pranešimai: a) pirmininko, b) izdininko, c) slaugos namų, d) statybos ir remonto, e) "Lokio" svetainės, f) visuomeninės veiklos, g) švietimo fondo, h) bingo, j) kazino;
6. Revizijos komisijos pranešimas;
7. Revizoriaus (auditor) pranešimas;
8. Diskusijos dėl pranešimų;
9. 1998 m. apyskaitų tvirtinimas;
10. 1999 m. sąmatos tvirtinimas;
11. Revizoriaus (auditor) tvirtinimas;
12. Valdomyų organų rinkimai: a) valdybos (4 nariai), b) revizijos komisijos (1 narys/ė);
13. Einamieji reikalai ir sumanymai;
14. Susirinkimo uždarymas.

Šiais metais i Lietuvių Namų valdybą bus renkami keturi nariai. Valdybos kadencija baigia: V. Lucas, E. Pamataitis, K. Petryla, L. Pocienė. Bus renkami 4 nariai i valdybą: 3 – 3 metams, 1 – 1 metams pagal gautą balsų daugumą. Bus renkamas vienas/a narys/ė i Revizijos komisiją: 1 – 3 metams.

Lietuvių Namų valdyba siūlo, kad nariai gautų iš nominuojamo kandidato-ės raštikšią sutikimą. Šiam reikalui yra paruoštos specialios anketos, kurias nariai gali gauti LN raštine arba susirinkimo metu. Be to, valdyba siūlo, kad kandidatų-čių siūlytojai (nemažiau kaip du nariai), pasirašytų nominacijos anketas ir įteiktų metinio susirinkimo nominacijų komisijai.

Nariai, norintys perleisti balso teisę kitam asmeniui, privalo laikytis korporacijos įstatymo (Corporations Act) reikalavimų ir įgaliojimus (proxy), patvirtinus jų parašus notariu (Notary Public), pristatyti i LN raštine ne vėliau 1999 m. kovo 12 d., 10 v.r. įgaliojimai, nepatvirtinti notaro ir gauti po minėtos datos, nebus pripažinti teisėtais. Įgaliojimų anketas galima gauti LN raštine.

Toronto Lietuvių Namų valdyba

"Tremtinių grįžimo fondui"

\$100 aukų I. Jakovovich.

A. a. Vinco Ignaičio atminimui pagerbti našlaičių fondui "Vaiko tėviškės namai" aukų: \$100 – Ignaičių šeima, M. Miceikienė; \$50 – A. ir S. Baršauskų šeima, V. ir A. Baršauskai (Montrealis), K. Kaminskienė, J. Palys, dr. S. ir Č. Čepai, D. ir R. Vorps, dr. J. J. Vingilis; \$30 – M. Tamulaitienė, P. Z. Augaicius; \$25 – V. Jasinevičius, E. ir dr. J. Čuplinskai; \$20 – M. Povilaitienė, E. Bersėnas, S. Štuopienė, dr. P. ir I. Lukoševičiai, A. ir V. Bubeiliai, J. Nešukaitis, E. Šlekys, V. ir R. Paliai, J. Šeškutė, A. Beržinytė-Senkvienė, J. ir L. Duda, J. Balčiūnienė, J. Pacevičienė, B. Stankaitienė, A. ir E. Abramaitis, D. ir A. Pabedinskas, J. ir S. Krašauskai, J. Rinkūnienė, K. ir A. Rataičiai; \$10 – M. Gudeliene, B. Sapijonienė, A. Valienė, A. ir A. Kuolai, S. ir J. Andriuliai, J. ir B. Tamulioniai; \$5 – Čeponienė.

Aukus surinko D. Keršienė ir M. Povilaitienė. **KLK moterų dr-jos centro valdyba** pradėjo savo programą Mažosios Lietuvos himnu "Lietuviais esame mes gimę". Sekė aštuonių dainos – "Pjauk, broliukai", "Ar žinai, berneli", "Mano gimtinė", "Sugrįžau", "Tėvo rankos", "Tėviškė", "Žemė Lietuvos" ir "Aras", kurios publikos buvo sutiktos gausiais plojimais. Į dainą "Žemė Lietuvos" energinga chorvedė įjungė ir publiką. Choro senūnas V. Pečiulis tarp dainų padėklavo eiles iš Donelaičio poemos "Metai", kur poetas plaka "atsibąsčiusius" prancūzus ir kitus, kad jie, "prisidėję lietuviškų rūkintų dešrų ir lašinių", nesigėdina "viežlybių" lietuvininkų išpeikti, ir kartu pagraudina lietuvininkus, prisivalgiusius skanaus šiupinio, nepamiršti, kaip krikščionims "reik dosningo Dievo".

A. a. Vytauto Matulevičiaus atminimui pagerbti Gražina Kocienė paukojo \$50 "Tremtinių grįžimo fondui". **KLK moterų dr-jos centro valdyba**

REIKALINGOS auklės ir namų ruošos darbai moters. Būtinai kalbėti angliškai. Skambinti Ellai tel 416 221-5114.

KAIP GERIAU PARDUOTI NAMĄ? Visas informacijas rasite "Guide to Selling your Home". Skambinti bet kuriuo laiku 24 val. laikotarpįje tel. 416 231-1929. Šią knygelę atsiųsim niekaip jūsų neįpareigojant.

GALVOJAT PIRKTI NAMĄ? Visą rasite knygelėje "Guide to Buying Home". Skambinti tel. 416 231-1929, bet kuriuo laiku. Ši informacija bus pasiūsta Jums niekaip jūsų neįpareigojant.

BANGA RENOVATIONS, namų remonto bei pataisymų bendrovė, atlieka įvairius stalius, vidaus sienų (drywall), plytelių klojimo, dažymo darbus. Įrengia rūsius, vonias kambarius. Taiso smulkius vandentiekio bei elektros gedimus. Stato lauko verandas, tvoras. Garantuojamos priemonės kainos ir darbo kokybė. Skambinti Robertui Melkui, tel. 416 760-7181.

HOMELIFE
Home Life/Realty One Ltd.
2261 Bloor St. W.
Toronto, Ont. M6S 1N8

NIJOLĖ B. BATES
Tel. (416) 763-5161
Fax: 416 763-5097
Prašau kreiptis visais namų pirkimo-pardavimo reikalais. Patarnauju lietuvių visuomenei 12 metų

MONTREALQUE

Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis per keturias dienas gražiais pamokslais ir išpažinčių klausymu sėkmingai pravedė priešvėlykinį susikaupiamą Aušros Vartų parapijoje. Paskutinę dieną – vasario 21, šios rekolekcijos baigtos iškilmingomis Mišiomis, kurias atnašavo pats vyskupas, asistuojamas kun. Kazimiero Ambraso, SJ, ir kun. Izidoriaus Sadausko, SDB. Mišios baigtos vyskupo palaiminimu. Pamaldų metu giedojė parapijos choras.

Po pamaldų parapijos salėje buvo pietūs, suruošti parapijos tarybos. Pradžioje tarybos pirm. Romas Verbyla padėkojo vyskupui už atvykimą i Montrealį ir pravedimą rekolekcijų bei pakvietė palaiminti vaišes. Savo kalboje vyskupas dėkojo už priėmimą ir išgyrė parapijos chorą. Vaišės baigiantis, vyskupas dar spėjo apeiti beveik visus stalus ir pasikalbėti su dalyviais. Po vaišių,

išleidžiant vyskupą i Otavą, visi padėdavo "Ilgiausių metų".

Iš viso atrodė, kad vyskupas myli žmones. Per tas kelias dienas su kun. K. Ambrasu aplankė keletą ligonių, o šeštadienį užėjo i lituanistinę mokyklą. Mokykloje dabar mokosi nuo 5 iki 10 metų amžiaus mokiniai, o vyskupas surado kalbą su kiekvienu. Visi kartu padainavo ir net susuko ratelį.

Montrealiečiams gerai pažįstamas kun. I. Sadauskas atvyko iš Lietuvos, o kun. K. Ambrasas per tą laiką išvyksta atostogų. Kaip girdeiti, kun. K. Ambrasas šiuo kartu sieks Los Angeles ir Australiją.

A. a. Petras Šukys, 86 m. amžiaus, mirė vasario 18 d. Iš Šv. Kazimiero šventovės vasario 22 d. palaidotas Notre Dame des Neiges kapinėse. Liko žmona, vedęs sūnus, giminės ir draugai šiame žemyne ir Lietuvoje.B.S.

LITAS

Montrealio lietuvių kredito unija

1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8

Tel.: 766-5827

FAX: 766-1349

SPECIALIOS DRAUDIMO KAINOS

AUTOMOBILIAMS, kurių vairuotojai yra 55 metų amžiaus ar daugiau, neturėję nelaimių.

NAMAMS, naujiems ir atnaujintiems, gerai išlaikytiems, saviniški gyvenamiems arba nuomojamiems.

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

Tel. 722-3545

Fax: 722-3546

Aukojo "Tėviškės žiburiams"

\$58 - K. Waznis, dr. J. Sungaila; \$42 - K. Masaitis; \$38 - J. Bitneris; \$20 - L. Razgaitis, M. Trečiokas, A. Gustaitis; \$10 - A. Mučinskas, A. Valaskevičienė, A. Petokas, J. Augis; \$8 - J. Gylis, A. Juodvalkis, I. Mikulis, M. Oniūnas, S. Domeika, V. Juodis, P. Ruikis, T. Zailskas, A. Jamolis; \$6 - A. Pesys; \$5 - B. Maziliauskienė, V. Gražulis, S. Škėma; \$3 - V. Kiškūnas.

Rėmėjo prenumeratą atsiuntė: \$58 - B. Sriubickis; \$55 - L. Jurionas, P. Joga, A. Bentnorius, T. Bogušas, P. Baltuonis, A. Erštikaitis, E. Baršketis, O. Ziminskienė, J. Mockevičius; \$52 - V. Sičiūnas, E. Seibutis, M. Obelenius, V. Vainutis, S. Albingis, A. Opanavičius, E. Juodvalkis, kun. K. Kaknevičius, T. Tarydas, B. Bunys, B. Čepaitis, A. Kužmarskis, K. E. Majauskas, A. Vaitkūnas, S. Urbantas, S. Aleksa, J. Mikulis, B. Grajauskas, S. Kėkštas, V. Jokubaitis, V. Paškus, P. G. Breichmanas, kun. V. Pikturna, M. Rutkevičienė, J. Pacevičienė, G. Balčiūnienė, A. Abramaitis, J. Bitneris, A. Kilinskas, M. Gegužis, H. Radėnas, J. Dransutavičius, V. Bražys, A. K. Rudys, P. Gabrėnas, J. Lapšys, S. Laniauskienė, Z. Brazauskas, J. Telyčėnas, V. Rociūnas, K. Matkevičius, E. Stunguris, A. Misiūnas, A. Gudžiūnas, L. Valevičius, L. Urbonas, O. Svarinskas, N. Adams, A. Gedrimas, E. Stravinskis, A. Janušis, Z. Sauroris, dr. B. Vidugiris, M. Levišauskas, V. Levišauskas, J. Skardis, M. Bernotaitis, D. Batūra, N. Liačs, L. Pliūra,